

JÎ BO SAZBÛNA PARTÎYA BOLŞÊWÎK

stêrka bolşewîk

HEJMAR: 5 · ÎLON'98 · BIHA: 150.000 TL

Ordu

ARİFİYE

Adapazarı

İstanbul

Kürt tarım emekçilerine yönelik baskı, zulüm ve sömürü çarkı alabildiğine çıplak işliyor!

İçindekiler

SÖMÜRÜ SİSTEMİ ORTADAN KALDIRILMADIKÇA EMEKÇİLERE KURTULUŞ YOK!

Demokrasi, barış, özgürlük... devrimle kazanılacaktır!

PKK üçüncü kezdır tek taraflı ateşkes ılan ediyor; "kan dökmekle sorun çözülmüyor, sorunu konuşarak, anlaşarak çözmek gerekir. Bunun için de gelin barışalım" diyor

TC, PKK'ye saldırmayacak, PKK de, TC devletine yönelik silahlı eylemlerine son verecek. Bır yandan PKK dığer yandan faşıst TC barış masasına oturarak kardeş kardeş Kürt sorununu çözecekler!

Barış, böyle bır ıstemın adı oluyor!

Herkes bu barışı desteklemeye, böyle bir barış için mücadele etmeye çağrılıyor Kuzey Kürdistanlı hemen hemen her sıyasi akım barışa endekslı bır sıyasete kılıtlenmiş durumda. Çalışmalar buna bağlı olarak yapılıyor, kıtleler bu yönde hazırlanıyor Bunda başarılı da olunmaktadır. Özellikle Kuzey Kürdistanlı kitleler içinde barış çağrıları hedefini buluyor ve kamuoyunda sesler bu doğrultuda yükselıyor. Bu anlaşılır bir şeydir de. Çünkü Kürdistanlı hemen hemen her aılenin yüreğı kanamaktadır. Herkes ölü vermiştır, yaralısı vardır, zindanlarda yatanı vardır . Bu insanlar yeni ölüler vermek istemiyorlar, yeni acılar duymak istemiyorlar.

"Daha fazla insan kaybetmeye hayır, sömürgecılerden alınabılecek her kırıntıya evet" ortamı hazırlandı. Öyle bir ortam kı; barışın kulakları kesılıyor, gözlerı kör ediliyor, kolları budanıyor, ayakları kırılıyor... Işe yaramaz hale getırılen bırşey önümüze barış diye sunulabilıyor. Bu türden bir barışın gerçek barış olmadığını, işe yaramaz olduğunu ortaya koymak, dostça eleştiriden sayılmıyor. Böyle bir atmosfer içinde her kesim ateşkesı tartışıyor, barışı tartışıyor. TC'nin artık ateşkese yanıt vermesini ıstıyor Bu sesi duymak istemeyen TC'dir, O, ateşkes sürecınde saldırılarını daha da yoğunlaştırarak sürdürüyor

Ateşkes, taktik mi?

Kımileri "bu bir taktıktır" dıyor Böyle demekle de PKK'nin doğru bır sıyaset ızlediğini soylemiş oluyorlar! Böylelerının soyleminde taktik, doğruyla eşitlenmış oluyor. Marksızm-Leninizm'den biraz olsun haberdar olan biri, tek başına bir taktıkten sozedılemiyeceğını, taktığın stratejıyle bırlıkte ele alındığında bir anlam ifade ettiğini bilır. Barış masasına oturmak, sorunu barış ıçinde çözmek siyaseti PKK'de stratejik ana halka konumundadır. Taktik, stratejık hedefın hızmetindedır, onu gelıştirmek ve güçlendırmek için ortaya konur. Ateşkes, PKK'nin stratejık hedefının hizmetindeki bir sıyasettir, onun istediği türden bir barışa somut yanıt istemektedir. Bu anlamda ateşkes; PKK'nin, TC devletiyle barış içinde bir arada yaşama stratejisini güçlendırmeye yarayan bir taktiktir.

PKK'nin stratejik hedefi TC devletiyle barış masasına oturarak Kürt sorununa siyasi çözüm bulmaktır. Bu hedefe ulaşıldığında; Kürtlerin varlığı tanınacak, Kürtlerin de kendi kendılerini yönetme imkanlarının nasıl olabileceği konuşulacak. Tarafların kabullenebileceği bir yol yordam bulunarak sorun çözüme kavuşacak. PKK, bu bağıntıdaki istemini bazı Avrupa ülkelerindeki yönetim bıçimlerını örnekleyerek açıkça ortaya koymaktadır. Örneğin Almanya'daki gibi olabilir, diyor. Strateji budur. Tüm taktıkler de doğal olarak bu stratejinin hizmetindedir, onun başarısı için vardır. Silahlı mücadelenın, askeri savaşın bu stratejinin bir parçası olarak yürüdüğü gıbi, ateşkes de bu stratejinin bir parçasıdır, onun hizmetındeki bir taktıktir Stratejının kendisi bağımsız, özgür, sosyalist bir Kürdıstan'ı yaratma kapsamında olmadığından, ona hızmet eden bir taktiğin ezilenler açısından ışe yaramaz olduğu en başta bilinmelidir

Faşıst TC devletiyle barış masasına oturmak için ateşkes ilan etmekle emekçilere ve ezilen uluslara mevcut sistem değışmeksizin bir barışın mümkün olabileceği propagandası yapılmaktadır. Demokratık bir adımın bıle atılmadığı, atılmayacağı koşullarda tek taraflı ateşkes ılan etmek kitleleri düzenle birleştırmekten öte bır ışe yaramaz. Böyle bir sıyaset gerçek bir barışı değıl, düzenle barışık yaşamanın zemınını hazırlar.

Barış mı? Barışmak mı?

Açık ki, herkes barıştan başka şey anlıyor. Barış ıle barışmak birbırıne karıştırılıyor. Oysa, barışmak başka şey, barış başka bır şeydir.

Barışmak, birbirleriyle kavgalı olanların yaptıklarına pişman olması ve bir daha bu pişmanlığa yolaçacak durumlara düşmemek dileğiyle karşılıklı olarak birbirlerini affetmeleriyle halledilen bir iştir.

Emekçilerin, ezilenlerin ihtiyacı olan barış ise, toplumda güven ortamının yaratılmasıdır İnsan yaşamını güvenceye alan, insanların kardeşlik ve eşitlik içinde yaşadığı bir ortamın yaratılmasıdır. Herkesin güvence içinde olduğu, kımsenin kımseden korkusu olmadığı, geleceğine güvenle baktığı bir ortamın adıdır. Devrımcı ve komünistler barış dediklerinde bunu anlıyorlar. Bunun sağlanamadığı bir ortamın sadece adı barıştır.

Reformistlerın istediği barış daha başkadır. Onlar, aşırılıkların törpülenmesini, bazı uç noktaların toparlanıp düzeltilmesini isterler. Onların sistemin bütünüyle köklü problemleri yoktur, sıstemi zayıf düşüren yanların düzeltilmesinden yanadırlar, bunun ıçın mücadele ederler.

Gündemde olan barış, reformistlerin istedıği bir barıştır. Ama öylesine faşist bir devlet var ki, reformlar için mücadele bile militan olmayı gerektırıyor. Demokratik bir talebin yükseltilmesi can bedeli olabilıyor. Faşist TC devletinın reformıst taleplere dahı tahammülü yok. Devletin bırakalım talepleri kabullenmesini, kendısinden başka türlü bir ses çıkarana bile tahammülü yok. Düzenin temellerine dokunmayan, sadece kendi kimlığinin kabul görmesini isteyen bir talep için bile silahlı mücadele yürütülmek zorunda. Süreç böyle bir süreçtır.

Reformisti mılitanlaştıran da bu süreçtir.

Komünist ve devrimcıler sömürü çarkları üzerine işleyen bir sistemde, zalimlerle mazlumların, ezenlerle ezilenlerin, köleyle köle sahibinin barış ıçinde yaşamasının boş laf olduğunun bilincındeler, bunu net ve açık bir biçimde emekçılere taşıma sorumluluğuna sahipler Onlar, savaşın, zulmün, açlığın, işkencenin, sefaletın, rezaletin, sömürücülerın zindanlarına insanları tıkmanın son bulması için; toplumda huzur ve barışın sağlanabilmesi için sömürü sisteminin tüm kurum ve kuruluşlarıyla ortadan kalkması gerektiğini biliyorlar. İşçı ve emekçi sınıfları böyle bır barış, yani gerçek bır barış için mücadeleye çağırıyorlar, bunun için örgütlemek istiyorlar.

Kuşukusuz bu çok zor bır yoldur. Çünkü bu, sınıf savaşının en üst boyutta yürümesi demektır, bır sınıfın diğer bir sınıfın hakimiyetine son vermesi ve kesin olarak kendi hakimiyetini kurması demektir. Hakim sınıflar kendi sonlarını hazırlayacak böyle bir yola asla ızin vermezler. Onlar kendi sonları demek olan bır barıştan yana olmazlar, olamazlar.

Devrimci ve komünistler açısından sömürücü sınıflar ortadan kaldırılmadıkça toplumsal barışın sağlanması mümkün değildir. Bugune kadar bu gerçeği çeşitlı bağıntılarda ortaya koyduk; doğrunun kavgasını verdik, bundan böyle de doğrunun kavgasını vermeye devam edeceğiz.

Faşist TC devletiyle anlaşıp anlaşmamak, onlarla barışıp barışmamak PKK'nin kendi bileceği bır ıştir. Tüm ezilenlerin bilmesi gereken gerçek şu kı; faşist TC devleti devrimle yıkılmadıkça, yerine ışçi ve emekçilerin iktidarı kurulmadıkça işçi ve emekçilerin başında çeşitli kılıklar altında hep çavuşlar, dayıbaşları, elçiler olacak. Kürt ışçı ve emekçıleri sömürü çarkları altında inim inim inlemeye devam edecek. Yani, kölelik düzeni yerınde kalacak. O yıkılmayana kadar da tüm ezilenlerin, işçi ve emekçilerin ekmek kavgası, emek kavgası sürecek. Onun içın bu kavga sömürü sisteminın kökünü kazıyacak bır savaş olmak zorundadır. Bu, ınsanca varolmanın, ınsanca yaşamanın savaşıdır. Bu savaşı yükseltmek ve onu kazanmak gerek!

Ağası, paşası, çetesı, zindancıbaşısı, dayıbaşısı olmayan; sömürüsü, zulmü olmayan, kardeşçe yaşanır bir dünya kurulduğunda... ışte o zaman ATEŞKES ılan edilecektır. Gerçek BARIŞ ancak o zaman gelecektır.

• • •

Faşist Türk devletı utanmazlığın, sahtekarlığın, rezil her türlü yaptırımın sahibidir. Resmi hırsızlara gösteriler düzenlenir, trilyonları götürenler, insanları katledenler "Türkiye senınle gurur duyuyor" sloganlarıyla karşılanır, kutsanır. Ama aynı devlet bir tepsı baklava çalıp yiyen yoksul çocuklara yıllarca süren hapıs cezaları verir. Oyun bu kadar gerçekçi, bu kadar açık yürür bu memlekette.

Kuzey Kürdıstan-Turkıye'de insanların barış ıstemiyle sokaklara çıkması bile suç. 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde barış istiyoruz diyenlere devlet azgınca saldırdı. Barış diyene faşıst şiddeti gösterdi bu devlet. İnsanlar joplandı, işkencelere tabi tutuldu, kıtleler halinde tutuklamalar yapıldı.

Barış laflarını duymak kudurtuyor bu faşist devletı Savaş olmasın demek suç! Bu suçu işlemeye hazır olan, yani savaş istemeyen herkes bu devletle barışmak değıl, savaşmak zorunda. Barış yürüyüşlerine karşı faşist devletin takındığı tavır bunu göstermeye yeter de artar bile .. Görmek ısteyene!

Cumartesi annelerine yönelik yapılanlar da bır başka görüntü, bir başka kanıt. Onlar, 170 haftanın üzerindedır, her Cumartesı günü Galatasaray Lisesı önündeki alanda bır araya geliyor, kayıpların hesabını soruyorlar. Onlar "kaybedenler kaybedecek" diyerek seslerini yükseltiyorlar. Bu ses de çıldırtıyor faşıst Türk devletini. Ne demek, kaybedenler kaybedecek! Öyle ya, onlar biliyorlar ki yüzlercesını kendilerı kaybetti Şimdı analar sistemlı olarak alanlara çıkıp seslerını yükseltıyor ve onların kaybedeceğını haykırıyorlar. "Kaybetmek!" burjuvazı için ölüm demek. Onlar kaybettiklerinde bütün pıslikleri birer bırer dökülecek ortaya. Bunca pıslığin sahıplerinın affedilecek bir şeylerı olmadığını bılıyorlar. Onun ıçin kaybetmek lafını duymak bile istemıyorlar Bu nedenle saldırıyorlar, yerlerde sürüklüyorlar, gözaltına alıyorlar, tutukluyorlar . kaybedenler kuduruyor! Galatasaray'ı ablukaya alıyorlar. Bu sesi susturmak ıçin her şeyı yapıyorlar. Ancak olmuyor, Cumartesı anneleri dişe diş mücadeleyı yükseltiyor, ablukayı yarıyor ve yine meydanlarda seslerini yükseltiyorlar:

KAYBEDENLER KAYBEDECEK!

Bir tek şey ekleyelim; DEVRİMLE!

• • •

Seçim aldatmacası gündemde Zamanı vs. üzerine anlaştılar. Kemalist faşistler seçimlerde zayıflamış olarak çıkan bir Fazilet Partisı görmek istiyorlar Hesaplar buna göre yapılıyor, ama hesapları bır türlü çıkmıyor. Ne yapacaklarını şaşırmış durumdalar. Dinci faşıstlerin seçimlerde çok daha güçlenerek çıkması ve kemalist faşistleri tehdit etmesi durumunda demokrasicılik oyununa bırkez daha ara vermenin uzak bır ihtimal olmadığı düşünülmelidir. Seçimlerin demokrasicilık oynayarak kitleleri kandırmaktan başka bırşey olmadığı defalarca görüldü. Türk hakim sınıfları ışlerıne gelmediği zaman seçilmişleri zındanlara atmıyorlar mı? Kürt milletvekillerine ne yaptıklarını bütün dünya bilıyor. DEP'i kapattılar, milletvekillerını zındanlara tıktılar, sürgünlere gönderdıler: Sadece Kürt olduklarını yüksek sesle söyledikleri için. Dıncı faşistler, bırinci parti olduklarına güvenerek kemalist faşistlerlerin dediklerinı harfiyen yerine getirmedıkleri ıçın hükümetten ındirildi ve partilerı kapatıldı. Bütün bunlar gösteriyor ki, bu sistemde seçim, iktıdar olmanın bır aracı değil, kitleleri uyutmanın bir aracıdır.

Solculuk, devrımcilik adına hareket edip, seçimle iktıdar olma hayalı olanlar ışçı ve emekçilere yanlış bılinç taşıyorlar. Sermaye sınıfı kendi çıkarlarını zedeleyen sonuçlara ızin vermemiştir, vermez. Seçimle gelen herkes bu sıstemın çarkını çevirmek zorundadır Bunu yapmayan bedelini odeyerek çekip gider. Tarih bu işin böyle olduğuna tanıktır. Düzenden rahatsız olan onu değıştirmek için uğraşmak, mücadele etmek zorundadır. Kötüler içınde birini seçmek çare değil. Bizim tercihimiz bu bağlamda da seçim değil DEVRİM'dır.

• • •

Cumhuriyetin 75. yılı kutlamaları adı altında durmadan azgın Türk şovenizmi körukleniyor Faşist Türk devleti şovenizm batağında durmadan komıkleşiyor En büyük benim, başka büyük yok, edasıyla hareket eden Türk hakim sınıfları aşağılık kompleksı ıçinde renkten renge gırıp duruyorlar. En büyük bayrak yapılıyor, şarkılar besteleniyor, futbol karşılaşmaları düzenlenıyor. Avrupalara heyetler gönderiliyor... Neler yapılmıyor ki şu Cumhurıyet için? Ama hıç bır şatafat şu gerçeğin üstünü örtemez: Bu cumhuriyet, emekçı cumhuriyetı değil, emekçiler üzerinde faşist bır dıktatörlüktür. 75 yıldır işçı ve emekçılerı ınım inım ınletmekte, sermaye sınıfının çıkarlarını korumaktadır.

Sevr ve Lozan tartışmaları Cumhuriyetin 75. yılının en hararetli tartışmaları arasında yer alıyor Tartışma genişledıkçe saflar belirgınleşiyor Birileri çıkıp Sevr'ı savunuyor, Sevr Lozandan daha ıyidir, tartışması yürütüyor, diğerlerı de Lozan'ın tam bağımsızlık olduğunu hararetle savunuyor, ona sahip çıkıyor.

İşın özü şu kı; Sevr ve Lozan, her ıkisi de emperyalıstlerin işidır Her ıkısıne burnunu sokan emperyalıstlerdır. Emperyalistler çıkarları neyı gerektiriyorsa ona göre tavır almış, düzenleme yapmışlardır. Sırasına göre Sevr'i, sırasına göre Lozan'ı ortaya koymuşlardır. Her ıkisınde de ezılenlerın ıstedığı bir çözüm ortaya konmamıştır. Sevr ve Lozan'ın ortak paydası emperyalizme bağımlılıktır. Sevr, emperyalistlerin Türk devletine dayatmasıdır, Lozan TC devletinin emperyalistlerle uzlaşmasıdır. Olgu budur. Bu nedenle Sevr mi iyı, Lozan mı? tartışmasını yürütmek abestır. Takınılması gereken doğru tavır öz olarak şöyle ıfade edılebilir:

Ne Sevr, Ne Lozan!

Kahrolsun emperyalizm!

• • •

Kürdistan bombalanıyor. Köyler boşaltılıyor, Kürtler yerınden yurdundan sürgün ediliyor. Türkiye'nın metropollerine göç akını Türk hakim sınıflarını tedirgin ediyor. Sorunu nasıl çözecekleri konusunda çıkmazdalar. Büyük şehirlere göçü durdurmanın çarelerinden biri olarak vize uygulamasını tartışmaya açıyorlar. Bunun anlamı, Kürtleri büyük şehirlere de sokmayalım!

Aslında bu yalnız tartışmaya açılan bir konu değil, pratikte uygulanmaya başlanan bir konudur. Ordu ilinde bu sorun pratiğe geçirildi bile. Ordu Valisı fındık toplamaya gelen Kürt emekçılerinin Ordu ıl sınırlarından girişini yasakladı. Önlemleri yarıp Ordu'ya girebilen Kürt emekçileri çalıştıkları yerlerden yakalanıp sınır dışı edildı.

Adapazarı, Arifiye cıvarlarına gelen Kürt emekçiler arama taramadan geçirildikten sonra, güvenlik güçlerınce buralara girmelerinde sakınca görülmeyenler, yani vize alabilenler kendilerini şanslı sayıyor.

Türk şovenızminin kışkırtmasıyla yöre halkı da Kürt işçi ve emekçılerine yönelık kötü tavırlar takınıyor. Devletin faşist uygulamalarına sessiz kalıyor. Sessiz kalmak, onaylamaktır. Bütün bu çıplak zulme karşı Ordu şehrindeki emekçilerden, yoksul köylülerden bir ses yükselmemıştir Arfiye, Adapazarı vb. yörelerde halk aynı umursamazlık içindedir. Faşist devlet halkların kardeşliğini hıçbır zaman istememiştir. Onun işı, halklar arasında düşmanlığı geliştirmek, halkları birbirıne boğazlatmaktır. "Böl, parçala, yönet" egemenlerin en meşhur taktiğidir. Onlar faşisttir, bunu yapmalarından şaşılacak bir yan yoktur Ancak bunların zulmüne karşı durmayan Türk işçi ve yoksul köylülerı bunun tarıhi sorumluluğunu taşımaktan kurtulamaz. Kürt emekçilerine yönelik zulüm karşısında sessız kalmak, aslında aynı zamanda kendi köleliğine onay vermektır.

Unutulmasın ki; "bır halkı ezen bir başka halk özgür olamaz!"

Tüm gelişmeler bırşeyi çok net ortaya koymaktadır:

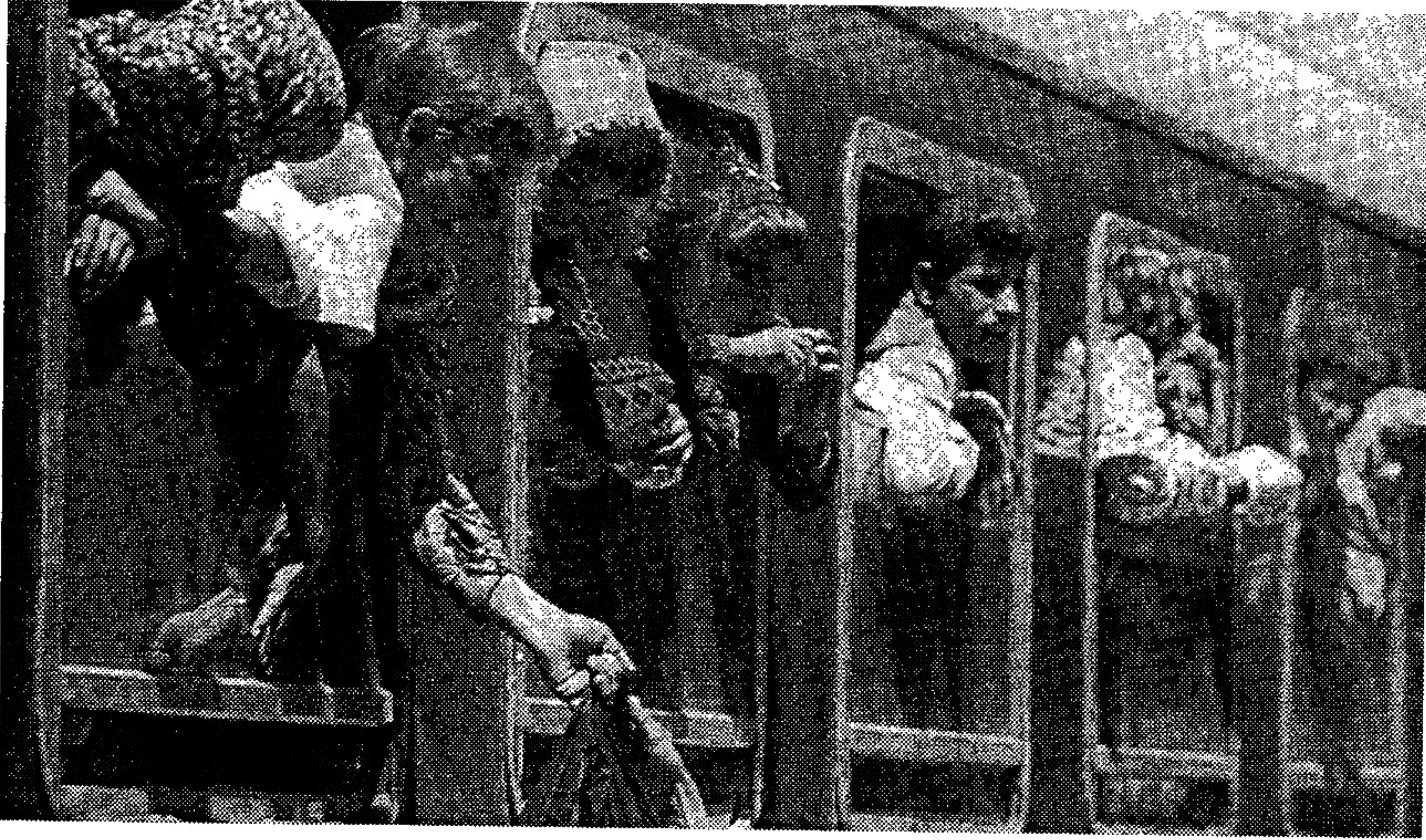
Bu köhnemiş sömürü düzeni bir bütün olarak ortadan kaldırılmadıkça, işçi ve emekçiler kendi iktidarlarını kurmadıkça, düzenın şurasını burasını törpülemekle, düzeltmekle sorunlar çözülemez.

Her kim ki, sömürü düzenini bütünüyle ortadan kaldırmak, işçi sınıfı ve emekçilerin iktidarını kurmak için mücadeleyi merkeze koymuyorsa, emekçilerın kurtuluş sorununu buna bağlı olarak ele almıyorsa, o bugün ne kadar şatafatlı görünürse görünsün, büyüklüğüyle ne kadar övünürse övünsün onun geleceği yoktur.

Gelecek, proletarya önderliğinde tüm ezılenlerindir!

Gelecek sosyalizmde, komünizmde!

Eylül 1998 ✖

Kürt tarım emekçilerine yönelik baskı, zulüm ve sömürü çarkı alabildiğine çıplak işliyor!

Bu savaşın ateşkesi yok!
Bu savaş, varolabilmenin savaşı.
Bu savaş, insan onurunu kurtarmanın savaşı.
Bu savaş talancıya, sömürücuye, zalime karşı durmanın savaşı.
Bu savaş, ekmek savaşı, yaşama savaşı
Bu savaş emeğine, onuruna sahip çıkmanın savaşı.
Bu savaş, emekle sermayenin savaşı.
Bu savaşın ateşkesi olmaz, barışı olmaz.

Bunun olmazlığını fındık toplamak için Kuzey Kurdıstan'dan kalkıp Karadeniz'e gelen binlerce Kürt emekçisinin başına gelenler en açık biçimde ortaya koymaktadır.

Çöplüklerden ekmek toplamaktan daha iyidir diyerek çoluğunu çocuğunu alıp yollara duşen Kurt emekçileri daha trenden iner inmez esir kamplarına çekiliyor

Faşist Turk devleti bazı il sınırlarında çeşitli tedbirler alıyor. Kimi illere Kürtlerin girişlerini yasaklıyor Ordu ilinde faşist devletin uygulaması bunun en barız orneği.

Ordu Valiliği, Kürtlere Ordu iline girme yasağı koyuyor. Ordu iline girmek kaçak olarak herhangi bir devlete girmek gibi birşey. İl sınırında gumrük kapısı kurulmuş durumda. Ordu'ya fındık toplamak için gelen Kürtler il sınırından geri çevriliyor. Ordu iline girecek olanlar bu gümrük kapısını geçmek zorunda. Faşist devletin tedbirlerini atlatarak içeri girmeyi başaranlar da yakalanıp sınırdışı ediliyor

Başka yerlerde durum daha mı değişik? Örneğin, Ordu iline giremeyip de Adapazarı cıvarına gidenleri daha iyi şeyler mi bekliyor?

Hayır, buralarda da durum farklı değil Kuzey Kürdıstanlıları her tarafta bekleyen azgın Türk şovenizmidir, baskı, zulüm ve sömürüdür Çark, alabildiğine çıplak işliyor

Kuzey Kürdıstan'ın çeşitli yorelerinde başlayan tren yolculuğu tam bir işkence Vagonlar göç yığını arasına sıkıştırılmış insanlarla istif edilmiş durumda. Bir vagondan diğerine geçiş için insanlar birbirini çiğneyerek geçmek zorunda Soğan, ter, sidik kokusu içerideki havanın en onemli bileşenleri durumunda. Bu atmosfer

içinde elli, altmış saatlik yolculuk sürüyor. Bu manzarayla süren yolculuk Arifiye'ye vardığında sınırı geçmek için herhangi bir gümrük kapısından giriş yapılıyormuşçasına kimlik kontrolü, üstbaş araması vb. uygulamalar ilk doğal manzara oluyor. Faşist devletin kolluk güçleri insan tacirlerini de yanına alarak başlıyorlar kontrollere. Buraya giriş yapıp yapamayacakları korkusu sarıyor insanları. Vizeyi alanlar bir an seviniyor. Sırtladıkları yatak, yorgan, kap-kaşıklarını yol boylarında kurdukları çadırlara taşıyorlar. Bundan sonra da köle sahipleri, kâhyalar devrede. Bunlar çavuş, dayıbaşı, elçi ünvanıyla anılıyorlar.

Elçi, fındık sahiplerine işçi bulmak için onlarla anlaşan birinci basamaktır. Onun görevi işverenle yaptığı anlaşma gereği işçi bulur ve ürünü toplatır. Elçi kendisine işçi bulacak bir başka aracı bulur. Bu da dayıbaşıdır. Dayıbaşı, iş bulmak için Kürtleri toplayıp getirmekle görevlidir. Elçinin ihtıyacına göre işçi ayarlar. Bunların herbiri her ışçının günlük gelirinin %10'unu alır. Bu normal sayılan bir uygulama. Paranın çok daha fazlasını cebe indirmenin çeşitli yolları da var. Bir yolu şöyle; getirilen ışçilerle çok önceden belli bir yevmiyeyle anlaşma yapılmıştır. Örneğin, yevmiyeler ıkı milyon TL olsa bile bir milyonla anlaşma yapılmıştır Bu durumda yevmiyelerinin yarısı, yapılan anlaşma gereği dayıbaşının, elçının cebine gider!

Trenden inerken namluların gölgesinde faşist arama, tarama, gözdağı, baskı. Ardından elçisi, dayıbaşı, çavuşu... sömürü sisteminin çarkları böylesine çıplak işliyor. Böylesine açık açık un ufak ediyor Kürdistanlı emekçiyi.

Sömürünün bu kadar pervazsızlığı bır bölüm burjuva medyayı bile tedirgin ediyor. Ürkütüyor onları ve timsah gözyaşları arasında bazı gerçekleri söylemek zorunda kalıyorlar. Örneğin:

"Çağdaş köleler

Utanç treni ile Adapazarına fındık toplamaya gelen doğu insanı, daha istasyonda "köle muamelesi" ile karşılaşıyor. Üstü aranan, insan simsarları yüzünden ekmek parası kuşa dönen bu insanları, yöreliler de dışlıyor." (Milliyet, 19 Ağustos 1998)

Burjuva medya ikiyüzlü, sahtekardır. O bunları söyler ama Kürt emekçisini düşündüğünden değil, esas sorumlunun kim olduğunu gızlemek için yapar.

Kimdir daha ıstasyonda köle muamelesi yapan?

Hangı sistemdir insan simsarlarını yaratan?

Kürt emekçileri dışlayan yöreliler bu hale getiren kimdir?

Vali, polis vb devletin dışında, ondan bağımsız hareket eden organlar mıdır?

Burjuva medya bunları tartıştırmamak ıçin ara sıra ahu vah etmesini de ihmal etmez Ama gerçek şu ki; bütün bu uygulamaların sorumlusu kokuşmuş, köhne sömürü sistemi ve onun varlığını korumakla görevlı faşist Türk devletidir.

Bir yandan, hemen hergün korkunç boyutlarda Türk şovenizimini pompalayacaksın, hemde "bu ınsanları, yöreliler de dışlıyor" diyeceksin!

Türk medyası sahıbinin pisliğini böyle kapatmaya çalışır

Faşist Türk devletı ve onun medyasının şovenizm bombardımanı iğrençlığini çeşıtlı bıçımlerde ortaya koymaktadır. Öldürulen gerillaların cesetleri kepçelerle mezarlarından sökülüp atıldı. Burjuva medya bunu, halkın öfkesi olarak propaganda etti Azdırılan Türk şovenizmi Kocaali'de bir başka bıçımde ortaya çıkıyor: Kürt emekçılerin toplandığı meydan "Köpek Meydanı" olarak isımlendırılıyor. Utanmaz medya bunun sorumlularından birı de kendi olduğunun üstünü örtmek için bakın haberi nasıl verıyor:

"KÖPEK MEYDANI

ADAPAZARI Arıfiye'ye gelenlerın bır sonrakı durağı Karasu, Akçakoca, Melenağzı, Limandere, Kocaalı gıbi yöreler.

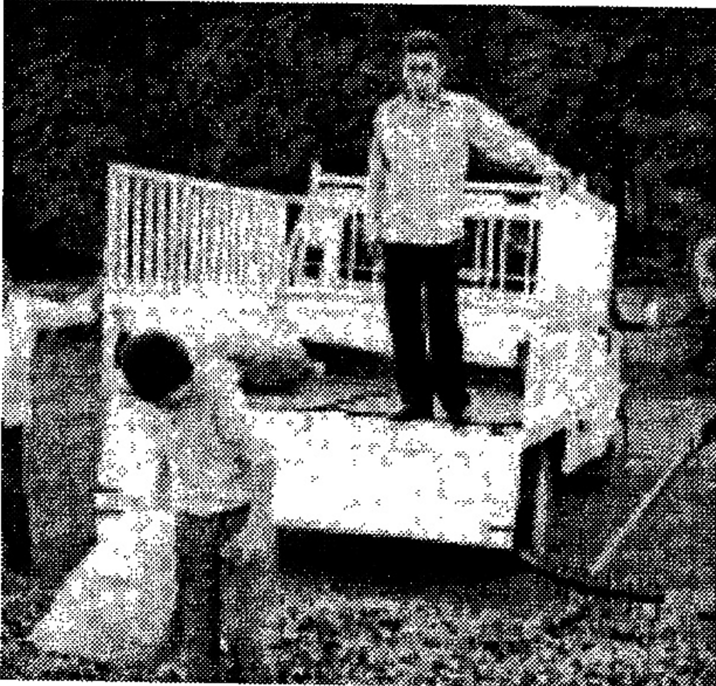
En çok fındık ekili alanın bulunduğu Karasu'nun Kocaali Köyü, geçmış yıllarda neredeyse toplanma yerı olmuş. Özellikle Kocaalı ile denız kıyısı arasında bir yer var ki, Dıyarbakır'dan göçenlere yapılan muamelenin adını yansıtıyor. "Köpek Meydanı" adı özellıkle elçi ve dayıbaşları başta olmak üzere göçenlerın hafızalarında kötü bir yer edinmiş

Yaklaşık 2 bin 500 kişinin kendisine bağlı olduğunu söyleyen ve Adapazarı'nda elçi olarak iş yapan Fahret-

tin Gümüş, "Bu yerde bizler toplanıyorduk. İş beklemek için çadırları kurduğumuzda, tarla sahıpleri gelip bizle buralarda anlaşıyordu. Oradan denize gidenlerı rahatsız ettiğimiz düşünüldüğü için polis bizi buradan çıkardı. Buraya ne yazık kı şimdi Köpek Meydanı deniyor" diyor. Yıldan yıla sayılarının artması, fındık işçisinin değerini iyice ayağa düşürmüş, çoğu ış bulamadan yol kenarındaki çadırlarında bekleşiyor Adapazarı'nda fındık olmazsa Manisa'da üzum, o da olmazsa İzmır ve Adana taraflarına pamuk toplamaya gıdecekler Hiç ış bulamayanlar ıse evlerine dönüş biletı kestırecekler. Sefalet ise ne bu yıl, ne de gelecek yıl bitecek

Rezalet ve sömürü, bu ınsanları mezara kadar takıp edecek." (Millıyet, 19 Ağustos 1998)

Ne kadar da masumca haber veriyorlar, ne kadar da yapılanlara üzülüyorlar!

Tımsah gözyaşları böyle dokülüyor işte!

Kurt, kuzu postuna bürünerek "Rezalet ve sömürü bu ınsanları mezara kadar takıp edecek" türünden söylemlere yer veriyor ve böylece Türk şovenızmının tırmanıdırılmasındaki sorumluluğunun üzerini örtmeye çalışıyor.

Faşist Turk devletı ordusu, polisı, medyası... tum kurumlarıyla başta Kürt işçı ve emekçıleri olmak üzere Kürt ulusuna, çeşıtli mıllıyetlerden tüm ezilen ve sömürülenlere yönelık saldırılarını pervazsız surdürüyor. Sömürü sıstemini ayakta tutmak ıçin her yola, her araca başvuruyor.

Kurt emekçilerın toplandığı alana "Köpek Meydanı" diyen de dedirten de faşist Türk devletıdır.

Gerillaların cesetlerını tank paletlerine takıp sürükleyen, onların parçalanmış cesetlerıne basarak poz veren de aynı devlettır

Kurt işçıleri Ordu ılıne sokmayan, Arıfiye'de onları gumrük muamelesıne tabi tutan; Kürt emekçılerin başına çavuşu, dayıbaşını, elçiyı koyan da bu faşist devlettır. Bütun bunlar, faşist Turk devletının gerçek yüzünden bazı görüntulerdır, yalnızca

Bu devlet somürücü sınıfların devletıdır. O var oldukça ezılenlere, somürulenlere karşı baskının, zulmün, sömürünun sonu gelmeyecektir.

Faşıst TC devleti devrimle yıkılmadıkça, yerıne ışçı ve emekçılerin ıktıdarı kurulmadıkça ışçi ve emekçılerın başında çeşıtli kılıklar altında hep çavuşlar, dayıbaşları, elçıler olacaktır

Bunlardan kurtulmanın tek bir yolu var DEVRIM!

Eylül 1998 ✘

Stêrka Bolşewîk 1 yaşında!

Stêrka Bolşewîk, "Çıkarken" yazısında görevini "ulusal kurtuluş için de sermayenin egemenliğinin yıkılmasında bır araç olmak biçiminde" kavradığını ilan ediyordu. Bunun bilinciyle mücadeleye atılan Stêrka Bolşewîk birinci yılını doldurdu.

Kürdistan tarihi, sayfalarını Kuzey'de doğan Bolşevizmin yıldızına ayırmak zorunda, hem de Kuzey Kürdistan'da bir marksist-leninist yayın organı olarak! O tarih ki, gelecekte, Stêrka Bolşewîk'in ortaya çıktığı süreçte ne denli zorlu bir dönemeci aşıp Kürdistan proletaryasıyla kucaklaştığını, Bolşevizmin kıvılcımlarını tutuşturmak için çetin bir mücadele verdiğini, Kürdistan proletaryasının kurtuluş mücadelesinde oldukça önemli görevler üstlenen bir araç olduğunu sayfalarına yazacaktır. Stêrka Bolşewîk'i yaratanlar, içinde bulunduğumuz gericiliğin egemen olduğu bu fırtınalı günleri Kürdistan proletaryasının mutlaka geride bırakacağının ve tarihin, Kürdistan proletaryasının zaferini sayfalarına altın harflerle yazacağının bilincindeler. Birgün mutlaka!

Bugün tüm dünyada emperyalist haydutlar egemen, dincilik ve milliyetçilik gelişen akım durumunda. Revaçta olan, etrafa toz duman saçarak kitleleri toplayan milliyetçiliktir, dinciliktir, sistem içi çözüm arayıcılığıdır...

Ulusal kurtuluş mücadelesi sosyal kurtuluşun bir parçası, bir bileşeni olarak ele alınmıyor, sosyal kurtuluş mücadelesi, emperyalist çerçeve içindeki bir duruşa feda edilmektedir.

Devrimci değil, reformist; enternasyonalizm değil milliyetçilik, sosyalizmi savunmak değil, onu yermek revaçtadır bugün... Uluslararası alanda olduğu gibi, ülkemizde de esen fırtına böyle bır fırtınadır.

Stêrka Bolşewîk böyle bir ortamda doğdu, bu fırtınaya karşı yürümek zorunda. Stêrka Bolşewîk revaçta olanın kuyruğuna takılmayı değil; doğru olanın kavgasını vermeyi seçmiştir.

Stêrka Bolşewîk, bugün uluslararası alanda ve ülke özgülünde revaçta olmayan bir hattı geliştirmeye çalışmaktadır.

Stêrka Bolşewîk'in hattı, Marksizm-Leninizmin hattıdır.

O, Kürdistan'da da sorunun çözümünü sosyalizme bağlı olarak ele almaktadır

Tüm emperyalistler ve sömürgeciler kendi çıkarları uğruna tüm dünyayı olduğu gibi, Kürdistan'ı da talan edip duruyorlar. Kürt sorunu emperyalis çıkarcılar elinde bir pazarlık kozu olarak kullanılmaktadır. Bu zalimler çıkarları için her türlü sahtekarlığa da başvuruyorlar.

Silah satıcıları insan haklarını savunur görünüyor.

Erkek egemen sistemin savunucuları, kadın hakları savunucusu kesiliyor.

Çevreyi talan edenler, en büyük çevre savunucusu...

Kürdistan sömürgeci haydutların zulmü altında durmadan talan ediliyor. Ormanlar, köyler yakılıp yıkılıyor. İnsanlar yerlerinden yurtlarından sürülüyor. Çocuklar, gençler, yaşlılar göç yollarında ölüyor.

Emperyalist barbarlık tüm dünyada kol geziyor. Dünyanın tüm işçileri, emekçileri ve ezilen halkları emperyalist barbarlığın egemenliği altında eziliyor, yoksulluk, sefalet, açlık, baskı ve zulmü yaşıyorlar.

Kürdistan böyle bir dünyanın parçasıdır. Emperyalist haydutlar bu alanda cirit atıyor. Kendı çıkarları için bölge halklarına kan kusturuyorlar.

Onlar, Kürt sorununun çözümünden sözediyorlarsa bilin ki, bölgedeki sömürgeci haydutlara yeni silahlar pazarlıyorlar.

Onlar, insan hakları dıyorsa bilin ki, onların sattığı silahlarla yeni köyler bombalanıyor, insanlar ölüyor, ortalığı kan ve gözyaşı seli kaplıyor.

Onlar demokrasi diyorsa, bilin ki; ezilenler üzerindeki faşist diktatörlükleri maskelemek istiyorlar.

Onlar emperyalist haydutlardır ve onları kendi çıkarlarından başkası ilgilendirmez; çıkarlarından başka dostu yoktur onların.

Onlardan Kürt ulusal sorununun çözümünü talep etmek, emperyalist barbarlığın egemenliğini talep etmektir. Yapılması gereken bu barbarlık sisteminin bir parçası olarak kalmak değil; Kürdistan'ı bu sistemin parçası olmaktan çekip çıkarmak, gerçekten özgür yeni bir dünya kurmaktır. Kürdistan bunu bekliyor!

Stêrka Bolşewîk bu bilincin tohumlarını ekiyor Kürdistan'da. Onun yeşerip büyümesi için çalışmak öncelikle her Kürdistanlı işçi ve emekçinin görevidir!

İşçiler, emekçiler! Yoldaşlar!

Stêrka Bolşewîk, içinde bulunduğumuz süreçte az sayıdaki yoldaşın çabalarıyla bu zorlu dönemeçte ilerlemeye çalışıyor.

Ne yapıyorsunuz demek değil, ne yapabiliriz demek gerekiyor!

Ben, sefalet zincirlerini kırmak istiyorum diyen var mı?

Ben, yalnız kalsam da sömürüsüz bir dünya için mücadeleye varım diyen var mı?

Ben, büyükten değil, doğrudan yanayım, ben küçük arzularımın esiri değil, yaşanır bir dünya yaratmanın neferiyim diyen var mı?

Ben, az sayıda yoldaşla birlikte Kürdistan'a Bolşevizm'i taşıyacağım, çünkü, ondan başka kurtuluş yolu yok, diyen var mı?

Varsanız eğer, gelin bizimle!

Gelin Bolşevizmle!

stêrka bolşewîk

Lozan ve TC'nin 75. yılı üzerine

Türk Lozancıları "barışçı" oluyorlar öyle mi?! Dahası, azınlıklara karşı tavır konusunda güya Lozancı Türk egemenlerinin elleri "bilhassa temiz"miş! Ve Lozan emperyalizm karşıtlığının doruğuymuş! Evlere şenlik buna dense gerek. Daha "Kurtuluş Savaşı" denen "güdük antiemperyalist" savaş içinde emperyalizmle uzlaşma yolları arayan; emperyalist sistem dışına çıkmayan ve kısa sürede bütünüyle ona bağlanmış bir Türkiye'nin emperyalizm karşıtı olarak lanse edilmesi "cin olmadan adam çarpmaya" benziyor... Bütün demagojik söylemler ve atılan manşetlere rağmen Lozan emekçi halklar için bir onur belgesi değildir ve olamaz. Lozan'da evet Sevr hukuken yırtılıp atılmıştır; ve fakat bu TC'nin emperyalizmin bir parçası olmaktan çıktığı anlamına gelmiyor.

Herkes tartıştı, tartışmaya devam ediliyor. Kim ne tavır takındı kısaca ona bakalım. Türk devletinin tutumu: Başından sonuna kadar tek amaç Lozan'ın "onur belgesi" olduğu mesajını vermekti. Buna her yönüyle acil gereksinimi vardı. TC'nin açmazlarının derinleştiği bir dönemde Lozan'a sarılmak, bugün de cumhuriyetinin "dımdik ayakta" olduğunu kanıtlamak için malzeme olarak kullandı.

Her fırsatı ırkçı politikalarına endenkslemeye büyük özen gösteren TC, Cumhuriyetin ilanının 75. yıldönümünu tantanalı bir biçimde kutlamaya hazırlandığı bugünlerde Lozan bahanesiyle bır kez daha ırkçı-şoven kesimleri sokaklara dökmeyi hesaplıyordu. Güya Lozan ve bağımsızlık heyacanının hâlâ canlı olduğunu kanıtlayacaktı. Fakat hiç de öyle olmadı. Artık Lozan'dan kaynaklanan bir heyecanın ömrünün son demlerini yaşayan birkaç eski tüfeğin dışında kimseyi sarmadığı görüldü. Lozan'da yaratıldığı iddia edilen bağımsızlığın suya yazıldığı bu günlerde daha çok farkedilir oldu.

Böyle olmasına karşın Türk devletinin demagojiyi terketmeden "ulusal onur günü" türünden hiç bir inandırıcılığı olmayan yalanlara sarılması ise zerre kadar kimseye ikna edemedi, etmiyor. Devlet erkanının yanında "sivil" toplum örgütlerinin devreye sokulması, bir dizi Kemalist yazar-çizerin göreve koşulması ve en kaba yalanlar serisinin piyasayı kaplaması "Lozan onurdur" atmosferinin her yönüyle hakım olmasını sağlamak içindı.

Türk sömürgeci devletinin emniyet sübabı görevini fedakârlıkla yerine getiren bilumum Kemalist tayfa ise Lozanlı günlerde ozveri ile çalışanların başında yeralıyorlardı. Bunlardan Toktamış Ateş en ufak bir sıkılma belirtisi göstermeden şunları yazıyordu:

"Oysaki Lozan Antlaşması "mazlum milletler adına" sılaha sarılan bir ulusun emperyalizmin kendisine "dikte etmek" istediği koşulları çöp sepetine attığı bir antlaşmadır. Ve günümüzde kendini "anti emperyalist" olarak tanımlayan kimi "sözde solcuların" sonuna dek sahip çıkmaları gereken bir antlaşmadır." (Toktamış Ateş, 75. Yılında Lozan Barış Antlaşması, Cumhuriyet'ten aktaran Hürriyet, 27 Temmuz 1998)

Bu ardamarı çatlamış sermaye yalakası hiç utanma-

dan Lozan'ı hem barış antlaşması ve hem de antiemperyalizm olarak gösteriyor. Bırbuçuk mılyon Ermenı'nın kırımını sahiplenmiş, Rumlara karşı yoketme seferberliği açmış, Kürt ulusunun katliamını başlatmış, Türk işçı sınıfına ve onun öncü koluna karşı kanlı kampanyalar açmış... Türk Lozancıları "barışçı" oluyorlar öyle mi?! Dahası, azınlıklara karşı tavır konusunda güya Lozancı Türk egemenlerının ellerı "bılhassa temiz"mış! Ve Lozan emperyalizm karşıtlığının doruğuymuş! Evlere şenlık buna dense gerek Daha "Kurtuluş Savaşı" denen "güdük antıemperyalist" savaş ıçınde emperyalizmle uzlaşma yolları arayan, emperyalist sıstem dışına çıkmayan ve kısa sürede bütunuyle ona bağlanmış bır Türkıye'nın emperyalızm karşıtı olarak lanse edilmesi "cın olmadan adam çarpmaya" benzıyor . Bütün demagojık söylemler ve atılan manşetlere rağmen Lozan emekçi halklar ıçın bır onur belgesı değildir ve olamaz Lozan'da evet Sevr hukuken yırtılıp atılmıştır, ve fakat bu TC'nın emperyalızmın bır parçası olmaktan çıktığı anlamına gelmıyor.

Kürt politik çevrelerinin tavrı

Kürdistan Hukukçular Birliği, Lozan'ın yıldönümünde bır konferans gerçekleştirdi. Bu konferans, Kuzey Kürdistan Kürtlerini daha yakından ilgilendiren Lozan Antlaşmasının güncel olarakta ele alınması ve tarihsel öneminin ne olduğunun bılinmesi bağlamında bir rol oynadı. Lozan'ın Kürt polıtık çevreleri içinde etraflıca tartışılması anlamında ciddi bır gelişme olan bu toplantı ve girişim bır başlangıç olarak önemlıdır.

Bu "Lozan Konferansı"nın aldığı kararlar bağlamında, bu kararların dıplomasi sınırları ıçıne hapsedılmesi daha başından yanlıştır Her şeyden önce dün Lozan'ı yaratanlardan bugün taleplerde bulunmak son derece gerı bır davranıştır Ulus olgusunun yerıne halk kavramının geçırılmesı tasvip edilemeyecek kadar gerılere savrulmadır. Lozan antlaşmasının ımzalayıcılarından bu antlaşma "artık tanınmamalı" beklentisinde bulunmak, en hafıf deyimıyle Lozan'ı bugünlere getırenlerın emperyalizm; ımzacıların emperyalist devletler olduğunu unutmak demektır Lozan antlaşmasının taşıdığı tarihsel önem, bugün için "öncelıklı bır diyalog" düşüncesı ve beklentısiyle hakettiği şekılde teşhir masasına yatırılmamıştır Kıbrıs'ta Türk ışgalıne son verılmesı gıbı kısmen kımi doğru talepler ıleri sürülmesine rağmen, Lozan'ın emperyalizmle ılişkisını ve bolge özgülünde oynadığı rolü ortaya koyma bağlamında yanlış bir eksen üzerinde yürünmektedır

Butun bunların hakkıyla ele alınmadığı yerde "alternatıf bır Lozan Antlaşması süreci geliştırmek" tespıt ve kararının fazla bır anlam ıfade etmediği, bunun kimlerle yaratılmak ıstendığının bilındiği koşullarda bu "Lozan Konferansçılarının" da emperyalist düzen sınırları dışına çıkmadıklarını göstermektedir. Birleşmış Mılletler'ın ve Lozan'ı dün imzalayan emperyalist devletlerın ittifak ıçinde emekçi halklara karşı her türden barbarlığı reva gördüğü bir ortamda alternatif Lozan'ın ancak ve yalnız Kürdıstan devrımini daha da derinleştırmek olduğu, görmek isteyen herkes açısından gayet açıktır

'Alternatif Lozan' isteminin, hâlâ antlaşmalar yolunun Kürt ulusunun diplomasi masalarında ve Avrupa'nın değişık emperyalist kurum ve kuruluşlarının sözde dostluk vb sozlerının yardımıyla bırşeylerin olabıleceği mesajını vermesi oranında doğru olmadığı görülmektedır. Lozan'ı bölge halklarının boynuna bir kement gıbi geçiren emperyalist devletlerın, gelınen yerde Lozan'dan da gerı bır posizyona düştüklerı ve Kürt ulusunun TC egemenliği altında tutulmasına esasta onay verdiklerı ortadadır Neyı kımden nasıl ıstedığını somut olarak gerekçelendırmeden, yalnızca ıstemler manzu-

Türk delegasyonu Lozan'da toplu halde...

mesi sunmak ve iyi niyet beklentileri içine girmek gerçekçi politika değildir. Kürdistan halklarının, somut olarak Kürt ulusunun kurtuluşunun Lozan ve benzeri antlaşmaların alternatiflerinin ortaya çıkarılması üzerinde değil, emperyalist devletlerin çıkarları için sahtekarca ezilen halkları kendilerine alet etmelerinin dün olduğu gibi bugün de sürmekte olduğunu öne çıkarmak ve günümüzdeki bir dizi emperyalist patentli antlaşmaların halkların baskı altında tutulmasına hizmet için imzalandığını ortaya koymak gerek.

Lozan, ancak yırtılmayı hakeder. Fakat yerine yine sistem içi bir başka anlaşma koymakla değil!

Belki tarihsel bazda bir önemi olması anlamında fiziki açıdan Lozan isminin geçtiği bir etkinlik(ler) yapılabilir, ancak bölge halklarının kaderinin artık Lozan'da aranmaması gerekiyor. Proletarya ve emekçi halklar emperyalist merkezlere sırtını çevirecek; devrim ve bağımsızlık mücadelesini kendi irade ve beklentileri doğrultusunda hayata geçirecektir.

Lozan bağlamında takınılan tavırlara çarpıcı bir örnek olması bakımından Y. Çamlıbel'in haftalık Hêvi gazetesindeki yazı dizisinden bir bölümü buraya almak gerekiyor. Şöyle diyor:

"Bence yapılacak asgari şey, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu yıllardaki sözleşmeye dönmektir. Böylesi bir başlangıç hem ahde vefa (sözüne sadık olma)dır, hem de hukuka uygundur. En önemlisi, Türkiye'nın varlık sebebi olan ve Türk Anayasası'nın da üstünde olan Lozan Antlaşması'nın ruhuna ve hukuk mantığına da uygundur. Türkiye'yi yönetenler, böyle bir adım atarlarsa eğer, tüm toplumsal sorunlarımızın çözümünün önü açılacaktır. Bu karar, her iki kardeş halkın onayına mazhar olacak ve onları mutlu edecektir." (Yılmaz Çamlıbel, "Lozan azınlık hakları ve Kürtler", Hêvi, 25-31 Temmuz 1998)

Lozan'ın güncel olanla bağlantısını kurduğu yerde beklentisini gayet ikircimsiz şekilde ortaya koyan yazar, bu konuda Kürt siyasi çevrelerinin ne düşündüğünü de aslında özetleyerek ifade etmış oluyor. Lozan karşısında günümüzde takınılan tutum esas olarak yukarıda aktardığımız çerçeveyi aşmamaktadır. Çarpıcı olanı, TC'nin kuruluş yıllarına geri dönüp Lozan günlerinin tek yönlü hatırlanması ve o dönemin bugün de siyasal çözüme ışık tutması isteklerinin daha güçlü seslendiriliyor olmasıdır. Burada bir kez daha tarih bilincindeki yetmezliğe işaret etmek gerekiyor. 75 yıl öncesinin Lozan'ı –Kürtler ve Kürdistan bağlamında– bir ülkeyi, bir ulusu, bir halkı bölme-parçalamayı uluslararası hukuk açısından onayladı. 75 yıl sonra bugün "yeni Lozan" istemleri dünden farksız olmayacaktır.

Bu yıldönümünde takınılan tavırlardaki ciddi yetmezlikler ve hatalı yaklaşımlar dikkate alındığında bunların tekrarlanmaması için öncelikle ve esas olarak yapılması gereken şey, yanlış tutum ve yaklaşımların çok net şekilde bilmek ve ortaya koymaktır.

Lozan antlaşması sağından-solundan delinerek, iyileştirilerek, eklenerek vs tarzında ele alınamaz. Önce Lozan karşısındaki duruşta tam bir netlik olmak zorundadır. Görülüyor ki bütün emperyalist devletler ve bölge gerici devletleri Lozan'ın sürmesi ve bu anlamda onun temellerine dair güvencelerin devamını arzulamaktadırlar. Mevcut konjonktürde Lozan'ı ayakta tutmak isteyenler yine emperyalist devletler ve gerici, sömürgeci iktidarlar olduğuna göre, yapılması gereken tek şey vardır; antiemperyalist doğrultuya kilitlenmek, devrime kilitlenmek ve emekçi halkların gücüne güvenmek!

Emperyalistlerin tutumu

Emperyalist devletlerin tutumu 75 yıl öncesinin tavrından farksız değil. O zaman da Kürtleri "düşünürlerdi" bugün de! Emperyalist merkezlerde her "kültürel haklar ve Kürtler..." lafı geçtiğinde çözüm hayalleri kuranlar var. Bazı emperyalist odakların üçüncü dereceden "sivil" yetkililerinin sondaj maksadıyla ortaya attıkları dün yapılmış olan kimi antlaşma metinlerine dönük gözden geçirme ya da tamamen çıkarlarına paralel yeni antlaşmaların zeminini hazırlama uğraşı içinde olanlara yönelik bir sempati dalgasının belli çevrelerde yayılması... Lozan'dan hâlâ yeterince öğrenilmediğini gösterir. Lozan-emperyalizm ilişkisinin bütün derinliğiyle ortaya çıkarılması gerekir. Emperyalist devletlerin dünyanın yeniden paylaşımında bir araç rolü yükledikleri bu antlaşma aynı zamanda bölgenin sınırlarının çizimini de zorunlu kılmıştır. Bu gerçek hiç bir şekilde emperyalist merkezlerin beklenti ve planlarından bağımsız ele alınamaz. Eğer "neden 75 yıldır bu antlaşma değişmeden sürüyor?" sorusu hâlâ soruluyorsa, bu soruyu soranların emperyalizmin karakterinden bir şey anlamadıklarını gösterir. Bu anlaşma 75 yıldır değişmedi, bu da sözkonusu antlaşmanın emperyalist devletler açısından ne denli "sağlam" olduğunu gösterir. Emperyalistler varolan sınırların muhafazasından yanadırlar. Onlar, kendi çıkarları doğrultusunda statükoyu korumak istemektedirler.

Dönemin şartlarında Lozan iştirakçilerinin dışında, o gün yenik çıkan başka emperyalist devletler de statükodan yana tavır takınmaktadırlar. Bölgedeki gerici-sömürgeci devletlerle ilişkilerinde kimsenin Lozan'dan rahatsız olduğu yok. Bir diğer deyişle herkes Lozan'dan memnun.

Bu ne demektir?

Bütün emperyalist devletlerin parçalanmış Kürdistan'dan ve Kürt halkının parçalanmışlığından memnun oldukları ve kendilerinin yarattığı statünün devamını istedikleri sonucu çıkar. Buradan doğrudan verilması gereken sonuç şudur:

Eğer emperyalizme karşı gelinmek isteniyorsa bunun olmazsa olmaz en önemli koşullarından biri Lozan antlaşmasında emperyalistlerin oynadığı rolün kavranması ve güncel olarak emperyalizme karşı mücadelenin Lozan belgesine karşı da mücadele olduğunun gerçekten bilinçlere kazınmasıdır. Emperyalizme karşı mücadelenin neredeyse savsaklanma aşamasına getirildiği,

Kürt politik yapılanmalarının ezici çoğunluğunda emperyalizme karşı mücadelenin lüks olarak görülüp-gösterildiği bir ortamda Lozan üstüne yazılanların eksik, yetersiz ve Kürt ulusunun özgürlük ve kurtuluş hanesine çok şey kazandırmadığı görülecektir.

Kemalizm hakkında berrak bır görüşe sahıp olmayanlar ve Lozan-Kemalizm arasındaki köklü bağı kavramayanlar dün başkalarının düştükleri hataları günümüzde tekrarlama riskini gözden ırak tutmamalıdırlar. Kemalizm hayranlığının bugün de farklı yoğunluk ve ölçülerde yaşanmakta olduğunu görüyoruz. Son olarak, Lozan bağlamında "Ordu-Kürtler ve yeni Lozan" üçlemini önerenlerin Kürt ulusunu yeni bir cendereye sokmak ıstediklerinin görülmesi, ordu hakkındaki karşıdevrimci Aydınlık çevresinin ideolojik-politik bombardımanın uzağında durulmasının önemine işaret etmek gerekiyor.

75. yıl sonra TC'nin "Ulusal onur ve bağımsızlık" demagojisi üzerine birkaç söz...

Kemalizm ve Türkıye Cumhuriyeti devletinin sahiplenilmesinde ideolojık bakımdan öteden beri derinden bır ısrar içerisinde olan karşıdevrimci Aydınlık çevresi, başka reformıst ve utangaç Kemalistleri de kendine çekerek ideolojik cephesini güçlendirmek istemektedir.

Karşıdevrimci Aydınlık çokça milli bağımsızlıktan dem vurmaktadır. TC'yi yönetenlerden daha çok "Türkiye'nin bağımsızlığına" düşkün bu güruh tamamıyla demagojik bir şekılde faşist Türk devletini temize çıkarmak-aklamak gayreti içerisındedir. Türkiye'yi emperyalistlerin denetimınde mevcut sınırlara kavuşturanların, emperyalist devletlerle nasıl bir işbirliği içinde bulunduklarını gizleme telaşı on yıllardır sürse de, kaba gerçekleri gizlemeye kimsenin gücü yetmemektedir. Bu devlet tartışma götürmez şekilde emperyalist büyük devletlerin icazeti ile kuruldu. "Bağımsızlık", sömürge yerine yarı-sömürgelik statüsünün "kazanılması" anlamında bir "bağımsızlık" oldu. Türkiye Cumhuriyeti, emperyalist sistem içinde bır devlet olarak kuruldu ve emperyalizme bağımlılığı da giderek arttı. Bugüne kadar bu çizgi derinleştirilerek, TC emperyalist devletlere pazarlanarak süregeldi. Bugün 75. yılında tumturaklı bağımsızlık yalanının piyasa sürüldüğü günlerde de TC yöneticileri emperyalist tekellere fıdanlıklar hediye ederek, Çankaya bahçelerini sunarak ne kadar bağımsızlık ve ne kadar ulusal onur sahibi olduklarını göstermektedirler.

Çarpıcı bir örnek olması bakımından Emek gazetesindeki kimi yazarların bu bağıntıda söylediklerıne bakalım.

Kemalizmin ortaya çıkışı ve TC'nın kuruluşundan günümüze kadar geçen zaman diliminde bir gezintiye çıkıldıktan sonra şunlar yazılıyor:

"Ancak, nasıl ki, 75 yıl önce Türkiye halkı, padişah ve işgalcilerin tembih ve telkınlerine kanmayarak, onları topraklarından atmışsa; bugün de, sermaye sınıfının, özelleştirmecilerin ve bütün düzen partilerinin yalanlarını elinın tersiyle iterek emperyalizme, sömürüye, talana ve savaşa karşı, bağımsızlığını, ulusal onurunu ve değerlerini kazanmak için mücadele bayrağını dalgalandıracaktır." (İlhan Kara, Emek gazetesi, 3 Ağustos 1998)

75 yıl öncesinde kazanılan "bağımsızlığın" ve "ulusal onur"un nasıl bir "bağımsızlık" ve "ulusal onur" olduğu bugün çok açık ve net bir biçimde görülmektedir 75 yıl öncesinin koşullarıyla bugünkü durumu karşılaştırmak; "proletarya partisi olma adına", solculuk ve sosyalistlik adına bugün hedef olarak 75 yıl öncesının güdük antiemparlistliğini emperyalizme karşı mücadele olarak, sömürge statünün "yarısömürgecilikle" yer değiştirmesini "bağımsızlık" olarak vaaz etmek ancak İlhan Kara gibi reformistlere yakışır. Çeşitli ulus ve milliyetlerden proletaryanın; bağımsızlığı, "ulusal onuru" ve "değerleri" kazanması için Kemalist hareket benzerı bır hareket değil, bir bütün olarak emperyalizme darbe vuracak olan proletarya önderlığinde devrime ıhtiyacı vardır!

İlhan Kara bütün bunları atlıyor ve Kemalizmın temelleri üzerinde yükselen yapının yıprandığını, bir dizi olumlu değerin sonradan gelenler tarafından mahvedildiğini ve bir an önce 75 yıl öncesının "aydınlık çıkışına" yönelinirse yeniden "ulusal onur ve bağımsızlığın" geleceğini ima etmektedir. Eğer bu ana fikrin üstüne çekılmiş perdenın şatafatına kanılmazsa İlhan Kara ve onun gibileri açısından "bağımsızlık" ve "ulusal onur" Kemalizm türü bir önderlikle kazanılabilir! İşte reformizm budur.

Acı olanı, böylelerinin sınıf adına hâlâ konuşma hakkını ve sorumsuzluğunu gösterebılmelerıdir..

• • •

Geçmişte solculuğa bulaşmış kimı Kemalist Kadrocu tipler; Lozan'ın Türkiye'nin "ekonomik bağımsızlığa giden yolu(nu/BN) açan belge" olduğunu, "gırış kapısı" olduğunu savunmaktadır *(Bkz. Yakup Kepenek, Cumhuriyet, Aktaran, Hürriyet, 12 Ağustos 1998).*

Bunların, Lozan'ı, Türkiye'nin ekonomık bakımdan da kaderini eline aldığı tarıh olarak lanse etme işgüzarlığında bulunmaları aslında tam bır sahtekarlık örneğidir Sahtekarlıktır, çünkü Stefanos Yerasimos'un dediği gibi *"Kısacası müttefikler, Türkiye'de kendi çıkarlarının özünü korumayı becerdıler." (Azgelişmişlik Sürecinde Türkiye, Belge Yayınları, sf. 68).*

Gerçek olan Lozan Türkiye'nin ekonomık bağımsızlığına giden yolu açmamış, tam tersine Türkiye'nin ekonomik olarak emperyalizme bağımlılığının onaylandığı bir "belge", bır "giriş kapısı" olmuştur.

Bizzat Kemalist iktidarın 75 yıllık serüveni Lozan'ın "ekonomik bağımsızlığın kazanılmasında bir giriş kapısı olduğu" belirlemesının geçersizliğini fazlasıyla ıspatlar

75 yıllık zaman diliminde Türkiye'nin ekonomide bağımsızlığını bir yana bırakalım, Büyük Britanya, Fransa, Almanya ve en nihayetinde Amerikan emperyalizmine bağımlılık hakim ve belirleyici öğe olmuştur. Dünya Bankası ve İMF direktiflerini uygulamada şaşmayan, emperyalist tekellerin cirit attığı ve memleketin haraçmezat satıldığı... Türkiye'de ekonomik bağımsızlıktan bahsetmek sadece kaba bir demagojidir.

75. yılında da TC: Sömürgeci ve barbar!

Yakın dönemde sömürgeci Türk devletinin kuruluşunun 75. yılı kutlamaları yapılacak. Uzunca zamandır hummalı bir faaliyet sürüyor. Toplantı, konferans, marş, şarkı-türkü turları, futbol, film, af yaygarası, törenler, tebliğler, senfoniler... gibi bir dizi alanda etkinlikler yapılıyor, yapılacak. Türk şovenistleri, cumhuriyetlerini korumak ve kollamak için Kemalizmi kutsama vaziyeti almış bulunuyorlar.

75. yılında TC, Kuzey Kürdistan'ı –ve son yıllarda artık Güney Kürdistan'ı da– savaş alanı ilan etmiş bulunuyor. TC'nin yürüttüğü sömürgeci savaş onun tarihsel geleneğini sürdürdüğünün en açık kanıtıdır. TC, başta Kürt ulusu olmak üzere diğer azınlıklara karşı vahşi bir yoketme politikası uyguluyor. Kuzey Kürdistan'daki ulusal mücadeleye karşı çılgınca ve sınırsız bir biçimde yürüttüğü sömürgeci savaş bu devletin barbar kimliğini fazlasıyla sergilemektedir.

Türk hakim sınıfları, son dönemde söylem düzeyinde Kuzey Kürdistan'a yatırım seferberliği girişimleriyle, senfoni kampanyalarıyla, konserlerle vs.... bir yandan halkımızı mücadeleden alıkoymanın hesapları yapıyor, diğer taraftan barbarlıklarının üzerini kapatmaya çalışıyorlar. Onlar, cumhuriyetlerinin 75. yılında "mutlu ve müreffeh", "yaşanılır-sorunsuz" bir ülke izlenimi vermek istiyorlar. Kan, irin ve barut kaplı yüzlerini makyajlayıp kendini şirin gösterme sevdasındalar. Ne Bilkent Senfoni Orkestrası'nın Siirt'teki klasik müzik konseri, ne de başka bir şey TC'nin sömürgeci barbar kimliğini gizleyemez.

Faşist TC'nin Kürt ulusuna karşı açtıkları soykırımcı savaşta giderek zorlandığı ve "kan kaybını" önlemek için her çareye başvurduğu biliniyor Kuzey Kürdistan'a yarım milyona varan sayıda savaş gücü yığan TC, bu ablukaya rağmen ulusal mücadeleyi bastıramıyor Hemen her alanda seferberlik ilanı ile Kuzey Kürdistan'da yoğunlaşmaları ve son dönemlerde özellikle "sivil" unsurunu öne çıkarması sömürgeci savaşta ne denli zorlandığını gösteriyor Sömürgeci savaşın desteklenmesine yarayacak olan -ek önlemler paketi olarak- sivil inisıyatifleri devreye sokuyor. Durumun gün geçtikçe kötüye gittiğinin farkında olan strateji uzmanları kaba ırkçı temelde sürdürülen sömürgeci savaşın yerine, çağa uygun daha modern yöntemlerle hareket etmenin zaruriyetini vurguluyor, yeni politikalar öneriyorlar. Bunun akıl hocaları giderek çoğalıyor. Bunlardan biri de Şükrü Elekdağ'dır. 75. yılında "terörü ezdik" saptamasını öne çıkarıp halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında güya başarılı olduğunu kanıtlama derdine düşmüş TC kurmaylarının, nasıl bir yalanı yaşadıklarını ve gerçekleri ne denli çarpıttıklarını ortaya koyması bakımından, devletinin bekasını savunan Ş. Elekdağ'ın dedikleri önemlidir. Aynen şunları yazıyor:

"Söylemeye dilimiz varmıyor ama, gerçek şu ki Güneydoğu'daki örtülü savaş devam ediyor ve Türkiye sürekli kan kan kaybediyor.

(...)

Gidişat, Türkiye'de terörün güç bulduğu toplumsal tabanın genişlemesi doğrultusunda...

Bu karamsar tablo...

Yani gerçekte, temel sorunun çözümünde bir arpa boyu yol alınmış değil..."

TC'nin, bütün şatafatına rağmen 75. yılına da eli kirli girdiği, Kürt ulusunun katliamcısı olduğu ve Lozan'da Kürt ulusuna karşı açtığı savaşı hala sürdürdüğü ve fakat başarılı olamadığı bu satırlarda alenen itiraf ediliyor.

TC'nin 75. yılında da bütün katliamlarına rağmen Kürt ulusal mücadelesini durdurmaya gücü yetmiyor, yetmeyecektir.

Sonuç

Geride bırakılan 75 yıllık süreçte TC, kelimenin tam anlamında sömürge ve ezilen ulus ve azınlıklar için; komünistler, devrimciler ve ilericiler için kan banyosu demektir. Pogromlar, göçettirmeler, öldürme, tutuklama ve her çeşit işkence, hapis, zulüm ..

Bugün kutsanan işte böylesi eli kanlı faşist bir diktatörlüktür. Koçgiri, Ağrı, Sason, Zilan... Dersim'de yüzbinlerce Kürdün öldürüldüğü; Ermenilerin, Rumların, Asurilerin yok seviyesine düşürüldüğü; Arap, Çerkez ve diğer azınlıkların üzerinde en ağır milli baskının uygulandığı, bunlara, insanlık dışı her uygulamanın mübah görüldüğü; bütün bu yapılanlarla övünüldüğü ve bu, katliam ve sıykırım yapanların 75. yılında onurlandırıldığı bir Türkiye Cumhuriyeti devleti...

75 yıl önce Lozan'da Kürtleri de temsil ettiklerini söyleyenlerin ne kadar riyakar oldukları geçen bu zaman süresince açıkça görüldü. Ve bugün 75. yılında Kürt olmaları suç sayılarak Kürt emekçilerin bazı kentlere vali genelgeleriyle sokulmadıkları, bazı kentlerde ise vize uygulamalarıyla vb. tehdit edildikleri bir Türkiye Cumhuriyeti devleti!

Onur duyulan devlet işte böylesine kafatasçı bir cumhuriyettir!

Çeşitli ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçiler bu cumhuriyetten zerre kadar onur duyamazlar, duymamalıdırlar. İşçi ve köylüler için, tüm yoksullar ve ezilenler için bu devletin devrimle yıkılmasının dışında başka hiçbir alternatif yoktur. Bu cumhuriyetin reorganize edilmesi türünden reformcu taleplerin ardına takılmak değil, devrim ve sosyalizm mücadelesini yükseltmek gerekiyor.

Eylül 1998 ✘

FAŞİST TÜRK DEVLETİ ERMENİ DÜŞMANLIĞINI KÖRÜKLEMEYE DEVAM EDİYOR!

Halkların kardeşliği için tek yol devrim!

Stêrka Bolşewik sayı 4, sayfa 14'de düştüğümüz notta, Fransız Ulusal Meclisi'nin Ermeni soykırımı hakkında aldığı karara karşı faşist Türk devletinin Ermeni düşmanlığını körüklemede sınır tanımadığına işaret etmiş ve bu konudaki gelişmelere *"gelecek sayımızda tavır takınacağız"* diye görev tespiti yapmıştık. Makalemizle de bu görevi yerine getirmeye çalışacağız.

Sosyalist Parti'li parlamenter Rene Rouquet'in girişimiyle, Ermeni soykırımının tanınması hakkında hazırlanan karar tasarısı, Mayıs ayının ikinci yarısında Fransız Ulusal Meclisi'ne sunuldu. Sözkonusu karar tasarısının haberini alan Türk hakim sınıfları hemen harekete geçtiler. Başbakan M. Yılmaz, Fransa Başbakanı Lionel Jospin'e, TBMM Başkanı H. Çetin ise Fransa Parlamento Başkanı Laurent Fabius'a mektup göndererek Türk hakim sınıflarının sözkonusu karar tasarısından duydukları rahatsızlığı anlattılar ve böylesi bir kararın parlamentodan geçmemesini dilediler. Türkiye'nin Paris Büyükelçisi Sönmez Köksal da sözkonusu yetkililerle özel görüşmeler yaparak Türk devletinin tavrını ortaya koydu.

Tüm bu çabalara rağmen, Fransız Parlamentosu'nun Dışilişkiler Komisyonu'nda sözkonusu karar tasarısı 26 Mayıs'ta görüşülmeye başlandı, kabul edildi ve 29 Mayıs'ta Meclis Genel Kurulu'nda oylamaya sunulacağına karar verildi. 29 Mayıs tarihine kadar da faşist Türk devletinin kararın kabul edilmemesi için çabaları, yer yer tehditleri sürdü.

Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de faşizmin uygulayıcıları, Ermeni soykırımının tanınmasına karşı *"Nasıl demokrasi bu? Nasıl adalettir bu?"* vb tavırlar takınarak "demokrasi" havarisi kesiliverdiler.. Bunlar, *"Tarih parmak kaldırılarak yazılamaz ve tarihi tarihçilere bırakmak gerekiyor"* vb. görüşlerle, Ermeni soykırımının gündeme getirilmesini engellemeye çalıştılar

Tüm bu çabalar 29 Mayıs'ta Fransa'da Meclis Genel Kurulu'nda oylamaya sunulan karar tasarısının kabul edilmesini engelleyemedi. Karar tasarısı, o günkü oturuma katılan 29 milletvekili tarafından onaylandı. Tek cümleden oluşan ve kabul edilen karar tasarısı, ***"Fransa, 1915 Ermeni Soykırımını açıkça tanımaktadır"*** cümlesinden oluşmaktadır. Bu tek cümlelik karar tasarısının kabul edilmesinin yanısıra, bir de bu tasarıya bağlı olarak sunulan sekiz değişiklik önergesi ise reddedildi. Sözkonusu bu değişiklik önergeleri, soykırım hakkında açıkça Türk devletine karşı tavır takınmayı, Fransa'nın soykırımın tanınması için uluslararası düzeyde aktif girişimde bulunması, soykırımı reddetmenin Fransa'da suç teşkil etmesi vb. önerilerinden oluşmaktaydı.

Fransız Parlamentosu'nun aldığı bu kararda, ne soykırımın yapıldığı coğrafyanın adı ve ne de soykırımı yapanların kimler olduğu ifade edilmemektedir. Ama, "katil kendisini biliyor" deyimine uygun olarak Türk hakim sınıfları, alınan bu kararın tüm Türkleri küçük düşüren, rencide eden ve Türklere hakaret eden bir karar olduğuna yemin billah and içmektedirler. Böylece, her ne kadar inkar etseler de, "kendisini bilen katil", katilin kim olduğunu da ele vermektedir Türk hakim sınıfları ve savunucularının tek cümlelik bir karar tasarısına karşı kopardıkları fırtına, onların ırkçılığının, şovenizminin en açık örneklerinden biridir. Irkçılık ve şovenizmin Ermeni soykırımı bağlamındaki boyutları, sözkonusu karar tasarısı kabul edildikten sonra bir kez daha kendisini ortaya koydu

Fransız Parlamentosu'nun kabul ettiği bu karar tasarısı, Senato tarafından da onaylanmak istenmektedir. Fakat bu tasarının Senato tarafından onaylanıp onaylanmayacağı belli değil. Haziran ayında Senato'da gündeme getirilmesi beklenen tasarı, şimdilik Ekim ayına ertelendi. Ekim ayında da ele alınıp alınmayacağı kesin değil. Türk hakim sınıfları, bu tasarının Senato gündemine alınmaması; alınması halinde de onaylanmaması için tüm gücüyle çalışıyor. Ermeni soykırımının tanınmasına karşı faşist Türk devletinin ve tüm savunu-

cularının öne çıkan tepkı ve tavırlarına bakmadan önce, kısa da olsa Fransız Parlamentosu'nun neden böyle bir karar aldığına ve bunun arka planına bakmak gerekiyor.

FRANSIZ PARLAMENTOSU'NUN KARARI VE TAVRIMIZ

Fransız Parlamentosu'nun aldığı bu karar, Ermeni soykırımının tanınması bağlamında uluslararası alanda ne ilktir ve ne de son olacaktır. Soykırımın tanınması konusunda daha önce Avustralya parlamentosunda, ABD'nin çeşitli eyalet parlamentolarında da benzeri kararlar alındı. Belçika, İtalya, İsviçre vb. devletlerin parlamentolarında da benzeri karar tasarıları görüşüldü, görüşülüyor. Bunun da ötesinde, Fransa 1915'te yapılan soykırımı daha yeni öğrenmedi. O halde, şimdiye kadar neden bu konuda benzeri bir karar alınmadı?

Bilindiği gibi Fransız emperyalistleri, Orly olayına kadar Ermeni milliyetçisi örgütlere (örneğin ASALA) belli ölçülerde destek olmuş, çalışmalarına ve eylemlerine en azından göz yummuştu. Orly olayından sonra ise kendi çıkarları gereği, daha önce belli ölçülerde destek verdiklerini "terörist" ilan ederek yargıladılar. Fransız emperyalistlerinin bu tavır değişikliğinin birkaç nedeninden biri de faşist Türk hakım sınıflarıyla ilişkilerinin düzelmesi, düzeltilmesiydi.

Şimdi gelinen yerde ise Fransız Parlamentosu, yine Fransız emperyalistlerinin çıkarı gereği tavır değiştirerek böylesi bir karar almaktadır. Bunun somut nedeni özetle şöyledir:

Fransa'nın TC ile olan iyi ilişkileri böyle bir kararın alınmasını önlüyordu ve böylesi bir karar Fransız emperyalistlerinin çıkarlarını zedeleyebilirdi. Gelinen süreçte TC, Avrupa Birliği'yle olan ilişkilerini zayıflatma yoluna girmiş, aslında Avrupa Birliği'nin kendisine ihtiyacı olduğunu göstermek için belli ihalelerde Avrupa Birliği dışına yönelmeye, somut olarak da Fransa'yı ihaleler dışında tutmaya başladı. Örneğin, Fransız Cegelec firmasının İzmir metrosu ihalesinden çıkarılması vb..

Fransız Parlamentosu, Fransız emperyalistlerinin TC ile olan çelişmeleri nedeniyle, TC'yi baskı altında tutmanın da bir aracı olarak bu kararı almıştır.

Fransız Parlamentosu'nun aldığı kararın Fransa açısında bir de iç siyaset boyutu vardır. Fransa'da, seçimlerde hiç de küçümsenmeyecek bir ağırlığa sahip olan bir Ermeni lobisi var. Bunların, soykırımın tanınması ve TC'ye baskı yapılması yönünde haklı talepleri var. Parlamentoda bu kararın alınmasının bir nedeni de, bu seçmenlerin taleplerinin tatmin edilmeye çalışılmasıdır. Seçimde oy avcılığı yapılmasının dışında, Parlamentonun aldığı bu kararın, Fransız emperyalistlerinin iç politik kavgaları açısından, Başkan'a karşı parlamentonun yetkilerini arttırma kavgası açısından da bir önemi ve anlamı vardır.

Bilindiği gibi, Fransa'da başkanlık sistemi var ve parlamentonun yetkileri kısıtlıdır. Anayasaya göre Fransız Parlamentosu'nun yasama konuları dışındaki siyasi konularda, parlamento olarak karar alma yetkisi yoktur. Parlamento bunun değişmesini istemektedir; şimdi Ermeni soykırımı konusunda karar tasarısı gibi Fransa'nın iç siyaseti açısından belirleyici olmayan bir konuda alınan bu kararla, pratikte anayasa delinmiştir Parlamento, bu tasarıyı kendi yetkilerini arttırma mücadelesinde bir araç olarak kullanmıştır.

Fransız emperyalistlerinin iç ve dış siyaseti bağlamında kendi çıkarlarına göre Ermeni soykırımı konusunda tavır takındıkları açıkça ortadadır. Fransız emperyalistlerinin derdi, haklı bir sorunu savunmak değil; haklı bir sorunu kendi çıkarlarının korunmasında ve geliştirilmesinde kullanmaktır. Bu yönüyle Fransız emperyalistlerinin Ermeni soykırımının tanınması sorununa yaklaşımı ikiyüzlü ve sahtekârcadır.

Soykırımın tanınması, tarihi bir gerçeği ve Ermenilere karşı yapılan barbarlığın kabul edilmesi bağlamında doğru bir karardır. Fakat bu kararın arkasında duran, Ermeni işçi, köylü ve emekçilerinin çıkarları değil; Fransız emperyalistlerinin çıkarlarıdır. Emperyalistlerin çıkarları temelinde yükselen bu kararı, tarihi bir gerçeği kabul ettiği için destekleme, selamlama gibi bir tavır komünistlerin tavrı olamaz. Yine bizim, doğru olan bir kararı kınama diye bir derdimiz ve tavrımız da yoktur. Biz, TC ile Fransız emperyalistleri arasında tercih yapma durumunda değiliz. Bizim bakış açımız Marksizm-Leninizm bilimi ışığında sorunları ele almak ve değerlendirmektir. Ermeni ulusal sorunu bağlamında da bu temele dayanarak tavır takınıyoruz.

Ermeni soykırımının sonuçlarının emperyalist ve gerici parlamentolarda alınan kararlarla ortadan kalkmayacağını biliyoruz Önemli olan, Fransız emperyalistlerinin soykırımın varlığını kabul etmesi değil, önemli olan; bu sorunun Kuzey Kürdistan-Türkiye işçi ve emekçilerinin kafasında varlığının kabul ve mahkum edilmesi, bunun pratik sonuçlarının savunulması ve ona uygun davranılmasıdır. Biz, bunu kavratmaya çalışıyoruz. Soykırımın kabulünün pratik sonuçlarının gerçekte uygulanabilmesi meselesi, bir devrim sorunudur.

Sözkonusu pratik sonuçlar ise kısaca; tazminat davası açılması, diasporadaki Ermenilerin Batı Ermenistan'a geri dönüş hakkı, toprak talep etmek ve topraklarına sahip olabilmek vb. sonuçlardır. Bugünkü koşullar içinde, TC devrimle yıkılmaksızın, bu sonuçların kabullenmesi beklenmemelidir.

Ermeni soykırımı konusunda devrimci tavır, emperyalistlerin bu sorunu kabul edip, TC'ye yapacağı baskılara umut bağlayan tavır değildir, olamaz da. Bu bağlamda, Türk hakım sınıflarından da, emperyalistlerden de bir şey beklenemez, beklenmemelidir! Emperyalistlerin derdi kendi çıkarlarıdır. Ermeni ulusunun haklılığı, burjuvazıyle kolkola olmakla, emperyalistlere guvenmekle savunulamaz.

Ermeni ulusal sorununun da gerçek çözumu, inkarcılıkta veya emperyalist parlamentolarda alınan kararlarda vb. değil, DEVRIMDEDİR!

ÖNE ÇIKAN BAZI TAVIRLAR

Fransız Parlamentosu'nun 29 Mayıs'ta sözkonusu karar tasarısını kabul etmesinin ardında Türk hakim sınıfları ve sahibinin sesı medya saldırıya geçti. Resmi düzeyde takınılan tavırlar, protesto etmek, Fransa'ya nota vermek, "savunma" alanında Fransız firmalarıyla yapılan ticaret anlaşmalarını ertelemek; 1985'de Orly olayının davasında faşıst Türk devletini temsıl eden Mümtaz Soysal başkanlığında bır heyetin Fransa'ya gönderılmesı ve üst düzey sıyasetçilerle temaslarda bulunması ve Türkiye Paris Büyükelçısi'nin çabaları oldu

Burjuva medyanın verdiği bılgiye göre Ankara Hükümeti'nin Fransız Parlamentosu'nun aldığı karara karşı stratejisi şöyledır:

"Kamuya açık ve gösterişlı tepkiler yerine, sakin bır lobi faaliyeti yürütmek (...) Konuyu bir Türkiye-Fransa düellosuna dönüştürmemek, aksine Türkiye ile Fransa arasındaki büyük ortak menfaatleri ön plana çıkarmak..." (Milliyet, 1 Haziran 1998)

Hakim sınıflar işi tehditlerle çözemeyeceklerini öğrenmişler... Oluşturulan bu stratejiye uygun davranmaya başladılar. TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Murat Karayalçın başkanlığında ve bazı milletvekillerinden oluşan bir heyetin, Paris'e gitmesinden vazgeçildi.

ANAP Genel Başkan Yardımcısı Yaşar Okuyan, muhalefetin hükümete yönelttiği *"mektup yazmakla yetinmek, pasif kalmaktır"* vb. yönlü eleştirilere tavır takınırken, Türkiye'de ış yapan Fransız ve Fransızlarla iş yapan Türk şirketlerin Ermeni tasarısına karşı Fransa'da lobı yapacaklarını da açıkladı. 26 Hazıran tarihlı Türkıye gazetesınde ise *"Fransa'da Türk lobisi atakta"* başlıklı bir haber yayınlandı ve lobi ışine başlandığını bildirdi

Sözkonusu lobinin çalışmasının andaki amacı, Senato tarafından ele alınmadan önce, Fransız Anayasası'nda yer alan *"ülkenin dış politikasını belirleme yetkısi Cumhurbaşkanı ve hükümete aıttir"* maddesine dayanarak, tasarının Parlamento tarafından kabulünün Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Konseyi'ne başvurup, tasarıyı engellemektır Bu da olmazsa Senato'nun tasarıyı onaylamamasını sağlamak Anasol-D hükümetının andaki polıtikasıdır.

TC'nin resmi devlet ve hükümet yetkilileri olsun, düzenin sıvıl savunucuları olsun hepsinin temel yaklaşımı, Ermeni soykırımının reddidir. Aradaki nüans farklılıkları, soykırımı reddederken takınılan tavırların biçim ve detaylarına ılişkindir. Örneğin; devlet yetkılisi olarak Cumhurbaşkanı Demirel, Ermenıstan Cumhurbaşkanı Koçeryan'a, *"Tarıhten husumet çıkartmak büyük sorun yaratır. Tarihe değil geleceğe bakalım."* deyıp soykırımı unutturmaya çalışması ıle, *"Ermeni soykırımı yok, gerçekte Türk soykırımı var"* tavrı, ıkı ayrı görüş gibi görünse de, özde aynıdır: Ermeni soykırımının reddı.

Ermeni soykırımı reddedilirken takınılan bazı tavırları aktarmak ve Türk şovenizminin bu konudaki yüzünü biraz da olsa göstermek gerekiyor!

"Osmanlı'nın Ermenilere asla soykırım yapmadığı belgelerle sabittir. Ama Osmanlı Arşivindeki belgelerle Ermeniler'in 1,5 milyon Türk ve Müslüman'ı katlettiği vesikalarla sabittir" (M. N Özfatura, Türkiye, 4 Haziran 1998)

"Ermenilerın hangi ırka mensup oldukları ve hangı coğrafyada yaşadıkları tartışma konusudur Ermeniler, var oldukları tarihten ıtıbaren daima başka devletlerin yönetımi altında kalmışlar ve bağlı oldukları devletlerin hızmetinde bulunmuşlardır." (Türkiye, 30 Mayıs 1998)

"Hep sanık olmaktan da bıktık. Aslında asıl davacının Türkiye olması ve Ermeni teröristlerin kahpece öldürdüğü 34 insanımızın hesabını sorması gerekir. Daha önce Ermeniler tarafından kahpece vurulan Talat ve Cemal Paşaların hesabının da sorulması gerekir!" *(abç) (Altemur Kılıç, Türkiye, 4 Haziran 1998)*

Altemur Kılıç'ın burada takındığı tavır, Ermeni soykırımı konusunda Türk devletinin yaklaşımının doğal bır

Türk hakim sınıflarının medyası, Ermeni soykırımı bağıntısında da şovenizmi körüklemeye devam ediyor!

sonucudur. Faşist Türk devleti, 1985 Orly davasına kadar esas olarak "yok öyle bir şey", "hepsi yalan" tavrını takınmış; 1985'de ise "karşılıklı öldürmeler olmuş, ama soykırım yoktur" diye tavır değiştirmişti. Gelinen yerde, takınılan tavırlara bakıldığında gıdışat, Ermenilerin Türklere soykırım yaptığı görüşünün kabul ettirilmeye çalışılmasına yöneliktir.

Bunun için de son yıllarda *"Başbakanlık Devlet Arşivleri"*nden hazırlanan kitaplar yayınlanmaya başlandı ve Ermeni soykırımının sadece bir iddia ve yalan olduğu, bunun tersine Ermenilerin Türklere soykırım yaptığı "belgelenmeye" çalışıldı, çalışılıyor! *"Osmanlı Belgelerinde Ermeniler"* adı altında 39 ciltlik arşiv belgesi kataloğu hazırlanmış, Ermeni "tehciri"yle ilgili belgeler ve *"Arşiv Belgelerine göre Kafkaslar'da ve Anadolu'da Ermeni Mezalimi"* adlı dört ciltlik kitap yayınlanmıştır. Tüm bu belgelerin amacı, Ermenilerin Türklere karşı soykırım uyguladığını ispatlamak ve Ermeni soykırımının varlığını reddetmektir.

Türk şovenistlerinin Ermeni soykırımının varlığını reddetme tavırlarına sayısız örnekler verilebilir. Ama bu örnekler de soruna yaklaşımda, buraya aktardığımız alıntılardan özde ayrı bir tavır içermemektedir.

Soykırımın reddedilmesi için öne çıkarılan diğer bazı noktalar ise, soykırım denebilmesi için, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün; *"Bir olayın 'soykırım' sayılması için 'önceden tasarlanarak ve kasıtla, bir etnik grubu, ya da dini grubu ortadan kaldırma niyeti taşıması' gerekli."* (A. Öymen, Milliyet, 12 Haziran) yönlü tavrı oldu. Buna göre Osmanlı devletinin Ermenileri toptan yok etme niyetine sahip olduğunun ispat edilemeyeceği ve böyle olsaydı, günümüzde Türkiye'de bir Ermeni topluluğunun olamayacağı vb. görüşlerinden hareketle soykırımın olmadığı "ispat" ediliyordu...

Ermeni soykırımının Ermenilerin bir yalanı olduğunu ispatlama çabalarından biri de, soykırımdan katledilen Ermenilerin sayısının ne kadar olduğuyla ilgili tartışmadır. Bu tartışma kuşkusuz yeni bir tartışma değildir. Katledilenlerin kesin sayısı bilinmemekte, ama bir milyondan fazla olduğu görüşü egemendir. Bu sayının birbuçuk milyon civarında olduğu tartışma götürmez bir gerçektir.

Ermeni soykırımının varlığı ya da yokluğunu katledilen Ermenilerin sayısının birbuçuk milyon mu? yoksa 300 bin mi? olduğuna bakarak tartışmak ve birbuçuk milyon olmadığı için soykırımın varlığını reddetmek kökten yanlış ve reddedilmesi gereken bir yaklaşımdır. Türk hakim sınıflarıyla ve onların savunucularıyla, hayır bu kadar katledildi biçiminde ve bu temelde bir tartışma da reddedilmek zorundadır.

Bu noktada Hürriyet gazetesinde Talat Paşa'nın *"Ermeni çetelesi"* yayınlandı ve bu çeteleye göre Osmanlı hakimiyeti altında ***"Anadolu'daki toplam Ermeni nüfusu 1,5 milyon"***du. Daha önceki veriler, 1914'te Ermenilerin nüfusunu 1 295.000 olarak gösteriyordu. Talat Paşa'nın çetelesinde dikkat çekilen bir nokta da tüm nüfusun kaydedilmediği gerçeğidir. Bu çeteledeki sayılar, daha önceki resmi verilere göre yüksek de olsa, Fransız parlament Rene Rouquet'in, *"1915 ile 1917 arasında 1 milyon 300 bin Ermeni öldürülmüştür"* tespitinin yanlış olduğunu ispatlamak için aktarılmaktadır.

"VATAN-MİLLET" SAVUNUCULUĞU

Değişik yollarla, yöntemlerle Ermeni soykırımının varlığı reddedilmektedir. Bu reddetme yaklaşımının arkasında yatan bir gerçek ise, Ermeni soykırımının kabul edilmesinin beraberinde getireceği sonuçlardır.

Milliyet gazetesinin koşe yazarı Sami Kohen, *"Türk Amerikan Dernekleri Asamblesi"*nin (ATAA) önde gelen yöneticileriyle yapılan görüşmeden bahsederek, Ermenilerin kısa ve uzun vadeli hedeflerini İngilizce R harfiyle başlayan dört(4) maddeden oluştuğunu aktarır ve S. Kohen bunları Türkçe'ye, "4 T" olarak tercüme etmektedir. Buna göre sözkonusu maddeler şöyledir: *"Birinci hedef **'Tekrar canlanmak'** (resurection): (...) İkinci hedef, **'Tanınma'** (recognition): (...) Üçüncü hedef, **'Tazminat'** (restitution): Ermeniler ilk iki amacı gerçekleştirdikten sonra, maddi-manevi kayıpları için Türkiye'den zarar-ziyan isteyecekler.*

*Dördüncü hedef, **'Toprak'** (repatriation): Bu kampanyanın sonunda, Doğu Anadolu üzerinde toprak talepleri de gelecek. ." (Milliyet, 2 Haziran 1998)*

Türk şovenleri soykırımın kabul edilmesinin doğuracağı sonuçların neler olduğunu gayet iyi biliyorlar Vatan-millet-bayrak bütünlüğünden kimseye çakıltaşı bile vermeyeceklerine yemin edenler, Batı Ermenistan topraklarının elden gitmesine göz mü yumacaklar? Tabii ki hayır! TC'nin bu konudaki yaklaşımını en açık şekliyle Altemur Kılıç ifade etmektedir. Tavrı şöyledir:

"Herkesin ve özellikle aşırı Milliyetçi Ermenilerin ve destekleyicilerinin bilmeleri gerekir ki, ne Fransız Parlamentosu kanun yaptı diye, ne de bütün dünya bir araya gelse, Türkiye sanal bir soykırımının suçunu üzerine asla almayacak, özür dilemeyecek tazminat filan vermeyecek ve topraklarından bir karışı bile, ne sözde bağımsız bir Kürt devletine ve ne de Ermeni devletine vermeyecektir. Bunu, sağcımız solcumuz entellerimiz bir ağızdan, her forumda, her fırsatta, hiçbir tereddüde mahal bırakmayacak kuvvetle söylemeliyiz." (Türkiye, 6 Haziran 1998)

Batı Ermenistan'ın topraklarının geri alınabilmesinin yolunu ise Altemur Kılıç, Halide Edip'in 1920'li yılların başında, Amerika'da bir Kilise'de Türkiye uzerine verdiği bir konferansta; Ermeni kökenli Mandalian'ın *"...Tarihi Ermeni topraklarına ne olacak? Yeni Türk hükümeti Ermeniler'e karşı yapılan haksızlıkları telafi edecek mi?"* sorusuna verdiği cevapla göstermektedir. Halide Edip'in tavrı şöyledir:

"Türkler o toprakları kılıçlarının güçleri ile almışlardır. Eğer Ermeniler geri istiyorlarsa aynı şekilde almalıdırlar!" *(Türkiye, 5 Haziran 1998)*

Altemur Kılıç da bu tavrı aynen onaylamakta ve *"Top-*

raklarımızda gözü olanlara bu cevap hâlâ geçerlidir." eklemesinde bulunmaktadır.

Burada aktardığımız alıntılarda, faşist Türk devletinin soykırımın varlığının kabul edilmesine karşı gelmesinin arka planı da ortaya çıkmaktadır. Bu yaklaşım hakım olduğu sürece Türk devletinin soykırımı kabul etmeyeceği ortadadır.

Çakıltaşı bile verilmeyeceğine dair edilen yeminler, Ermenilere karşı düşmanlığın kışkırtıcılığının yanısıra, aynı ırkçılık, PKK-ASALA ilişkisi kurularak Kürtlere karşı da yürütülmektedir. Faşist Türk devletinin bu konudaki yaklaşımını ise en açık bıçımiyle MHP Başkanı D. Bahçeli ortaya koymaktadır:

"ASALA bittiği gün, 1984'te Erciş'te PKK çıktı. Bu tarihten beri PKK ile mücadele ediyoruz. Son Murat operasyonuyla, Mehmetçiğimiz çok güzel mücadele veriyor. PKK'lı militanlar temizleniyor. PKK çöküyor. Ama dikkat edin, PKK'nın çökmek üzere olduğu bir dönemde, yeniden Ermeni soykırımı gündeme getiriliyor." (Türkiye, 31 Mayıs 1998)

Tüm bu tavırlarla birlikte, ASALA'nın "hortlatılacağı" ve Sevr'in yeniden istendiği propagandası yapılıyor, Ermenı, Kürt, Yunan ve Ermeni soykırımının varlığını savunan herkese karşı düşmanlık körüklendi, körükleniyor.

Osmanlı/Türk devletinin soykırımcı olmadığını ispatlamak için Türk şovenıstleri, Afrika'da özellikle de Cezayir'de Fransa'nın soykırım yaptığını Fransa'ya hatırlattı... Değişik sivil kuruluşlar ve partiler Fransız mallarını boykot etme çağrısında bulundu ve kendileri boykot ettı. Örneğin, *"Türk Kadınlar Birliği İzmir Şubesi"* boykot kampanyası için ılkönce kendilerinin satın almış oldukları Fransız malı makyaj ürünlerini çöpe attı ve Haziran ayında Fransa'da oynanan Dünya Kupası futbol maçlarını izlemeyi "kocalarına yasakladı"lar.

Boykot dışında bırçok şehirde toplantılar, yürüyüşler ve mitingler yapılarak Fransa protesto edildi Bu protestolardan biri de Paris'te yapılan mitingti. Propagandası yoğun bir biçımde yapılan ve burjuva gazetelerin çok büyük bir kıtlesel katılım olacağını bildirdiği 20 Hazıran tarihındeki mitinge, Millıyet gazetesinin haberine göre sadece 3000 (üçbin) kişi katıldı. Katılımın azlığından rahatsız olan ırkçı, şoven Türkler, *"Paris'te daha kalabalık olmalıydık"* diye şikayetlendiler.

Ermeni düşmanlığının körüklendiği bu kampanyada göze çarpan bir nokta da Türkiye'de yaşayan Ermenilerin de bu ırkçı kampanyaya karıştırılmasıdır. Buna göre *"Türkiye Ermenileri, Türklerle eşit haklara sahip olarak ve çok rahat bir hayat sürdürüyorlardı. Ermeni kültürünü rahatlıkla yaşayıp, derneklerine ve gazetelerine bile sahiptiler..."* vs vb. Yaklaşık altı aydır İçişleri Bakanlığı tarafından Ermeni Patriği seçimleri için, seçim talimatnamesi bekleyen ve bu yüzden 10 Mart 1998 tarıhinde ölen Patrik Karekin yerine yenı Patriği seçemeyen Ermeni Patrikhanesi'ne *"Cumhuriyet'in 75. yıl kutlamalarına katılacaklarını"* açıklatmaları, gerçekten de Ermenılerin Türklerle ne kadar "eşit" haklara sahip olduğunu gösteriyor...

Evet tüm bunlar, tek cümlelik karara karşı yapılanların bir bölümüdür sadece. Bu ırkçı ve şoven tavırlara kendisine "solcu" ve hatta "sosyalist" diyen bazıları da ortak olmaktadır. "Solcu" geçinenlerden biri de Zülfü Livaneli'dır.

Zülfü, Fransız Parlamentosu'nun aldığı karara destek veren sanatçı Charles Aznavour'a sitem eden ve *"Barışı torpilleyen barış büyükelçisi"* başlıklı yazısında şunları söylemektedır:

"SOYKIRIM, adı üstünde bir soyu, bir ırkı ortadan kaldırmak demek.

***Osmanlı**'nın böyle bir niyeti olmadığı apaçık. Çünkü **İstanbul Ermenileri'**ne hiç kimse dokunmamış." (Milliyet, 2 Haziran 1998)*

Bu yorum, Zülfü efendi gibi solcu geçınenlerin ne kadar büyük Türk şovenisti olduklarının belgesidir sadece. Zülfü, Türk şovenizminin ateşi ıçinde tarihi de çarpıtıyor. Ne diyor Zülfü efendi? *"Osmanlılar İstanbul'daki Ermenilere dokunmamış."* 1915 yılının Nisan ayında soykırımın başlangıcı olarak belirlenen tarihte Osmanlı/Türk devletinin Ermenılerin önde gelen 600 civarında insanını tutuklatması ve sonradan da bunların büyük çoğunluğunu katletmesini belirtmek bile, Zülfü'nün tarih çarpıtıcılığını ortaya koymaya yeter. Mızrağın ucu Zülfü yare dokununca, açık sivil ve resmi faşistinden, tüm "solcu" geçinen kemalistlere kadar herkes aynı tavrı takınmaktadır.

"AYDINLIK" GERİ KALIR MI?

MGK'nın borazanlığını yapan Aydınlık gazetesi, "ulusal kurtuluşçu" olduğunu Fransız Parlamentosu'nun aldığı karara karşı tavrında da göstermeden edemezdi tabii kı.

Aydınlık gazetesi, bilindiği gibı kendisine "sosyalist" diyen İP'in ve devrim düşmanlığı devrimcı çevrelerce açık olan Doğu Perinçek'in görüşlerinin savunucusu olan, en kemalist gazetelerden biridır. Bu gazete Fransız Parlamentosu'nun aldığı karar ertesinde "müthiş bir buluş" yaptı... "Büyük Sovyet Ansıklopedisi"nde Ermeni sorunu üzerine bölümü tercüme edip, kısaltarak yayınladı. Tercümeyi yayınlarken bır de ön açıklama yaptı. Bu açıklamanın gırişi şöyledir

"'Ermenı soykırımı' konusu, Fransa Millet Meclisi'nin 29 Mayıs 1998 tarihinde kabul ettiği kararla bırlikte, yeniden emperyalistlerin Kafkasya'da halkları birbirine karşı kışkırtma eylemlerinin yörüngesine girdi. Önümüzdekı dönemde, ABD, Avrupa Bırliği ve emperyalistlerin denetimi altındaki uluslararası kurumlarda, bu konuda yeni tezgahlar ve Türkiye'ye yeni saldırılar bekleniyor "

Aydınlık, Ermeni soykırımı olmuş mudur? olmamış mıdır? sorusuna ise *"emperyalistler kışkırttı, halklar çatıştı"* tespitiyle, dolaylı olarak, soykırımın olmadığı cevabını vermektedir.

Aydınlık'ın tavrı Hürrıyet gazetesinin de hoşuna gitmiş olacak ki, 20 Hazıran tarihinden itıbaren *"Basın Dün-*

yası" köşesinde sözkonusu yazıyı yayınladı. Aydınlık gazetesi, ön açıklamasında kemalistliğini yine açıkça ortaya koyarken tarih çarpıtıcılığı da yapmaktadır. "Büyük Sovyet Ansiklopedisi"ne dayanarak, Ermeni soykırımının varlığını gizlemeye çalışmaktadır.

Ansiklopedinin 1950'de yapılan Rusça ikinci baskısının 3. cildinin 49-107 sayfalarında Ermenistan ve Ermeni tarihiyle ılgılı bölümün Almancasını biliyoruz. Bu konuda nelerin savunulduğunu aktarmadan önce, Aydınlık'ın bir başka çarpıtmasına değinmek istiyoruz. Aydınlık, "Büyük Sovyet Ansıklopedisi"nin "Ermeni sorunu" emperyalistlerın halkları çatıştırma politikasının ürünü olduğunu ve en çok eleştirdiği emperyalist ülkeninse Çarlık Rusyası olduğunu aktardıktan sonra şöyle diyor:

"Bir gerçeği daha öğreniyoruz ansiklopedıden; 1920'lerden itibaren Ankara'daki TBMM hükümeti devrimci Sovyet yönetimiyle dostluk geliştirirken Ermenı yönetimi Menşeviklerle ve İngiltere'nin desteğinde Ekim Devrimı'ni boğmaya çalışan Beyaz Ruslarla ilişki içinde."

Buradaki çarpıtma, sözkonusu Ermenı yönetiminin hangı yönetim olduğunu gözardı etme temelinde yükselmekte ve Ankara'daki kemalist iktidarı Ekim Devrimı'nin dostu olarak gösterip savunurken, ayrımsız Ermeni yönetiminin Ekim Devrimine düşman olduğu tespıtiyle, Ermenilere karşı düşmanlığın temeli atılmaktadır.

Ekim Devrimı 1917'de gerçekleşti ve Ermenistan'da da 29 Kasım 1920'ye kadar iktidar mücadelesi sürdü. Bu dönemde Ermenistan'da Daşnak'lar yönetımdeydi ve Menşeviklerle de işbirlığı içindeydiler. 29 Kasım 1920'de Sovyet iktidarı kuruldu ve Ermenistan Sovyet Sosyalıst Cumhuriyeti kuruldu. Aydınlık ise, Ekim Devrimi'nı boğmak için çalışan Ermeni yönetiminin 1920'lerden itibaren olan yönetım olarak göstermektedır. Böylece Sovyet Ermenistan yönetimi, okuyucuya Ekim Devrimi düşmanı olarak gösterilerek tarih çarpıtıcılığı yapılmaktadır. Kemalızmın uşaklığına soyunanlardan da başka bır şey beklenmez.

Peki "Büyük Sovyet Ansıklopedisi"nin ikinci baskısında Ermenilerle ılgili neler söyleniyor? Tarıhı kesit bölümünde, *"Birinci Dünya Savaşı Dönemınde Ermenistan"* altbölümünde 1915-1916 yılları anlatılırken, özetle şunlar söylenmektedir:

"1915-1916 yıllarında Türk hükümeti, müttefiki Almanların koruması altında ve katılımıyla Batı Ermenistan'ın yerli nüfusun hemen hemen tümünü imha etti. Nisan 1915'te Türk hükümeti askeri idarelere, barışçıl Ermeni nüfusun yaşına ve cinsiyetine bakılmadan yok edilmesi, ya da Arabistan çöllerine sürülmesi ıçin bir gizli emir verdi. Bütünüyle ımha edilmekten kurtulanlar sadece, kahramanca öz savunmalarını örgütleyen Van ve çevresindekıler oldu. 1915'ten 1916'ya kadar Türkler bir milyon civarında Ermeniyı vahşice katlettı, bir o kadarı da kitleler halinde öldükleri Arabistan çöllerine sürgün edildi; birçoğu mülteci olarak dünyanın değişik ülkelerine dağıldı. 300 bin üzerinde Ermeni, Rusya'ya kaçarak katledilmekten kendilerini kurtardılar."

Ayrıca sözkonusu Almanca baskının sonunda bir de *"Tarihi gerçekler"* başlığıyla bir kronolojı yer almaktadır. Bu bölümde de 1915-1916 yıllarının karşısına aynen şu yazılıdır: *"Türk hükümeti tarafından bir mılyonun uzerinde Ermeninin imha edilmesi"* (tüm bunları, "Büyük Sovyet Ansiklopedisı, Ermenistan SSC, Yeryüzü ülkeleri dizisi 11, Verlag Kultur und Fortschritt, Berlin 1954, sayfa 65 ve 234'den aktardık.)

Evet "Büyük Sovyet Ansiklopedisı"nde emperyalistlerin halkları birbırine kırdırdığı, ulusal baskıdan kurtulmanın tek ve gerçek yolunun Proletarya Devrimi olduğu, Ermeni sorununu da, diğer ulusal sorunlar gibi sadece Sovyet iktidarının çözmeye muktedir olduğu vb, vb. doğru, marksist-lenınist görüşler ortaya konmaktadır.

Emperyalistlerın halkları bırbırine kırdırma siyaseti ama, soykırımın varlığını ortadan kaldıran, kaldırabılecek bir şey değildir. Eğer söylenecekse, o zaman tam da emperyalistlerin halkları birbirine kırdırma siyasetinın de bir sonucu olarak Ermeni soykırımının gerçekleştiği söylenmek zorundadır. Aydınlık, "Büyük Sovyet Ansiklopedisi"nde "Soykırım" kavramını arayıp bulamamış olabilır. Ama, yukarıda aktardığımız tavır, bizzat soykırımı anlatmaktadır. Aydınlık gazetesi Ermeni soykırımı konusunda da faşist Türk devletının bekâsı için varolduğunu, 30 Ağustos 1998 tarihli nüshasında da ortaya koymaktadır. Erol Bilbilik ımzası ve *"Kapıda bekleyen tehlike: Asala terörü"* başlıklı yazıda, şunlar da söylenmektedir:

"Türkiye'nin kapısında bekler gözüken Asala terörünün şimdiden önlenmesi için son derece ciddi ve kapsamlı çalışmaların başlatılması gerekıyor.

Türkiye; geçmişte Asala ile kıyasıya bır mücadeleye girişmiş ve 'Task-Forse' Organizasyonu ıle Asala'nın işini bitırmişti. Asala'nın çökertilmesinin ardından, emperyalistler, Büyük Ermenıstan Projesi'nin uzantısı olarak PKK terörünü devreye sokmuşlardı Türkiye, PKK terörünü de büyük ölçüde çökertmiş bulunuyor.

Emperyalistlerin, bu defa yenıden Asala'yı devreye sokmayı planladıkları anlaşılıyor.

Türkiye, muhtemel Asala terörüne karşı 'Task-Force' uygulamasına yeniden ve acilen başlamalıdır." (Aydınlık, 30 Ağustos 1998)

Erol Bılbilik şahsında "Aydınlık" Türk şovenizmi bağlamında 1920'lerde Halıde Edip'i çoktan geçtıklerını ortaya koymakta ve faşist Türk devletıne akıl babalığı yapmaktadırlar. "Aydınlık"ın bu tavrını kuşkusuz her Türk şovenisti ve faşıstı severek onaylar. .

Fransız Parlamentosu'nun aldığı karara karşı takınılan bu tavırlar, bize bır kez daha Ermenı sorununun da ancak ve ancak faşist Türk devletinın yıkılmasıyla, devrimle çözülebıleceğını göstermektedir.

Dıasporadakı Ermenilerın Batı Ermenıstan'a donme, yerleşme ve ayrılma hakkını savunacak ve garantı altına alabilecek ıktidar işçi sınıfı önderlığindeki devrimcidemokratık iktidardır.

4 Eylül 1998 **X**

Kürt sorunu NGO'lar eliyle çözülemez!

"Kürdistan'da kaç NGO'nun faaliyeti var?" diye sorulsa herhalde yüzlercesinden bahsetmek zorunda kalınacaktır. Her türden spekülasyonun ötesinde önce olgu olarak bu kabarık rakamın görülmesi gerekir. Objektif duruma bakıldığında sayısal açıdan ve yaygınlık bakımından Kürdistan coğrafyasında emperyalistlerin, sömürgecilerin "sivil örgüt" bazında faaliyetlerinin gözle görülür şekilde artmakta olduğunu gözlemliyoruz

Kürdistan'ın değişik parçalarındaki NGO sayısının yalnızca Güney'deki yoğunluğu dikkate alındığında ne denli bir NGO aktivitesinin yaşandığı rahatlıkla görülmüş olacaktır. Birkaç yıl öncesi tablodan özet bir görüntü:

Toplam NGO sayısı: 59. Bunlar, bilinenleri. Değişik şekillerde faaliyet sürdüren ve açığa çıkmamışlar bu rakama dahil değildir. NGO'ların devletlere göre dağılımı:

Almanya: 11; ABD: 10; İngiltere: 10, Fransa: 9; İsviçre: 5, İsveç: 3; Hollanda: 2; Belçika: 2; İsrail:1

Ortak özellikleri: Kürt dostu ve korumacısı!

Sonuç: Güney'in NGO deney sahası oluşu!

Özellikle. Amerikan emperyalistlerinin denetiminde çalışan sivil örgütlerin cirit attığı bu parçada kronik düzeyde bir emperyalizm hayranlığının bulunması nedeniyle de NGO'lar gayet rahat faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bunun en tipik örneklerinden biri Guam adasına götürülen Amerikan emperyalizminin uşağı Kürt hainler arasındaki örgütlemeyi çok önceden Amerikan istihbaratanın sivil ayaklarının yapmış olmasıdır. Köklü bir emperyalizm karşıtı geleneğin bulunmadığı ülkemizde, başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere değişik emperyalist devletler resmi ya da sivil kurum ve örgütleri aracılığıyla bu denli geniş etki sahası kurabilmektedirler. Demek ki, kendilerine göre emperyalist hükümetlerin 'dışı'nda kimlik seçen NGO'culara karşı durabilmenin yolu da antiemperyalist olmaktan geçiyor.

Pekı, neden rakamsal açıdan da bizde bu oluşumlar oldukça karabalık bir görüntü sergiliyorlar? Böyle olmasının en önemli nedenleri ülkemizin stratejik açıdan çekiciliği ve buna ek olarak politik güçlerin ideolojik ve siyasi konumlanışlarıdır. İçeride NGO'lara davetiye çıkaranlar durumun böyle olmasından sorumludurlar. Bunun kaynağı kendine güvenmemek, tutarlı antiemperyalist olmamak ve dahası kapitalizme savaş açmamaktır. Ulusal taleplerle yetinmek ve/ya da kimi ulusal motifleri varlık nedeni yapmak sonuçta uzlaşmayı, uzlaşma da en sonunda uzlaşılan ile buluşmayı dayatır, getirir. Güney'de olan budur! Ve bu örnek bir model olarak her parçaya monte edilmek isteniyor. NGO'lar bağıntısında işin bu yönü dikkatle gözönünde tutulmalıdır.

Uluslararası düzlemde pekçok devlet kendi denetimindeki NGO'ları devreye sokarak Kürt ulusal meselesi üzerine tartışmalar düzenleme işine hız vermiş bulunuyor. Konferans, forum ve toplantılara hergün yenileri ekleniyor Bir yandan kendi parlamento, basın vb. üzerinden konuyu tartışmakta diğer yandan da sivil elemanları –ya da artık lütfen yaş haddinden sivil olmak zorunda kalmış elemanlar– vasıtasıyla Kürt ulusunun geleceği hakkında oturumlar yapıp durmaktadırlar. İlginçtir, bu oturumların neredeyse değişmez unsurları dünün istihbaratçısı ya da meşhur inzivaya çekilmiş(!) diplomatlarıdırlar. Graham Fuller, Mark Grossman, Robert Olson, Paul Henze, M. Abramovitz, Kissinger... bunlardan bazılarıdır.

Sömürgeci Türk devleti zorlandıkça yeni oluşumları devreye sokmada gecikmiyor. Sömürgeci Türk devleti cumhuriyetlerinin 75. yılında –güya ne kadar demokratik bir hukuk devleti olduğunu göstermek maksadıyla– kanlı suratlarını ve barbarlıklarını gizlemek üzere NGO türünden örgütlerin kurulması ve bunların kamuoyuna sunulmasında hummalı bir faaliyet içine girmiş bulunuyor. Özellikle Kuzey Kürdistan'ın bir dizi bölgesinde ve Türkiye'nin çeşitli illerine göç ettirilmiş Kürt ulusuna mensup kitleler arasında doğrudan devletin yönlendirmesi altında çalışan çok sayıda "hükümetdışı örgüt" işbaşı yapmış bulunuyor. Bunlar Milliyet gazetesinin "Şarkı Söylüyoruz" kampanyasından, "Çok Amaçlı Toplumsal Merkezler"e (ÇATOM) kadar bir dizi alanda seferber edilmektedirler. Ordu ve hükümet sözcülerinin "bitirdik" edebiyatıyla sivilleri göreve çağırmasının ardından ortalık-

Sömürgeci Türk devleti zorlandıkça yeni oluşumları devreye sokmada gecikmiyor. Sömürgeci Türk devleti cumhuriyetlerinin 75. yılında kanlı suratlarını ve barbarlıklarını gizlemek üzere NGO türünden örgütlerin kurulması ve bunların kamuoyuna sunulmasında hummalı bir faaliyet içine girmiş bulunuyor.

ta mantar gibi "sıvil toplum örgutleri" türedı! Ne kadar sürer belli değil ama görünen odur ki, Türk devleti de artık NGO'ların işe yaradığını anlamış bulunmaktadır. Bu, aynı zamanda TC'nin önümüzdeki dönemde sözkonusu "sıvil" oluşumlar üzerinden ülkemizde "kendinı yeniden kabul ettirme" doğrultusuna gırdiği anlamına da gelir. Ve bu noktada Türk sömürgeci devletinin uzun vadeli bır plana sahıp olduğu; geleceğe yönelık olarak daha şımdiden kapsamlı kimı hedefleri planladığı unutulmamalıdır. TC'nin seferber olan NGO'ları Kuzey Kürdıstan'a moda merkezi, konservatuar, bale okulu ve senfonı orkestrası, golf, tenis, futbol... eşliğinde çıkarma yapmaları bu politikanın bir uygulaması olarak görülmelidir

Devletin bır dizı sivıl organısazyonları devreye soktuğu ve bu şekilde "yöre halkıyla kaynaşma"yı planladığı bir dönemde, bunun sömürgeci mekanizmayı farklı yollardan desteklemek anlamına geldiği gayet açıktır. ÇATOM'ların ve diğer sıvil örgütlerin açıktan sömürgecı asimılasyon temelindeki çalışmaları (bunlar, kendılerinin yaptığı ve yapacağı asimılasyonu gizlemek için devletin asimılasyona başvurduğunu dahi söyleyebılmektedirler!) bunun en bariz örneğıdir. Şüphesiz burada iç ayak olarak tanımlamamız gereken ÇATOM türü örgütlenmeler aslında kendilerine doğrudan dışarıda destek verenlerin bir anlamda taşeronluğunu da yapmaktadırlar. Devlet, hükümet ve muhalefet katında değışik ölçülerde destek bulan bu "sosyaldemokrat" görünümlü oluşumlar kendı benzerı başka güleryüzlü uluslararası NGO'ların da desteğinı çekmiş olmalı ki kısa sürede geniş bir himayeci kesım tarafından korunarak büyütülmekte ve parlatılmaktadır.

Türkiye'de Kürt ulusal sorunu ve bunun siviller tarafından bir bıçımiyle çözümü sözkonusu olduğunda komünistler ve devrimci muhalefet dışında hemen herkesin en azından hoşgörü yüklü bir bekleyiş içine girdikleri görülüyor Reformızmin başını çektığı akım, özellikle yerli yabancı hükümetler dışı sivıl örgütlenmelerin, yanı NGO'ların gırışimlerini övgüyle gündeme getirmekte ve onunla dayanışmaya girmektedir. Devrime ve sosyalizme elveda diyenlerin NGO'lar elıyle Kürt ulusal sorununu çözme girişimlerının dolaysız bir şekılde Kuzey Kürdistan düzleminde politika yapan bir dizi Kürt reformist akımı da etkıledıği ve bir bakıma çift taraflı bir istem olarak NGO eksenine kayıldığı tespıt edilmelidir. Sahte sol bir söyleme sahip karşıdevrimci Doğu Perınçek ve şürekası doğrudan "devrımci" ordusunun yanında "Batı Çalışma Grubu"yla birlikte Kürt ulusal demokratık mücadelesine karşı saldırıya geçerken, aynı zamanda Sıvıl Toplum Kuruluşları Birliği şeklınde üst bır örgütlenme ile kolkola kendı NGO'larını (Atatürkçü Düşünce Derneği gibi...) devreye sokmayı ihmal etmemesı ise NGO'lar savaşının nasıl bır önem kazandığını çarpıcı şekılde göstermektedir.

Denebilir ki, mevcut tabloda NGO'suz kalanlar bir tek komünistler ve devrimcilerdir! Bu iyidır ve böyle olmasında yakınılacak hiç bir şey yoktur. Bazılarının "uluslararası dostlar"kazanmak adına bu sivil örgütlenmelere payanda olmaları, bunlardan yoksun komünist ve devrımciler bakımından asla bir eksiklik değildir. Bu türden dostların olmasından ise hiç bulunmaması daha ıyidır. Sistem ıçi kalmayı öğütleyen, sonuçta yeni dünya düzeni ufkunu aşmayan ve kurulu düzenın devamını kimi ufak tefek düzeltmelerle sürdürmeyi amaç edinmiş NGO'lara sempati ile bakmak veya böylelerinı korumak, bunların öncülüğündeki çözüm önerılerine destek vermek vb. yarar değil, zarar vermektedir. Bu belirleme, her tür sivil örgütlenme ağının ve NGO oluşumunun önyargılı bir şekilde tarafımızdan "ışe yaramaz" tespıt edildiği anlamına gelmez, gelmemelidir Bu bağıntıda Türkiye özgülünde örneğin, Insan Hakları Derneği, NGO kategorısinde olmakla bırlikte, faşist Türk devletinın Kuzey Kürdistan'da yürüttüğü haksız savaşın barbarlığını ve devletin diğer bazı pıslıklerini teşhirde olumlu bır rol oynamaktadır. Fakat bunların da Kürt ulusal sorununun çözümünü düzen çerçevesinde ele aldıkları bilinmelıdir

Kürdıstan özgülünde NGO'cuların temel talebi, son dönemlerde "barış"tır. Önce şu tespit edilmelidır NGO'cuların getirmek ıstediği barış , barış kavramının dışında bu ıstemle en ufak bir ilişkiye sahip değildir. Uluslararası alanda da emperyalist devletlerin paralelelınde çalışan NGO'lar yenı dünya düzeni çerçevesinde bir Kürt sorunu çözümü arzulamaktadırlar. Bunlar, konferanslar örgütlemekte, heyetler göndermekte ve kendi kımi platformlarında Kürt ulusal sorunundan sözetmektedirler. Ancak bunun arkasında yatan gerçekten Kürt sorununu "çözmek" değıl, onu Türk devletine karşı bir pazarlık kozu olarak kullanmaktır. "Hümanıst"-"ılerıci" görünmeye çalışan kımi sivıl örgütlenmelerın sorunu çözme bağlamındaki gırişimlerı de en çok yürüyen savaşın teşhırı ölçüsünde ışe yarayabilir. Ancak bunların da çoğu şiddet karşıtı olmakla övünüp sonuçta devrimci şiddet anlayışının terkini öğütlemektedirler.

Özetle her türden NGO'nun, bir devrım sorunu olan Kürdistan ülkesinin bağımsızlığı ve Kürt ulusal sorunun çözümüne bakışlarının ufku emperyalıst sistemin ufkuyla sınırlıdır Bu temelde getirecekleri bir yumuşama ve barış ortamı ıse Latın Amerika'da, Fılistın'de ve başka yerlerde görüldüğü gibi iyi adına kötülüklerle dolu yenı süreçlerin başlangıcı olmuştur. Bunlar gerçek çözumler değildır Savaşı yükseltmek ve bağımsızlığa yürümek tek çözümdür.

Sonuç olarak; "Aştiyek ne baş, ji şer ĵî xe-

Barış,
Özgürlük, Demokrasi,
Bağımsızlık...
Bunlar emperyalizmle uzlaşarak; "demokrat" emperyalistlere dayanarak kazanılamaz. Sosyalizme giden yolda demokrasinin talepleri ancak devrimle kazanılabilir ve mutlaka kazanılacaktır.
Gerçek barışa; devrimci savaşla varılacaktır!

rabtir e!" ("Kötü bir barış, savaştan da kötüdür!")

DEVRİMDE ISRAR MI EDECEĞİZ, YOKSA NGO'LARA MI SIĞINACAĞIZ?

Hangı NGO'nun daha ıyı olduğu tartışması devrimcilerin işı değıldır, olmamalıdır. Dünya ölçeğınde böyle bir tartışma gayet abes düşecektir. Sorun emparyalıst barbarlığa karşı nasıl bir tavır içinde hareket edıldığıyle direkt ilintilidir. Ve kaçınılmaz şekilde somut olarak proletaryanın, emekçi halkların ve ezilen sömürge ulusların mücadeleleri karşısında takınılan tavır bunların değerlendirilmesinde temel ölçüt olmak zorundadır. Pragmatist şekilde "benim ülkeme yararı olanını anlar ve desteklerim . " anlayışıyla soruna yaklaşımın gayet tehlikelı olduğunun altı çizilmelidir Bu noktada ıkileme düşmemek gerekiyor. Sırf kendı örgüt kaygısı ya da kendisiyle sınırlı olanı koruma güdüsüyle emperyalıst ya da gerici karakterdeki NGO'ların bağırlara basılması ezilenlerın mücadelesine doğrudan sırt çevırmek anlamına gelır. Bu bağlamda birtakım sivil toplum örgütlerinin kulağa hoş gelen adlandırmalar altında hareket etmelerı veya birkaç iyiye işaret eden adımlar atmaları onlar hakkında pozitif düşünmeyi gerektirmez. Tam da bu noktada tutarlı demokrat tavrın bile oldukça önemli olduğunu belirtmemiz gerekiyor. ABD'de Barış Hareketı adlı örgütlenmenin Amerikan emperyalızminin Meksika'da ilerici halk hareketine karşı saldırganlığını teşhir etmesi ve barbarlığını gözler önüne serme çabası sarfetmesi en azından bu bağıntıda Meksıka emekçı halkıyla dayanışma yönünde olumlu ve ileri bır adımdır. İspanya Insan Hakları Derneği ve Fransız Komünist Partısı tarafından kendisine verilen ödüllerı reddeden I. Beşıkçi'nın tavrı tutarlı bır demokrat aydının takınması gereken bır tavır olarak örnek gösterilebilir. Beşıkçı'nin; *"Batılı, Avrupalı insan hakları kurumlarının yapması gereken dar devlet terörüne karşı evrensel değerlerı savunan kişilere ve kurumlara ödüller vermekten ziyade kendi hükümetlerinin, kendı devletlerının sistematik devlet terörünü, politik, ideolojık, ekonomik ve askerı yollardan destekleyen tutumlarını eleştırmek, bu eleştirileri sürekli kılmak olmalıdır." (Emek, 18 Şubat1998)* şeklindekı tavrının Türkiye ve Kürdıstan'daki bir dizi devrimci, ilerici geçinen çevrenin tavrından çok daha tutarlı olduğunu rahatlıkla tespit edebılırız.

Barış, Özgürlük, Demokrasi, Bağımsızlık...

Bunlar emperyalızmle uzlaşarak; "demokrat" emperyalıstlere dayanarak kazanılamaz Sosyalizme gıden yolda demokrasinin talepleri ancak devrimle kazanılabılir ve mutlaka kazanılacaktır.

Gerçek barışa; devrımcı savaşla varılacaktır!

Eylül 1998 **X**

RAMANÊN Dİ DEMA SİRGÛNÊ DE

B. Brecht

Mix li divernexe
Çakete xwe bavêje ser
kursiyê bila here,
Çawa be tu yê sibe şûnda vegerî,
Ma ji bo çar rojan hewceyê
miljûlbûnê ye?

Berde, êdî şitilê avnede.
Çima tu yê dareke din daçikînî?
Tu yê ji vê derê herî bifire fir
Ku ew hîn bostekê mezin nebûye.

Şebqa xwe berde ser rûyê xwe
ku însan derbas dibin!
Çima tu yê zimanekî biyanî hîn bibî?
Nûça ku ji vê derê banga te bike
Wê bi nivîs were bi zimanê xwe.

Binêhêre li mîxê ku te li dîvêr xistiye.
Ma veger heye, çi wextHe?
Dixwazî bizanî bî,
Her roj çi di dilê te de derbas dibin?

Bi rojan e tu hewil didî,
Dibêjî ezê rizgarbim.
Bê sekinandin di oda xwe de dinivîsî:
Dixwazî bizanî bî,
Dawiya vê hewildanê çi ye?
Li vê dara kestanê binêhêre,
Ya ku di quncê wê hewşê de disekine.
Li wê şitilê binêhêre,
Ya ku tu bi kûz jê re avê dikêşênî!

Ulusal sorunda birkaç nokta...

Ulusal soruna ve ulusal hareketlere karşı yaklaşımımızı şimdiye kadar değişik dergilerde (Bolşevik Partızan, Roja Bolşevik, Stêrka Bolşewik) yazdık. Marksizm-Lenınızm'in ulusal soruna yaklaşımını, kendi görüşlerımızı olumlu koyduğumuz yazılarda olduğu gibi, değişik örgüt ve dergilerin tavırlarını eleştirirken de ortaya koyduk. Tüm bunlar bilindiğinde, yeniden ulusal sorunda bazı noktalarda tavır takınmanın gereği nedir?

Bu soruya verilecek cevap şudur: a) Stêrka Bolşewık'in düzenli aralıklarla yayınlanmaya başlaması, görüşlerimizi tanımayan yeni okuyuculara ulaşmamızı da beraberinde getirdı. b) Anda Kuzey Kürdistan'da PKK'nin önderliğinde ve reformist siyaseti temelinde yürüyen bir ulusal hareket ve mücadele var. Bu ulusal harekete, mücadeleye yaklaşımda Marksizm-Leninızm'i savunma adına, marksıst-leninist olma adına yanlış payeler biçilmekte, reformist ulusal harekete secdeye durulmakta ve reformızmın kuyruğunda sıyaset yapılmaktadır.

Kürt ulusu üzerindekı ulusal baskıya karşı gelen herkes ulusal sorunun çözümünü isteme durumunda. İlk bakışta görülen bu ortak nokta, aynı zamanda farklılıkların gızlenmesine ve gerçek çözüm için mücadele yerine günü kurtarma sıyasetıne hızmet etmektedır Bu durumu gözönune aldığımızda, Marksızm-Lenınizm'ın bazı temel doğrularını yenıden ortaya koymanın gerekli olduğu açıkça ortadadır

• • •

Her şeyden önce vurgulanması gereken düşünce, Marksizm-Lenınızm'in ulusal soruna yaklaşımının, dığer tüm toplumsal sorunlarda olduğu gibı proleter sınıf bakış açısı olduğudur

Bu bakış açısıyla soruna baktığımızda, emperyalizm ve proleter devrimlerı çağında ulusal sorun gerçek anlamda ancak proleter devrımin zemını üzerınde çözülebilir. Proleter devrimi zemını dışındakı çözumler gerçek anlamda çözümler değildir. Stalin, ulusal sorunda Lenınizm'in sorunu ortaya koyuşunu açıklarken bu konuda şunları söylemektedır:

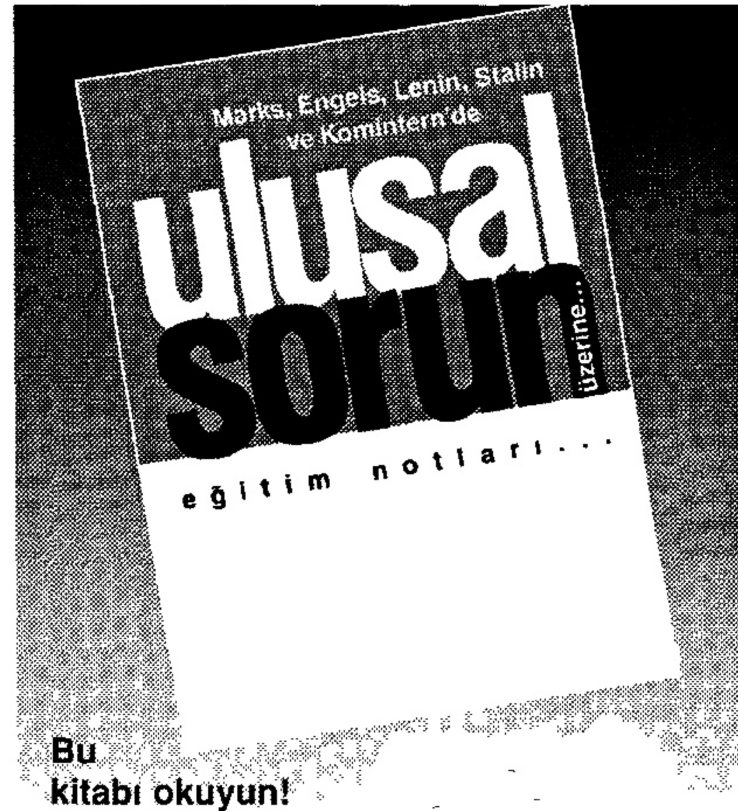
"Leninizm tanıtlamış ve emperyalıst savaş ıle Rusya'dakı devrim doğrulamıştır ki, ulusal sorun ancak proleter devrim ile bağlantı ıçınde ve proleter devrimin zemını üzerinde çözülebilir; Batıdaki devrımın zafer yolu, sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin emperyalızme karşı kurtuluş hareketiyle devrimcı ittıfaktan geçer Ulusal sorun, proleter devrimı genel sorununun bir parçası, proletarya diktatörlüğü sorununun bir parçasıdır." (Stalin, Marksizm, Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu, İnter Yayınları, sayfa 232-233)

Kendisıne marksist-lenınist dıyen ve Kürt ulusal sorununun çözümunden yana olanların temel çıkış noktalarından bıri, Stalın'ın burada ortaya koyduğu yaklaşım olmak zorundadır. Ulusal sorunu proleter devrımı zemınınde çözme siyasetıne sahıp olmayanlar, "biz marksist-leninistız" dıye ne kadar yüksek sesle bağırırlarsa bağırsınlar, marksıst-leninist değıldırler, olamazlar da.

Ulusal sorunun proleter devrımi zemininde ele alındığını ortaya koyan sıyasetın çıkış noktası, Lenın tarafından formüle edılen ve Komünist Enternasyonal'in 2. Kongresı'nde karar altına alınan tezlerın 4. maddesınde şöyle ortaya konmuştur

"...Komünist Enternasyonal'in ulusal soruna ve sömürge sorununa ilışkın tüm siyasetı, bütün ulusların ve bütün ülkelerin proleterlerinin ve emekçı yığınlarının, toprak sahipleri ıle burjuvaziyi devirmeyi amaçlayan ortak devrımci bır savaşım için karşılıklı yakınlaştırılmalarından yola çıkmalıdır. Çünkü yalnızca böyle bir yakınlaşma, kapitalızm üzerinde zaferı sağlar, bu olmadan, ulusal baskının ve hak eşıtsizliğının ortadan kaldırılması olanaksızdır " (Lenınizm Dizisı, Defter 6, İnter Yayınları, sayfa 63)

Kısaca vurgulamak gerekırse, marksist-leninistlerin ulusal soruna ve sömürge sorununa ılışkın yaklaşımı ve sıyasetı, burjuvazının ve toprak ağalarının ıktidarını devırmeyı ve bunu gerçekleştırebılmek ıçın de tüm ulus ve

milliyetlerden işçi ve emekçılerin birliğini sağlamaktır. Değışık ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin birliğine zarar veren ve burjuvazinin iktidarının devam etmesine hizmet eden her türlü siyaset, bu Marksizm-Leninızm adına da yapılsa marksist-leninist bir siyaset olamaz. Böylesi bir siyasetle de ne ulusal baskı ortadan kaldırılabilir ne de hak eşitsizlıkleri.

Ezilen ulusun, ezen ulusa karşı verdiği ulusal kurtuluş mücadelesinde, tüm demokrat, devrimci ve komünistlerin savunması gereken, ulusal baskıya karşı çıkan haklı yan vardır. Leninizm, ezılen ülkelerın ulusal kurtuluş hareketlerinin bağrında devrimci potansiyelin var olduğu görüşünü savunur. Fakat bu, her şart altında ve her zaman sözkonusu ulusal harekete destek verileceğı anlamına gelmez.

Komünistler tarafından desteklenecek ulusal hareketler **devrimci** ulusal hareketlerdır. Desteklenecek ulusal hareketlerin **devrimci** ulusal hareketler olduğu, Komünist Enternasyonal'in 2. Kongresi'nde Lenın tarafından sunulan rapor üzerine tartışma sonucu karara bağlanır. Lenin, karar hakkında tavır takınırken yapılan değişikliğin anlamını şöyle ortaya koyar:

"Bu değişikliğın anlamı şudur: Biz komünistler olarak sömürge ülkelerde burjuva kurtuluş hareketlerini ancak bu hareketler gerçekten devrimci ise, bunların temsilcileri bizim köylüleri ve geniş yığınları devrımci bir ruhla (yani, burjuvazinin ve toprak ağalarının ıktidarını yıkma ruhuyla BN) *eğitmemizi ve örgütlememizi engellemezlerse desteklemek zorundayız ve destekleyeceğiz. Buna karşı eğer bu koşullar yoksa, o zaman bu ülkelerdeki komünistler reformist burjuvaziye, ki bunlara II. Enternasyonal'in kahramanları da dahildir, karşı mücadele etmek zorundadır." (aktaran H, Yeşil, Ulusal Sorun Üzerine Eğitim Notları, YDİ Yayınları, sayfa 201)*

Lenin burada açıkça ulusal hareketin desteklenmesi için o ulusal hareketin devrimci olması ve bu hareketin, komünistlerın emekçi yığınları devrimci ruhla eğıtme ve örgütleme çalışmalarına engel çıkarmaması koşullarını koymaktadır. Bu iki koşul var ise, sözkonusu ulusal hareket desteklenır, desteklenmek zorundadır.

Marksist-leninist olma iddiasında olanlarla bu genel düzeyde belkı pek sorun çıkmaz. Fakat bu koşulların ıçı açıldığında sorunlar da başlıyor. Kuzey Kürdistan-Türkıye'li örgütlerın ozellikle de son bırkaç yıl içinde en çok iğdiş ettikleri sorun, devrimcı ulusal hareket olma sorunudur. Öyle kı, PKK'nın 1984'de silahlı mücadele başlatmasından gunümüze dek, Kürt ulusal hareketını değerlendirmelerıni sık sık değiştirenler; henüz PKK'nin açıkça reformist çizgiye oturmadığı dönemde, PKK önderliğindeki hareketi reformist, karşıdevrimci vb. biçimlerde değerlendirirlerken; 1993'ten beri açıkça faşist Türk devletine uzlaşma çağrıları yapan, emperyalıst devletlere çağrılarda bulunan ve sıyasetinin temelıne faşist Türk devletıyle uzlaşma hedfini koyan PKK önderlığındeki hareket birdenbire "devrimci ulusal hareket" olarak değerlendırilmeye ve bu harekete sözün gerçek anlamında yağ çekmeye başladılar Devrimci ulusal hareket tanımını işlerıne geldiği gibi kullanmaya başladılar. Peki ama Lenınizme göre devrımcı ulusal hareket nedir?

Stalin, desteklenecek ulusal hareketlerin hangi hareketler olduğunu açıklarken, devrımcı olmasının ıçerığini de ortaya koyar:

"... Burada sözkonusu olan, emperyalizmi sağlamlaştırmaya ve sürdürmeye yönelik hareketler değil, onu zayıflatmaya, devirmeye yönelik ulusal hareketlerin desteklenmesidir." (Stalin, Marksizm, Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu, İnter Yayınları, sayfa 233)

Buna göre bir ulusal hareketin devrimci olmasının temel kıstası, sözkonusu hareketin emperyalizme darbe vurması, onu devirmeye yönelmesidir. Burada dıkkat çekilmesı gereken nokta, herhangi bir ulusal hareketin emperyalizme darbe vurması noktasındaki çarpıtmalardır. Örneğin karşıdevrimci İP, faşist Saddam rejiminin Amerıkan emperyalizmine hırlamasını emperyalizme darbe vuran bir tavır olarak değerlendirebilmektedir.

Bu konuda Lenınizm'in yaklaşımı, bir ulusal hareketin desteklenmesindeki kıstası, o ulusal hareketin şu ya da bu emperyalist gücü değil, bir bütün olarak emperyalizmi, **emperyalist sistemi** zayıflatmaya, devirmeye yönelmiş olmasıdır.

Kısacası, bir bütün olarak emperyalist sistemı zayıflatan, onu yıkmaya yönelen ulusal hareketler, desteklenmesi gereken ulusal hareketlerdır ve böylesi ulusal hareketler ise devrimci ulusal hareketlerdir Bir bütün olarak emperyalizmi yıkmaya yönelmeyen, onu zayıflatmayan ve reformist ulusal hareketlerin desteklenmesi dıye bir sorun komünistler açısında yoktur.

Komünıstler bır ulusal hareketin desteklenip desteklenmemesinin de ötesinde, sözkonusu ülkede varolan ulusal harekete bızzat önderlik yapma görevine sahiptirler. Eğer, değişik uluslardan ışçi ve emekçilerin birliği gerçekleştirılmek istenıyorsa, sözkonusu ulusal hareketin önderliğinin burjuvazi ve mılliyetçilerin elinden alınması gerekir. Ulusal harekete marksist-leninistlerin önderlik etmesi, ulusun, ya da milliyetçiliğin savunulması anlamına gelmez. Herhangi bir ulusal harekete marksist-leninistler önderlik edıyorsa, o ulusal hareketin mılliyetçi bir temelde gelışmesini önleme imkanları ve koşulları mevcuttur. Ya da başka türlü ifade edilirse, ulusal hareketin milliyetçi bir temelde gelişmesını engellemedikçe, marksist-leninistlerin o ulusal harekete önderlik yapabilmesı mümkün değildir.

10 Eylül 1998 **X**

Bîha / Fiyatı
150.000 TL · 5 DM · 15 FF · 40 ÖS · £ 1.50

Kadınların kurtuluşu için barış değil mücadele...

Bu ara herkes barıştan sözeder oldu Ne idüğü belirsiz bir barıştan . Kadınlarla "barış" lafzını da çok fazla yanyana kullanır oldular... Rahatsız edecek kadar... Kuzey Kürdistan'da günbegün devlet dipçiği ve asker çizmesiyle ayaklar altına alınıp çiğneniyor kadınlar. Bunların sorumluları ama, hiç utanmadan *"Kadın yaşamdır, barıştır"* (Baykal) diye nutuklar atıyor. Türk hakim sınıflarının sıyasi sözcüleri *"anaların gözyaşları dinsin"* varı timsah gözyaşları döküyor. Bunların barış dediği, faşıst Türk devletının Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki egemenlığinin kayıtsız şartsız kabul edilmesi. Şurası açık tabii: Kürt ulusu ulusal kurtuluş mücadelesinden vazgeçse, gerillalar sılahlarını teslim etseler, pişmanlıkla dizlerını kırıp köşelerine çekılseler, faşıst Türk ordusunun da kurşun sıkmasına gerek kalmaz! Alın size işte barış!

Ancak laf düzeyinde barış çığırtkanlığı yapan salt bunlar değil. PKK de bılmem kaçıncı kez tek taraflı ateşkes ilan ederek, yine barış çağrısında bulundu. Kürt ulusunun ayrılıp ayrı devlet kurma talebinden, pratikte çoktan vazgeçer bir noktada konaklayan PKK de, sılahları bırakma, Türk devletiyle anlaşma arzusunu içeren politikasında kadınları kullanmaya devam etmektedir: *"Savaşı kadınlar bitirecek!"* Bu sözler de PKK'nın önderi Abdullah Öcalan'a aittir. Tabii ki, bitmeden bitmeye fark vardır. Yola çıkarken belirlenen hedeflere varılmışsa eğer, kazanılmışsa zafer, bu başkadır. Ancak bugünkü durum bu değildir Böyle olunca, çıkabilecek olan aykırı seslerın, *"mücadeleye devam"* taleplerinin en baştan boğulması gereklidir. Bunun en ıyi yolu çeşitli vesilelerle ve her türlü yöntemi kullanarak "barış" propagandası yapmaktır. Amaçlanan ve uygulanan budur.

Savaş ve barış sorununa cins bakış açısıyla yaklaşmak burjuvazinin işidir. Komünistler, soruna ilk planda ne için savaş, hangi sınıfların çıkarına savaş soruları

Haksız savaşın parçası olarak tecavüz...

Faşist Türk devletının Kuzey Kürdistan'da Kürt ulusuna karşı surdürduğü haksız, gerıcı savaş boyutlanarak sürüyor Faşıst devlet bu savaşta kural-sınır tanımıyor

Sömürgecı faşist devletin Kürt ulusuna karşı sürdürdüğü savaşta; en fazla zarara uğrayan, en fazla acı çeken kesim Kürt kadınlarıdır. Kürt kadınları savaşın beraberinde getirdiği acılar ve baskıların yanısıra bir de tecavüze uğruyor.

Erkek egemenlığinin en barbar ve çırkin yönünü tecavüz oluşturmaktadır Kadının kendı isteği dışında, erkek ya da erkekler tarafından zorla cınsel ılişki kurulması tecavüz olarak adlandırılmaktadır. Tecavüz, kadının cinsel yaşamına yöneltilmiş en çırkin saldırıdır.

Tecavüze uğramış bir kadın, ömür boyu bu olayın etkilerini üzerinde taşımaktadır. Bu anlamda tecavüzün psikolojik etkileri ömür boyu sürmektedir. Burada suçlu olan tecavüze uğramış kadın değil, tecavüzcü erkektir!

Erkek egemen bir toplumda, suçlu olarak görülen tecavüz eden erkek değil, tecavüze maruz kalan kadındır ve bu egemen yaklaşımdır. Erkek egemenliği kendisini tecavüz olayında *"Dişı köpek kuyruğunu sallamazsa, erkek köpek peşinden gıtmez!"* gibi "ata sözlerinde" de göstermektedir.

Haksız ve gerici savaşlarda, savaş bir yanıyla da kadınlara karşı verılmektedir. Normal zamanlarda da ikincı sınıf insan olarak görülen kadın, savaş zamanlarında düşmandan öç almanın, "namusu kirletmenin" bir aracı olarak görülmektedir. Savaşın en ağır yükünü kadınlar çekmektedir. Savaşlarda yaygın olarak kadınlara erkekler tarafından tecavüz edılmektedır. Bunun son örneklerinden bırini Bosna-Hersek'teki savaşta gördük.

Kuzey Kürdistan'da faşist Türk devleti Kürt ulusuna karşı haksız, gerici bır savaş yürütmektedir. Faşist ordunun erleri, özel timi, köy korucuları bu savaşta Kürt kadınlarına yer yer tecavüz etmektedirler

Katledılen kadın gerillalar yer yer çıplak olarak teşhir edılmekte, çıplak ölü bedenleri faşist itler tarafından parçalanmaktadır.

Diğer yandan çok az sayıda tecavüz olayı basına yansımıştır. Basına yansıyan bütün olaylar, tecavüze

çerçevesinde yaklaşırlar, haklı ve haksız savaş ayrımı yaparlar. Bu noktada kadın ve erkek işçi ve emekçilerin çıkarları birdir Gerici, haksız savaşların işçi ve emekçi kadınları en ağır biçimde vurduğu açıktır. Bu savaşlarda onların hiçbir çıkarı yoktur Burjuvazi ve gericiliğin çıkarına yokedilme ve savaşın bütün yükünü çekmeye razı olmamak onların en doğal istemidir. Ancak bunun alternatifi, son tahlilde egemen sınıfların işine gelen burjuva pasifist bir "barış" olmamalıdır.

Komünist kadınlar, kadınların "barışçıl" doğasına atıfta bulunan bu tür ajitasyonların son tahlilde onları mücadelede pasifize etmeye hizmet ettiğini ileri sürer ve reddederler. Egemenlerin tüm barbarlığıyla haklarımıza ve yaşamımıza saldırdığı şartlarda "barışçıllığımızın" önplana çıkarılması bizim çıkarlarımıza terstir.

Bize "barışçıllık" değil, savaşkanlık gerek! Sınıfsal, cinsel ve ulusal haklarımız için mücadele ve örgütlülük gerek!

"BARIŞ İÇİN DİLEK ÖRTÜSÜ"

"Barış" salgınının hangi boyutlara vardığının işte bir örneği: Bir grup kadın, "barış için dilek örtüsü" projesi başlatmış. Yanyana gelen kadınlar iki karış eninde, iki karış boyunda kumaşları işliyor ya da örüyorlar *"Barış hemen şimdi"* vb. sloganları da işledikleri ya da ördükleri bu kumaş parçalarını daha sonra birbirine ekleyerek bir "dilek örtüsü" ortaya çıkaracaklarmış. Amaçları Kuzey kürdistan'da süren savaşa dur demekmiş. Ve savaşlardan en çok etkilenenlerin kadınlar olduğundan yola çıkarak barış için birşeyler üretmek istiyorlarmış.

Kadınların biraraya gelerek birşeyler üretmeleri iyi de, ortaya çıkan projede iş yok. En önemlisi elbette, biraraya gelen kadınların *"olağanüstü hal bölgesinde sürdürülen savaşa dursun"* demekten öteye gitmemeleri. Yürüyen savaşta bir yanda haklı, diğer yanda haksız yanın bulunduğu gözardı edilmektedir. Hangi tarafta olursa olsun, *"kocaları, sevgilileri, çocukları, yakınları ölen"* kadınların *"barış için"* yanyana gelmeleri istenirken, Kürt ulusunun ayrılma hakkı dahil olmak üzere kendi kaderini tayin hakkının tanınması şartı ileri sürülmemektedir. Böyle olunca bu yanyana geliş, dolaylı olarak faşist Türk devletinin bugünkü ulusal baskı politikasının "barış" şartlarında sürdürülmesine verilmiş onay olmaktadır. Uzun lafın kısası salt *"savaş kötüdür"* demek yetmiyor!

Üretilen projeye gelince: Kadınların siyasi bir tavrını ortaya koymak için üretilecek hiçbir şey kalmamış mıydı? Neden "dilek örtüsü"? Herhangi bir şekilde siyasete katılmak isteyen kadınlar hep mi bu türden örmek, dikmek, biçmek... ve de dilekte bulunmak biçiminde işlerle oyalanacak ve pasifize edilecek? Projeyi başlatan kadınlar "batıda" yaşıyorlar (yani Istanbul'da) dilek ör- ►

---

uğrayan kadınların susmamaları, yakınlarına anlatmaları ve şikayette bulunmaları sayesindedir. Tecavüze uğrayanların sayısının basına yansıyanların çok çok üzerinde olduğu bilinmektedir. Fakat, tecavüze uğrayanların özellikle de feodal namus anlayışı sonucunda susmaları yüzünden gerçek durum hakkında detaylı bilgi edinmek mümkün değildir.

Basına yansıyanlardan birkaç örnek:

- Mardin'in Derik ilçesi Taşıt köyünde yakınlarıyla birlikte gözaltına alınan Şükran Aydın'a Derik Jandarma Karakolu'nda askerler tarafından tecavüz edildi
- Batman'ın Kozluk ilçesi Sican (Güllüce) köyünde Ekrem, Nevzat ve Cihan Altuner adlı korucular, 1995 yılında Remziye Dinç'e tecavüz ettiler.
- Bitlis'in Hızan ilçesi Sağınlı Jandarma Karakolu komutanı Ast Üstçvş. Gültekin Şen, 1996 yılında A. Ç.'ye defalarca tecavüz etti.
- Diyarbakır'ın Lice ilçesi Koradare (Eryolu) köyünde, korucu Süleyman Askan, R. K. adlı kız çocuğuna silah zoruyla tecavüz etti.
- Urfa'nın Viranşehir ilçesi Tılhan (Kınalıtepe) köyü Serpi mezrasından Mehmet Uçar adlı köy korucusu, 1991 yılında R. E.'ye tecavüz etti.
- Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesi Gulesor (Çömçeli) köyü korucularından Mehmet Demir, bedensel özürlü Kakıl İlhan'a tecavüz etti.
- Muş'un Malazgirt ilçesi Nordın (Nurettin) köyü korucularından Abdülkadir Erkoç, Hülya Özyıldırım'a tecavüz etti.
- Mardin'in Derik ilçesine bağlı Şeba Jer (Çayköy) köyünden Ş. E. adlı kadın 1993 ve 1994 yıllarında gözaltına alındığında her iki sefer de tecavüze uğradı. (Sözkonusu bu veriler 25 Haziran 1998 tarihli Ülkede Gündem'den alınmıştır.)

Kuzey Kürdistan'da yaşanan vahşetin sorumlusu, suçlusu faşist Türk devletidir. Bu devlet varlığını sürdürdüğü sürece Kürt ulusu üzerindeki ulusal baskı boyunduruğu da devam edecektir.

Kürt kadınlarının çektiği acıların, Kürt kadınlarına tecavüz edilmesinin sorumlusu ve suçlusu da bu sömürgeci faşist devlettir. Kamuoyuna yansıyan ve ispatlarıyla ortaya konan tecavüz olaylarının faillerinin yer yer mahkemeye çıkarılmaları, sadece faşist devletin aldatmacasıdır Ki, bu da tecavüzcülerin aklanması, ya da komik denecek cezalarla kurtulmalarında da kendisini göstermektedir.

Kürt kadınlarının yaşadığı bu acılara ve vahşete son vermenin yolu vardır. Bu yol, Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de yaşayan tüm ulus ve milliyetlerden işçi ve emekçilerin, tek cephede ve Bolşevik Parti önderliğinde birleşip faşist Türk devletini mezara gömmelerinden geçmektedir Devrimden başka kurtuluş yolu yoktur!

Faşist Türk devletine ölüm!

Ağustos 1998 **X**

tülerini başka şehirlerdeki kadınların ördükleriyle birleştirmeyi düşlüyorlar. Batıda örülen örtüler, doğudakilerle tamamlanacak ve biraraya gelerek "barış konuşulacak"mış! Ne diyelim, iyi örmeler!

Fakat her şeyin hakkını vermek gerek. Bu projede müthiş bir içerik ve biçim uygunluğu sözkonusu! Uç noktada bir burjuva pasifizmi ve buna son derece uygun bir eylem biçimi! Bu kadarına pes doğrusu!

10 Eylül 1998 ✘

OKUYUCU MEKTUBU

Ulusal zulüm ve Kürt kadınları

Faşist Türk devletin özellikle 1990'dan bu yana her geçen gün artarak devam eden baskı, katliam, ambargoları sonucu Kuzey Kürdistan'da 4000 civarında köy ve mezra yakıldı, yıkıldı ve boşaltıldı. İnsanlar yaşadıkları topraklardan zorla sürgün ettirildi. Sömürgeci faşist Türk devletinin Kürdistan'da yürüttüğü haksız, gerici savaş sonucu 4 milyon Kürt insanı göç ettirildi.

Yine bu dönemde 3000'in üzerinde faili meçhul (belli) cinayet gerçekleşti. Kürtlerin bir kısmı Adana, Diyarbakır gibi en yakın şehirlere göç ederken, diğer bir kısmı da İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa gibi şehirlere göçettiler. Buralarda köydekinden beter koşullarda yaşamak zorunda bırakıldılar.

Kürt ulusu "Olağanüstü Hal" uygulamaları ile her türlü baskıya maruz bırakıldı. Ekili tarlaları talan edildi, hayvanları öldürüldü, yaylaya çıkma yasağı kondu, ormanları yakıldı ve kimi köylüler toptan işkenceden geçirilip katledildi. Okullar karakola dönüştürüldü, kadınlar cinsel tacize, tecavüze uğradı.

Adana, Diyarbakır gibi yakın şehirlere göç edenler, insanca yaşam koşullarından yoksun bir şekilde kendi yaptıkları, şehir dışındaki dermeçatma, tek odalı gecekondularda, her türlü sağlık, eğitim altyapıdan yoksun yaşamak zorunda bırakıldı. İşsizlik, yoksulluk sefalet diz boyu...

Diğer büyük şehirlere göçetmek zorunda kalan Kürtlerin de yaşam koşulları bunlardan farklı olmadı. Bulaşıcı hastalıklarda (Verem, Sıtma, Dizanteri, Menenjit) büyük artış olurken, çocuklar parasızlık yüzünden eğitimsiz (ki andaki eğitim de kemalist, kafatasçı eğitim) kalmakta, küçük yaşlardan itibaren çalışmak zorunda bırakılmakta, dil, giyim ve kültür farkları yüzünden buralara ayak uyduramamakta, toplum tarafından dışlanmaktadırlar.

Kuzey Kürdistan'da köy ve mezra boşaltmalar ve zoraki göç hâlâ devam etmektedir. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE) yaptığı araştırmaya göre, 2000 yılına kadar "Doğu ve Güneydoğu"nun büyük oranda boşalacağı, büyük şehirlerde nüfus patlamalarının yaşanacağı vurgulanmaktadır.

Büyük metropollerde ucuz işgücü olarak görülen Kürt emekçilerin çoğu iş bulamamakta, iş bulabilenler ise çoğunlukla asgari ücretin altında, her türlü sosyal güvence, sendika, sigortadan yoksun işlerde çalışmaktadırlar. Çoğunluğunun düzenli bir işi olmadığından günlük işlerde (inşaat işçiliği, seyyar satıcılık, ayakkabı boyacılığı, hammallık) çalışarak yaşam mücadelesi vermektedirler. Devletin göç ettirme politikasından en büyük zararı Kürt kadınları görmektedir.

Kuzey Kürdistan'da kadınların okuma-yazma oranı çok düşüktür. Kürt genç kızları en iyi halde küçük tekstil atölyelerinde karın tokluğuna çalışmaktadır. Küçük bir kısmı fabrikalarda iş bulabilmektedir. Parçabaşı evde iş yapan, temizlikçi olarak çalışan kadınlar düşük ve düzensiz bir gelirle aileye katkıda bulunmaktadır. Tarımda mevsimlik işçi olarak çalışanlar da diğer iş alanlarında olduğu gibi korkunç bir sömürüyle yüzyüzedirler. Her türlü sağlık, sigorta ve sosyal haktan yoksun bırakılmaktalar.

Göçettikleri yerlerde çoğu işsiz olan Kürt kadınları, dört duvar arasında kendi sorunlarıyla başbaşa kalmaktadırlar. Yoksulluk yüzünden, iyi beslenememekte, doktora gidip tedavi görememektedirler. Gittiklerinde de dertlerini anlatamamaktadırlar ve çoğunlukla insan muamelesi bile görmemektedirler. En gerekli ihtiyaçlarını bile giderememektedirler.

Farklı dil, kültür, giyimleri yüzünden toplum tarafından dışlanıp kendi içlerine kapanmaktadırlar.

Yaşlı Kürt kadınları, köydeki yaşamlarının özlemiyle, katledilmiş çocuklarının yasıyla, kaybolmaktan korku, kendi dilini konuşmasının yasak olması yüzünden evden dışarıya çıkmaya korkmaktadırlar.

Sorunlar bununla da bitmemekte, herhangi bir eylem olduğunda polis ve jandarmanın ilk tutukladığı, işkenceden geçirdiği yine Kürt emekçileri olmaktadır.

Her gün belediye dozerlerinin yıktığı evler çoğunlukla Kürt emekçilerinin oturduğu evlerdir.

Bunların yaşandığı bir ortamda, bu haksızlığa sessiz kalmak mümkün değildir. Çözüm, her ulustan ve milliyetten işçi ve emekçi kadınların sınıf kardeşleri işçi ve emekçi erkeklerle bir cephede birleşerek, her türlü baskıya karşı verilen mücadele saflarının sıklaştırılmasındadır. Tek başına kurtuluş olanaksızdır. Kurtuluş, devrimde, Sosyalizm'de!

Ağustos 1998 ✘

KÜRDİSTAN SOSYALİST PARTİSİ (PSK) 5. KONGRESİNİ YAPTI...

Aynı tas, aynı hamam, düzene hizmete devam!

Sınıflı toplumlarda, ezen ve ezilenlerin varlığının devam ettiği, sömürünün ortadan kaldırılmadığı koşullarda barış, demokrasi ve özgürlüğün erçekleşeceğinin lafını etmek ve bunların faşist Türk devletinin varlığını sürdürdüğü koşullarda, Kürt sorununa "barışçıl ve adil bir çözüm" getirmesiyle kazanılabileceğini savunmak, açıkça burjuva düzenin savunuculuğunu yapmaktır; Kürt sorununun çözümü adına Kürt ulusundan işçi ve emekçilerin ezilmesinin, sömürülmesinin devamından yana olmaktır. PSK'nin de misyonu ve konumu burjuva düzenin süslenerek kitlelere sunulması, savunulmasıdır. PSK, TC'nin çıkarlarını çıkış noktası alarak faşist Türk devletinden "savaşa son" vermesini talep etmektedir. Budur, PSK'nin 5. Kongresi'nin temel yaklaşımı.

Kürdistan Sosyalıst Partısı (PSK), Haziran 1998'de *"Kürdistan Sosyalıst Partisi (PSK) 5. Kongre Sonuç Bildirisi Barış, Özgürlük ve Ekmek İçin Birleşelim"* başlıklı bir bildiriyle 5. Kongre'sini yaptığını kamuoyuna duyurdu. Sözkonusu bildiri, kongrenın aldığı yedi (7) kararın dördü (4'ü) ve Kemal Burkay'ın "5. Kongre açış konuşması"yla birlikte Deng dergisinin Haziran-Ağustos 1998 tarihli 47 sayısında da yayınlandı

PSK'nin aldığı kararlar ve kongre sonuç bildirisinde savunulan görüşler, PSK'nin burjuva düzene hizmette kusur etmediğini bir kez daha ortaya koymaktadır. Yazımızın başlığında da belirttiğimiz gibi durum "eski tas, eski hamam" da olsa, PSK'nin 5 Kongresi hakkında tavır takınmak kendisini bir gereklilik olarak dayatıyor. Bu gerekliliğin bir nedeni de -ki bu en önemlisidir-, PSK'nin hâlâ kendisine "sosyalist" demesi ve sosyalizm adına konuşuyor olmasıdır.

1 ve 3 nolu kararlar Kuzey Kürdistan ve Güney Kürdistan'daki durumla ılgilidir. Bu iki kararda, birincisinde "Türk hükümeti"ne diyalog çağrısı yapılmakta, ikincisinde ise Güney Kürdistan'da Kürt örgütleri arasındaki çatışmaya karşı ve barış ıstemekte, Kürt örgütlerinin ortak hareket etmesi talep edilmektedir. Kongre sonuç bildirisi ise, esas olarak 1 ve 3 nolu kararların açılımı niteliğindedir.

PSK 5. Kongresı, Rus sosyalemperyalizminin 1990'lı yılların başındaki çöküşünün ertesinde, tüm emperyalist burjuvazi ve ideologlarının *"soğuk savaş bitti, artık barış çağı geldi"* vb. teraneleriyle ezilenlere sunduğu "Yeni Dünya Düzeni"nın methiyesini yapmanın ve bu çerçevede de Kürt ulusal sorununun çözümünü istemenin otesinde bir şey yapmamıştır.

Kürt ulusal sorununun, özellikle Kuzey Kürdistan-Türkiye'deki sorunun "çözümü" için başta büyük emperyalist güçlere, ama tum emperyalıst ve kapitalıst devletlere, emperyalistlerin kurum ve kuruluşlarına ve özelde de faşist Türk devletıne çağrıda bulunarak; anda Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaşın durdurulması için "ateşkes" çağrısı yapmaktadır. PSK 5. Kongresi 1 nolu kararında şunları söylemektedir:

"Kongremiz, dunyadaki savaş ocaklarının sönmesi

yönünde, son yıllarda dünyanın çeşitli yerlerinde yaralan olumlu gelişmeleri ve bunun birer örneği olarak Güney Afrika, Filistin ve Çeçenistan'da varılan uzlaşmaları; son olarak da Kuzey İrlanda'da barış yönünde atılan adımı memnunlukla karşılar.

Buna karşılık, ülkemiz Kürdistan'da süregelen ve ülkemizin yakılıp yıkılmasına, yer yer boşalmasına yol açan, onbinlerce insanımızın yaşamına malolan kirli savaşı, dünyadaki genel gidişata zıt bir durum olarak görür." (Deng, sayı 47, sayfa 7)

PSK burada gayet açık bir biçimde dünyadaki genel gidişatın barışa doğru olduğu, savaş ocaklarının sönmeye doğru gittiğini ve evet, kapitalizmin, emperyalizmin hüküm sürdüğü koşullarda savaşların son bulabileceği görüşünü savunmaktadır.

Bu görüş, bilindiği gibi modern revizyonizmden devralınmış ve "Yeni Dünya Düzeni"nin savunuculuğu için de hâlâ kullanılan bir görüştür. Bu tavır, gerçekten barıştan yana olan kitlelerin bilincini karartmakta, kapitalist sistemin kendisinin savaşları doğuran bir sistem olduğu, savaşların bu düzenin, emperyalizmin kaçınılmaz yol arkadaşı olduğu gerçeğinin üstünü örtmekte; kitleleri düzen çerçevesine hapsetmektedir. Böylece, barıştan yana görünüp gerçekteyse barışın gelmesine engel olma rolünü oynamaktadırlar.

Bunun dışında, takınılan tavır, dünyanın genel gidişatını da yanlış gösteren ve somut olarak emperyalist barbarlığı gizleyen bir tavırdır. Savaş ocaklarının sönmeye doğru gitmediğini görmek için, günlük gazetelere ve televizyon haberlerine kaba bir göz atmak bile yetiyor. İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde, yerel savaşlarda ölenlerin sayısının iki dünya savaşı sırasında ölenlerin sayısından daha fazla olduğu gerçeğini bir yana bıraksak bile, son iki yılda başta Avrupa olmak üzere, Asya, Afrika ve Amerika kıtalarında yürüyen savaşlar bile, dünyanın genel gidişatının barışa doğru olduğu tespitinin büyük bir yalan olduğunu, yapılanın siyasi bir sahtekarlık olduğunu ortaya koymaya yeter PSK bu tavrıyla düzenin savunuculuğu konumunda olduğunu ortaya koymaktadır.

PSK, Kürdistan'daki durumun bu genel gidişata ters bir durum olduğunu tespit ettikten sonra şöyle devam etmektedir:

"Geçen 15 yılın da gösterdiği gibi bu savaşın kazananı yoktur ve olamaz." (aynı yerden)

PSK 5. Kongresinde takındığı bu tavır, 3 sene önceki 4. Kongrelerinde de takınılan bir tavırdır. Anda yürüyen savaşta tarafların birinin diğerini savaş yürütemeyecek duruma getirmediği olgusuna bakılarak, savaşın bir kazananı olmadığı söylenmekte ve gerçekler tersyüz edilmektedir. PSK 4. Kongresi'ne tavır takınırken bu konuda aynen şunları söyledik:

"Şöyle ki, eğer bugün Kuzey Kürdistan bazında Kürt ulusunun varlığı uluslararası arenada kabul görüyorsa, onun bazı haklarına kavuşması üzerine tartışılıyorsa ve her şeyden de evvel, Kürt sorunu Türkiye-kuzey Kürdistan'da son on yılın esas gündemini teşkil etmişse, bütün bunlar esasta PKK önderliğinde verilen silahlı mücadele sayesinde olmuştur. PSK bugün faşist Türk devletine 'barış' çağrıları yapabiliyorsa, bunun ortamı da verilen silahlı mücadele sayesinde yaratılmıştır." (Bolşevik Partizan, sayı 96, sayfa 31)

Bu tavrımıza eklenecek tek şey, geçen zaman sürecidir. PSK, devlete karşı savaşın kötü olduğu, Kürt ulusu üzerindeki baskılara bahane olacağı ve bu yüzden de faşist Türk devletinin zulmüne karşı kuzu kuzu boyun eğmek gerektiği; sorunun "çözümü" için devlete sadakatin ispatlanması ve faşist devletin ikna edilmesi, kısaca iyi köleler olunması gerektiğini savunmaktadır.

PSK 5. Kongre Sonuç Bildirisi de bu düşünce temelinde yükselmekte ve tüm anlatılanlar, savaşın boş bir uğraş olduğu, savaşla hiç bir şeyin elde edilemeyeceği, barış, özgürlük ve ekmek için aklın gücüne sığınmak gerektiği teranelerinin ortaya konması çerçevesindedir. Bu yaklaşımla da faşist Türk devletine akıl verilerek, diyalog ve "barış" çağrısında bulunulmaktadır PSK olarak da "barış" için üzerine düşeni yapacaklarına garanti vermektedirler. 1 nolu kararın son bölümü şöyledir:

"Türk yönetimi, dünyada olup bitenlerden ders alarak, yıllardır her iki halka da büyük acılar veren bu yaranın kapanması için artık adım atmalıdır. Türkiye'nin barışa ve demokrasiye ihtiyacı var. Temiz topluma ancak böyle ulaşılır.

Bu nedenle Kongremiz, bir an bile gecikmeksizin, silahların karşılıklı olarak susmasını ve Türk hükümetinin, Kürt sorununun barışçı ve adil çözümü için Kürt siyasal partileriyle görüşmelere başlamasını ister. Kürdistan Sosyalist Partisi PSK, barış yolunun açılması için bu konuda üstüne düşeni yapmaya hazırdır." (aynı yerden)

Kürt ulusal hareketini faşist Türk devletiyle barıştırma ve mümkünse Türk devletiyle muhatap olabilme konusunda PSK'nin elinden geleni ardına koymayacağı konusunda hiçbir şüphemiz yoktur. PSK kendisine sosyalist yaftasını takıp, sosyalizm adına, ulusal sorunun çözümü, barış ve özgürlük adına ezilen kitleleri düzene entegre etmeye çalışmaktadır. Sömürüden ve sömürüye karşı mücadeleden ve işçi sınıfından zaten bahsedilmemektedir.

Kürt ulusal hareketini faşist Türk devletiyle barıştırma ve mümkünse Türk devletiyle muhatap olabilme konusunda PSK'nin elinden geleni ardına koymayacağı konusunda hiçbir şüphemiz yoktur. PSK kendisine sosyalist yaftasını takıp, sosyalizm adına, ulusal sorunun çözümü, barış ve özgürlük adına ezilen kitleleri düzene entegre etmeye çalışmaktadır.

Barış, özgürlük, ekmek ve eşitlik temelindeki bir yaşamın, TC'nin Kürt sorununa *"barışçı ve adil bir çözüm"* yolunu açmasıyla gerçekleşebileceği propaganda edilerek; özgürlüğün, eşitliğin ve gerçek barışın ancak kapitalist sistemin yıkılması ve sosyalizmin kurulmasıyla mümkün olduğu gerçeği altüst edilmekte ve faşist Türk devletinin –bazı değişikliklerle– varlığını de-

vam ettirmesinin kavgası verilmektedir.

Bu kavgasında TC tarafından muhatap alınabilmesinin yolunu kapatmamak için de, TC'nin sömürgeci ve faşist bir devlet olduğu gerçeğinin yanından bile geçilmemekte ve *"Türk devleti", "Türk hükümeti"* vb, tanımlamalarla faşist Türk hakim sınıflarına şirin görünmeye çalışmaktadırlar.

KONGRE SONUÇ BİLDİRİSİ VE TC'YE NASİHATLER

PSK, 5. Kongre Sonuç Bildirisi'nin giriş bölümünde, Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaşın 14. yılını dolduracağı ve bu 14 yıllık süreçte savaşın sorunlara çözüm getireceğine, PSK'nin daha önceden de tahmin ettiği ve sık sık dile getirdiği gibi hiçbir soruna çözüm getirmediği; tersine sorunları daha da ağırlaştırdığı; savaşın Kürdistan'a yıkım getirdiği, her iki taraftan da *"onbinlerce insanımız"*ın savaşa kurban gittiğini; *"Kürdistan'ın ekonomisi, doğası ve tarihi eserleri de yıkıma uğradı. Savaş binlerce yılın nice güzelliklerini ve zenginliklerini de silip süpürdü"*ğünü vb. görüşler aktarılarak savaşın yanlış olduğunu anlatmaya ve kendi tavırlarının doğruluğuna kitleleri inandırmaya çalışılıyor.

Bunun yanısıra, Türkiye'de Kürtlere karşı yürütülen bu savaşın işsizliğin başlıca sebebi olduğu, militarizmi güçlendirdiği, çeteleri meydana getirdiği, şeriatçı hareketin doğmasına temel teşkil ettiği vb. vb. düşünceler sıralandıktan sonra, giriş bölümüne şu tespitlerle son verilmektedir:

"Yıllardır izlenen bu yanlış politikalar, özellikle de Kürtlere karşı izlenen kirli savaş, Türkiye'yi dünyadan soyutluyor, Avrupa Birliği ile ilişkilerini geliştirmesine engel oluyor, komşularıyla daha çok karşı karşıya getiriyor." (agd, sayfa 3)

Bu tespitin devamı bölümünde Kürt sorununun "çözümünün anahtarı"nın Türk devletinin elinde olduğu söylendikten sonra, Türk devletine atfen şunlar söylenmektedir: *"İsterse bu soruna barışçı yoldan adil bir çözüm bulunabilir ve her iki halka da büyük acılar veren, ülkeye yıkım getiren bu savaş biter." (aynı yerden)*

Savaşın bitmesine TC'nin andaki siyasetinin engel olduğu, "Dünyanın demokrasiye yöneldiği bir çağda" Türkiye'nin ters yolda olduğu ve "uygar dünyanın gittiği yola ters yönde" olduğu anlatıldıktan sonra da şunlar peş peşe dizilmektedir:

"Böyle bir ülke kaynaklarını gelişmeye ayıramaz.

Böyle bir toplumda demokrasi ve insan hakları yerleşemez.

Böyle bir ülke çağdaş uygarlığı, çağdaş insan ilişkilerini, çağdaş kültürü ve yaşama biçimini yakalıyamaz.

Böyle bir ülkede iç barış olamaz.

Böyle bir Türkiye Avrupa Birliği'nin kapısından giremez."(agd, sayfa 4)

Eh, Türkiye'nin ne yapması gerekiyor? Cevap açık. *"Uygar uluslar kervanını katılması için yeni politikalara ve radikal bir değişime ihtiyacı var."(aynı yerden)*

Peki nedir bu yeni politika ve radikal değişim?

"Türkiye öncelikle Kürt politikasını değiştirmelidir. Kürt sorunu, bu yanlış yaklaşım yüzünden büyümüş ve ülkenin temel sorunu haline gelmiştir. Diğer sorunların anahtarı da Kürt sorunudur. Bu düğüm çözülmeden ötekiler çözülmez." (aynı yerden)

Bir önceki alıntıda peş peşe dizilen sorunların çözümü için, yani Türk devletinin ülke kaynaklarını yatırımlara ayırabilmesi, toplumda demokrasi ve insan haklarının yerleşmesi, çağdaş kültür ve yaşama biçiminin yakalanması, ülkede iç barışın sağlanması ve evet, Türkiye'nin Avrupa Birliği'nin kapısından içeri girmesi için Türk devletinin Kürt sorununu "çözmesi lazım. Aksi halde TC zararlı çıkar... Kürt sorununun çözümü ise, PSK'ye göre; *"ancak barışçı ve adil biçimde, yani siyasal görüşmeler yoluyla"* mümkündür. O zaman faşist Türk devletinin neye ihtiyacı var?

"Yani Türkiye'nin lafta değil, gerçekte 'yurtta sulh, cihanda sulh'a ihtiyacı vardır. İç barış ve dış barış birbirini tamamlıyarak toplumu rahatlatır." (aynı yerden)

Ve o zaman PSK'nin gönlündeki toplum, düzen gerçeklik haline gelecektir..? Neler olacağını PSK'den okuyalım:

"Böyle bir ülkede sivil toplum kurumları gelişir. Demokrasi gerçekten demokrasi olur. Parlamento, hükümet ve adalet üzerindeki ordu ve polis baskısı kalkar.

Barışçı ve demokratik bir Türkiye dünyada saygınlık kazanır. Böyle bir ülke kolaylıkla uygar uluslar kervanına katılabilir, Avrupa Birliği'nde rahatlıkla kendine yer bulur.

Biz Kürdistan Sosyalist Partisi olarak işte bunu istiyoruz: Kürt ve Türk halklarına barış, demokrasi ve özgürlük." (aynı yerden)

Sınıflı toplumlarda, ezen ve ezilenlerin varlığının devam ettiği, sömürünün ortadan kaldırılmadığı koşullarda barış, demokrasi ve özgürlüğün gerçekleşeceğinin lafını etmek ve bunların faşist Türk devletinin varlığını sürdürdüğü koşullarda, Kürt sorununa "barışçıl ve adil bir çözüm" getirmesiyle kazanılabileceğini savunmak, açıkça burjuva düzenin savunuculuğunu yapmaktır. Kürt sorununun çözümü adına da Kürt ulusundan işçi ve emekçilerin ezilmesinin, sömürülmesinin devamından yana olmaktır. PSK'nin de misyonu ve konumu burjuva düzenin süslenerek kitlelere sunulması, savunulmasıdır. PSK, TC'nın çıkarlarını çıkış noktası alarak faşist Türk devletinden "savaşa son" vermesini talep etmektedir. Budur, PSK'nin 5. Kongresi'nin temel yaklaşımı.

PSK 5. Kongresi'ni, ateşkese çağrı ve TC'ye yaranma kongresi olarak değerlendirmek, yapılacak değerlendirmeler içinde durumu en iyi ifade eden değerlendirmedir. PSK, 5 Kongresinde de burjuva düzenin bayraktarlığını yapmaktadır.

İşçilerin, emekçilerin kurtuluşu ve özgürlüğü için; ezilen ulus ve milliyetlerin gerçek kurtuluşu ve tam hak eşitliği, özgürlüğü için faşist Türk devletinin yıkılmasına, DEVRİME ihtiyaç vardır.

Ağustos 1998 **X**

Sovyetler Birliği'nde (1917-1956) Kürt emekçileri arasında kültürel alanda devrim... -II-

SOSYALİST SOVYETLER BİRLİĞİ'NDE KÜLTÜR DEVRİMİNE KARŞI ÇIKANLAR ve ONU KÜÇÜMSEYENLER...

Ekim devrimi ile sermayenin aldığı ölümcül darbenin ağrılarının uzun vadede hafifletilebilmesi amacıyla sosyalist iktidara karşı başlatılan dizginsiz kampanyada Marksizm adına hareket eden çeşitli kılıklar altındaki Marksizm-Leninizmin düşmanları önemli görevler aldılar, alıyorlar. Bunun en tipik örneğini Troçkistler temsil etmesine rağmen, özellikle günümüzde de sosyalizm deneyiminin ulusal sorun bağlamındaki teori ve pratiğine saldıranların içinde kendilerine "marksist-leninist" diyenler de bulunmaktadır.

Sosyalizm ve halk demokrasisi ülkelerini "İmparatorluklar Beşiği" adı altında ele alan R Cagnat ve M. Jan bu yaklaşım sahiplerine tipik bir örnektir.

Bunlar için sosyalist iktidarın dil alanında yaptığı her şey sonuçta Rus ulusunun çıkarları içindir! Öyle ki; bunlara göre küçük halklara karşı yaklaşımda Çarlık Rusyası ile Sovyet iktidarı arasında esaslı bir farklılık bulunmamaktadır! Sosyalist Sovyetler Birliği devletini "küçük" halklara karşı "eritme ve sindirme" politikası uygulamakla itham eden bu yazar takımı, Sovyetlerde -adlandırdıkları şekliyle- "küçük halklara" neredeyse her alanda öncelik verilerek yokolmaktan kurtulduklarını bilmiyor olamazlar. Bu olguyu bile bile yukarıdaki spekülasyonları yaymaktadırlar. Bunlar, proletarya diktatörlüğü devleti "ulus ve milliyetlerin dilsel gelişmelerine ön ayak olmuştur" derken bunun Sovyetler Birliği'nin bütün ülkelerin işçilerini birleştirebilmek için uluslara ayrılma hakkı, milliyetlere tam hak eşitliği siyasetinin bir ürünü olduğunu atlıyor, sorunu Rusların ve iktidarın gelecek hırsı için yapıldığı çarpıtmasıyla halletmeye çalışıyorlar. Kendilerinden okuyalım:

"Kültür politikasının temelinde, 1925'ten beri benzersiz bir genişlik kazanmış olan dilsel eylem yer alıyor. Ulusal bütünlüklerin kimliğini yükseltme gerekçesiyle, dilsel eylem, önceleri, dilsel alt-azınlıklar yaratarak, azınlıkların azami bölünmesi sonucunu doğurdu. (...)

Sovyet bakış açısıyla dilsel eylem, azınlıklar üzerinde kendini hissettirebilecek dış etkileri azaltma avantajına da sahipti. Arap ve Moğol alfabeleri böylece ortadan kaldırıldı. Bu süreç, bir kez bu alfabeler unutuldu mu, toplumları geçmişlerinden, yazılı geleneklerinden, edebiyatlarından ve hatta dinlerinden koparmayı da olanaklı kılıyordu. (...)

Rus ve Sovyet damgasının vurulması operasyonunun dilsel bakımdan son yanı, her azınlık içinde yayılan ulusal dildeki edebiyatın içeriğiyle ilgilidir." (R. Cagnat ve M Jan, İmparatorluklar Beşiği, sayfa 153-154)

Sovyetler Birliği'nde dil sorunu bağlamında yürütülecek tartışmada, öncelikle dil alanındaki gelişmelerden kopuk bir şekilde hareket edilmemesi gerektiği gerçek anlamda kavranmak zorundadır. Bu önemli nokta atlanarak soruna yaklaşıldığında ise, yazarların da yaptığı gibi Kiril alfabesine geçmekle diğer kimi halkların dillerinin yokedildiği yanlış sonucu çıkar. (Halbuki Kiril alfabesine geçildiğinde de önceki dönemde yapılan çalışmalar yine devam etmiştir. Buna en somut örnek Kürt dili alanındaki gelişmeler gösterilebilir. Biliniyor, bizzat Kürt aydınları tarafından -Heciyê Cindi- Latin alfabesi hazırlanmıştır.)

Sosyalist iktidarı "despotik bir imparatorluk" olarak lanse etme hırsı doğal olarak bu tezin sahiplerini çılgınca bir iftira kampanyasının içine sokmuştur. Nitekim bay yazarların çılgınlığı öylesine pervasız bir noktaya varmaktadır ki, Sovyet iktidarı için sorumsuz bir şekilde *"otoriter bir kolonisazyon"* tanımı yapabilmektedirler. İstisnasız tüm Sovyet halklarının kendi dillerini kullanmaları ve geliştirmeleri yönünde attıkları olumlu adımlara rağmen, bunu sömürgeci (kolonizasyon) bir girişim olarak lanse edenlerin ya da çevredeki gelişmeleri merkezin "eritme politikasının başarısı için" kaba iftirasına bağlayanlar da Leninizmin bu alandaki muazzam de-

neyihine kara çalmanın dışında başka bir şey yapmaları beklenemez. Çünkü doğrudan *"Lenin-Stalin'in siyaseti gerçekte yerel halk için büyük önem taşıyordu ve her şey Rus egemenliğini kabul etmelerine bağlıydı." (Horace B. Davıs, Sosyalizm ve Ulusallık, Belge yayınları, sf. 121-122)* diyenler sahıp oldukları bu saçma görüşleriyle yaşananları ve olguları apaçık tersyüz etmektedirler.

Burjuvazi ve onun sofra kırıntısı müdavimı revizyonistlerin, ilkel milliyetçilerin ve Sovyetler Birliği'nde komünist geçinen bazı hantal bürokratların yaklaşımlarının tersine, Sovyet Bolşevikleri dilbilim alanında son derece titiz bır çalışma içine girdiler. Bu titizlik, dünyada ilk kez en kapsamlı dilbilim çalışmasının Sovyetlerde başlatılması ve hızla ürünlerinin alınması ile tek başına açıklanamaz. Ayrıca soyut bir şekilde dilin gelişimi ile yetinilmedi. Herkesin en özgür bir ortamda kendi dilini konuşması ve yazması ile sınırlanmayacak olan bu çalışma tamamen bilimsel temellerde ele alındı. Bu konuda, çok yaygın ve yoğun bır katılımla yürütülen tartışmaların sonucunda proletarya diktatörlüğü devleti yeni ve derin bir çığır açtı. Bu tartışmanın yoğunluğu hakkında, Stalin'in Son Yazılar kitabındaki bir dipnot da şunlar yazılmaktadır: *"Tirajı 2 milyonu aşan bir günlük gazete olan Pravda, 1, 5 ay süreyle, profesörlerin, akademi üyelerinin ve okurların yazılarını yayınlayarak haftada iki sayfasını bu tartışmaya ayırdı."*

• • •

Sovyetler Birliği'nde Kürt dili alanındakı olumlu gelişmeleri 'Kürtlerın iradesi sonucuna' bağlayanlar veya 'Sovyet devletinin dayatmasına' bakarak açıklamaya çalışanlar var.

Bunu birkaç örnekle ortaya koymaya çalışalım.

Önce, 'Kürtlerın ıradesi sonucunda' tespıtini yapanların değerlendirmelerine ve içine düştükleri açmaza bakalım. Kürdoloji Kongresı'nde alınan kararların ve yine Kürt dili alanında atılan adımların ve kaydedilen başarının 'aslında Kürtlerin ulus özellıklerinden kaynaklandığı ve dolayısıyla açıktan Kürtlük bılinç ve iradesinin bir sonucu olarak dilin gelişmesinin sağlandığı' iddiasında bulunanların söyledikleri şunlardır:

"Kürtler'e, kendi ulusal yaratıcılıklarını geliştirme konusunda hiçbir fırsat verilmediği (Bu denli bir çarpıtmayı göze alanların başka neler söyleyebileceğini tahmin etmek zor olmasa gerek! - BN) *gerçeğine rağmen, onlar yine de kendi ulusal kültürlerini korumaya çalıştılar. (...) Kürtler'in kendilerini bir ulus olarak korumalarında dinsel özelliklerinde de bir etkisi vardır. İkinci olarak, Gürcistan ve Ermenistan'daki Yezidiler'in dini, evlilikle karışmayı önleyen, Müslüman dinine karşıt olarak, toplumsal gelenekleri koruyan bir dindi. Onun için bu bölgedeki Kürt kültürü, Kürt dilinin ve edebiyatının gelişimi ve geleneğin muhafazası için bir temel oldu*

(...) II. Dünya Savaşı'ndan sonra Kiril alfabesine geçiş ve dılin belirli okullarda eğitimi, edebiyat ve kültürel alanda başarı için gerekli yolların sınırlanmasını getiren ana engellerin başlıcalarıydı. (Şimdi sıkı durun - BN) *Fakat Kürtler'in yüksek ulusal bilinci ve dillerini öğrenmek için gösterdikleri güçlü arzu, zorlukların yenilmesindeki en önemli faktörleri oluşturdu." (Cemşid Heyderi, Sovyetler Birliği'nde Kürtler, Stockholm Kürt Konferansı, sayfa 76-77)*

Gayet açık! Heyderi, her tür olumlu gelişmenin Kürtler tarafından yapıldığını belirtmektedir. Kürtlerin bunu sosyalizme, sosyalıst devlete vb. rağmen başardıklarını iddia etmektedir. Din, gelenekler, töre, adetler vs. bir dizi Kürtlük(!) ruhu ve direngenliği sayesinde gelişme kaydetmişlerdir diyor bay yazar! Heyderi'nin söylediklerinde zerre kadar haklılık payının bulunmadığını vurgulamak gerekir.

Heyderi ile aynı posizyonu paylaşan bir zamanların Sovyet Kürdü ünvanına sahip N. Nadirov gibi başka bazı yazar ve çevreler de Kürtlerın sosyalizmin varlığına karşın dilini koruduğu/geliştirdiği, Kürtçenin yasaklandığı, okullarda okutulmadığı, Kürt çocuklarının başka dillerden okutulduğu ve böylece Kürtçe dilinin unuturulmak istendiği, ancak Kürtlük aşkının (!) bunun önüne geçtiği vs. temelsiz ve bir o kadar da kaba milliyetçi görüşler öne sürmektedirler.

Bunlar düpedüz yalan söylüyorlar, tarih çarpıtıyorlar.

• • •

Sovyetlerin dayatmasıyla Kürt kültür hayatının ve dil alanındaki muaazzam gelışmelerin yaşandığını ileri süren çevreler, Sovyet iktidarının bu yolla milliyetleri kendine bağlama amacı güttüğünü ve bu amacında başarılı olduğu oranda gelişimine önayak olduğu milliyetin kültürünü ve dilini unutturmaya çalıştığını iddia etmektedirler. 'Sovyet dayatması' tezini öne süren revizyonist ve milliyetçiler böylece, Sovyet sosyalist devletinin Rus olmayan ulus ve mıllıyetlerin dil alanında ve değişik kültürel boyutlarda ilerlemelerini arzulamadıkları, bir zaman sonra Rus çıkarlarına ters düştükleri oranda haklarında gerekenin yapıldığı iftirasını esas almaktadırlar. Sovyet Kürtleri bağlamında ise başta C. Heyderi olmak üzere değişik yazar ve çevreler Sovyetlerin "Kürtler'e karşı şovenist asimilasyoncu politika"lara sahip olduklarını belirterek, dil alanında ve kültürel bağlamda yapılanları emekçi Kürtlerin sosyalizm koşullarında daha müreffeh bir hayat sürdürmelerine değil, aksine ilk başlarda yapılan "bazı" olumlu girişimlerin aslında sonradan yapılacak olanların "zeminini hazırlamak için" yapıldığını savlamaktadırlar.

Bu gibilerine göre: "Aslında ilk yıllarda Kürt mezalimi yapılacaktı, ama, çok tepkı toplamasın dıye önce formalite gereği bazı göz boyama işler yapıldı ardından yoketme seferberliğine girişildi."

Bu düşüncede olanlar milliyetçi dürtülerle mensubu oldukları ulusun veya mıllıyetın çıkarlarını savunmakla yetinmez, insanlığın kurtuluşu yönünde atılan adımları da kendı dar ulus ya da milliyet menfaatıne göre ele almaktadırlar. Pekçok Kürt mıllıyetçisı bunu açık açık yapmaktadır. Özellikle sorun sosyalizm ve sosyalizm koşulları altında ulus ve mılliyetlerin durumları olunca böyleleri daha atak hale gelmektedirler. "Sosyalizmin/Sovyet deneyinin Kürtlere fazla birşey kazandırmadığı" iddiasını ileri sürerler. Ele aldığımız konuda, Kürt

milliyetçileri; sosyalizmin milliyetlerin hayatlarında açtığı yeni dönemi ve atılan muazzam adımları, yapılan olumlu işleri içlerine sindirememektedirler. Böylelerine göre 'Kürtlük' sosyalizmden üstündür! Ve evet, bunlara kalırsa sosyalizm Kürtler için değil, Kürtler sosyalizm için kullanılan bir malzeme olmuştur! İşin özü, milliyetçiler; sosyalizm koşullarında Kürtlüğün kendini koruması, gelenek ve alışkanlıklarıyla varlığını sürdürmesini istemektedirler. Bu istem, doğal olarak sosyalizmde sınıf mücadelesi perspektifinden yoksun oldukları anlamına gelir. Sınıf mücadelesini benimsemeyenlerin Kürtler arasında süren kültür devrimi ve dil alanındaki gelişmeleri kabullenmeleri, bugün de bu pratikten öğrenmeleri ve emekçi Kürtlere gelecek hazırlamaları beklenemez. Proletaryanın karşısına ulus/milliyet çıkarlarını koyan ve baştan sona ulus faktörünü belirleyici unsur olarak ele alanlar haliyle sosyalizm şartları altında her şeyin komünizm için yapıldığı gerçeğini anlayamazlar. Komünizm için mücadele bunlar açısından ulus ve milliyetlerin "mezalimi"nden başka anlama gelmez! Çok doğal olarak böyleleri, uluslar ve milliyetler arasında gönüllü ve bilinçli kaynaşmayı, böylece ulus için değil komünizm için yurttaş olunması gerektiği yüce hedefini ve bunun bir deneyimi olan Sovyet pratiğini savunamazlar, ona kara çalarlar.

• • •

Revizyonistlerin iftira ve çarpıtmalarını bir kenara koyup, olgulara ve konumuz somutunda Kürt emekçileri arasındaki başarılı dilsel çalışma ve öteki kültürel gelişmelere baktığımızda;katedilen mesafenin tamamen bilimsel çalışmanın neticesinde sosyalist bir içerikle yoğunlaşmanın ardından sağlandığı görülecektir. Tarihlerinde ilk kez böylesine tarihsel önemde gelişmelere tanık olan halklar bunu tam bir özgürlük ortamına sahne olan Sovyetler Birliği'nde yakalayabildiler. Peki bütün bu gelişmelerin başarıyla hayata yansımasının "sırrı" nerede yatıyordu?

Açık ki, sosyalizm koşulları altında dillerin serbetçe gelişmesi-yokolmaması politikasının doğrudan bir sonucu olarak kapsamlı çalışmalar yapılabildi. Sovyetlerde bütün diller en özgür şekilde geliştiler. Dillerin özgürce gelişmeleri, daha nitelikli bir düzeye çıkarılmaları için bizzat sosyalist devlet tarafından bir dizi zemin hazırlandı. İstendikten sonra her halk nezdinde bu alandaki başarılı çalışmayı tüm detaylarıyla görmek mümkündür. Ele aldığımız konu özgülünde, Kürt milliyetinin dil alanında kaydettiği devrim niteliğindeki gelişme de bunun kanıtlarından biridir. Cehaletle mücadele ve bilgisizlikten bilgi toplumuna geçişte Kürtler muazzam bir öğrenme, bilgi edinme, bilimle tanışma eğitim seviyesini yükseltme seferberliğine girerek ilerlediler. Eğer böyle olmasaydı şu kapsamda bir çalışma başarılabilir miydi:

"1930'lu yıllar boyunca Kürdoloji alanında SSCB'de 60'dan fazla tez (aday ve doktora tezi olarak) savunuldu ve 70 kadar başka yabancı Kürt burada bilimsel çalışmasını yaptı" (Stockholm Kürt Konferansı, sf. 79)

600 adet civarında orijinal Kürtçe eserin yayınlanması ve bunun ortaya çıkarılmasında Sovyet aydınların oynadığı rol ve zamanla Kürt halkının bu çalışmalara çekilmiş olması vb. nasıl oldu da kısa süre başarılabildi?Bu devasa gelişmeleri bilince çıkaran, etkilerini gören ve gelecek için ondan öğrenmesini bilenler için elbette bu pratiğin paha biçilmez bir değeri vardır. Önemli olanı bu olguyu her yönüyle kavramaktır. Bu yapıldıktan sonra varsın burjuvazi ve revizyonistler *"Hatta konuşma dili bile inanılmayacak ölçüde "Stalinize" oldu" (Deutscher)* türünden iftiralarına devam etsinler. . .

Proletarya diktatörlüğü devletinin halkların kültür hayatında yarattığı devrim; kültür parklarının, milyonların tartışmalara katılımının, ulus/milliyetlerin gönüllü kardeşliğinin, eleştiri özeleştiri kampanyalarının ve Sovyet yurttaşlığı bilincinin... düzeyi ile doğrudan ilintilidir.

• • •

Sovyetler Birliği'nde sosyalizm şartlarında kültür alanında kaydedilen gelişmeleri sosyalist içerikte görmeyen ve yine emekçi halkların yararına kültür alanında esaslı bir hizmetin bulunmadığını ileri süren safsatacıların hepsi, Sovyet iktidarının Leninist/Bolşevik karakterine, Stalin önderliğindeki proletarya diktatörlüğü devletine düşmandır. Bunlar, daha başından itibaren bilinçli olarak komünist iktidarın kültür düşmanı olduğu propogandasını yapmaktadırlar. Bu noktada da burjuvazi ve revizyonistlerle hareket eden Troçkizm yandaşları öteden beri sözkonusu düşmanlığı en uç boyutta yürütmektedir. Son derece bayağı ve çirkin karalamalarda bulunan I. Deutscher Bolşevik iktidar ve somutta da Stalin için şöyle diyor:

"'Yeni tip liderin', bir edebiyat ve fikir adamı olmaması gerektiğini, daha 1925'te yazmıştı Stalin." (I. Deutscher, Stalin-II, Sosyal Yayınları, sf. 103)

Aynen böyle yazmış bay iftiracı başı!

Kimileri için sosyalizmin görkemli kültürel alandaki devrimini gölgelemek, onu küçük düşürmek bir meziyettir. Bunlar saldırılarının ve berbat iftiralarının etkili olmasını sağlamak için; *"Nazizm ile Stalinizmin eğitim metotları arasındaki önemli farklardan biriydi bu." (age, sf. 396)* türünden aşağılık kıyaslamalar da yaparlar.

Yazar burada, hangi söylemi kullanırsa kullansın, Nazizm ile "Stalinizm"i yani Hitler faşizmiyle Marksizm-Leninizm'i eşitlemektedir. Eğitim metodundaki bazı farklılıklardan sözediyor izlenimi vererek faşizm ile proletarya diktatörlüğünü özde aynı kefeye koymaktadır. Utanmazlığın bu kadarı da olabiliyor!

Lenin-Stalin önderliğindeki Sosyalist Sovyetler Birliği'nde yürütülen kültür devrimi çalışmalarından genel olarak memnun olmayanların-rahatsızların sayıca kalabalık oldukları görülüyor Ekim devrimine ve sonrasındaki sosyalist uygulamalara karşı çıkarken, Lenin'in isminin fazlaca anılmamış oluşu, bunların Lenin'i ve sağlığındaki uygulamaları savundukları anlamına gelmez. Her ne kadar Lenin'in şahsına açıkça dil uzatmıyorlarsa da aslında sonuçta buluştukları ana nokta işlerin Lenin döneminden itibaren "bozulduğu" teması çerçevesinde şekillenmektedir. Bunların tümünün Lenin'den uzak durup Stalin'i karalayarak karşı cepheyi oluştur-

ma bağlamında aralarında ciddi bir uyum, önemli benzerlik ve yakınlık vardır. Bunun yanında , içlerinde, bir dizi noktada küçümsenmeyecek düzeyde ideolojik, politik duruş ve pratik konumlanışlarında önemli farklılıklar da bulunmaktadır.

Sözkonusu cenahın içindeki mevcut ayrım noktalarının bilincindeyiz. Bu farklılıkları dikkate alarak kimin nasıl bir yaklaşım içinde bulunduğunu –özetleyerek– irdelemeye çalışacağız. Ancak hemen başında şu kadarı söylenmelidir ki; sözkonusu kalabalığı oluşturanların tamamı proletarya diktatörlüğü devletine ve ona yön veren Leninist siyasete özde karşıdırlar

Bunlar arasında Stalin'e karşı olduğu ve fakat Leninizmi savunduğu iddiasında olanlar olduğu gibi Marksizmi savunduğu fakat Leninizme karşı olduğunu ileri sürenler var. Sonuçta bunların tümünün buluştuğu ana nokta: Lenin-Stalın önderliğinde Sovyetler Birliği'ndeki sosyalizm pratiğini karşılarına alma ekseni olduğu belirtilmelidir. Sovyet deneyini, Leninizmi, Lenin ve Stalin'i burjuva karargahın çürük ve çirkin yalan seneryolarıyla karalayan Horace B. Davis'in Sovyetler Birliği'ndeki kültürel devrime ilişkin tavrını özetleyen aşağıdaki yaklaşım, aslında Sovyetlerde kültür devrimini küçümseyenlerin ve reddedenlerin ortak paydasıdır. Şöyle yazıyor:

"Lenin-Stalin'in siyaseti gerçekte yerel halk için büyük önem taşıyordu ve her şey Rus egemenliğini kabul etmelerine bağlıydı." (Sosyalizm ve Ulusallık, H. B. Davis, Belge Yayınları, sf. 121-122)

"Tüm uluslara ayrılma hakkı, ve tüm milliyetlere tam hak eşitliği" Sovyetler Birliği'nin milliyetler siyasetidir. Çarlık Rusyası'nı bir halklar hapishanesi olmaktan çıkaran Ekim Devrimi'dir. Olgu budur ama yazar utanmazca "herşey Rus egemenliğini kabul etmelerine bağlıydı" diyebiliyor.

Sovyetler Birliği'nde sosyalizm şartlarında kültür alanında kaydedilen gelişmeleri sosyalist içerikte görmeyen ve yine emekçi halkların yararına kültür alanında esaslı bir hizmetin bulunmadığını ileri süren safsatacıların hepsi, Sovyet iktidarının Bolşevik karakterine, Stalin önderliğindeki proletarya diktatörlüğü devletine düşmandır.

Sovyetlerdeki sosyalizm deneyinin bu yeminli karşıtının temel çıkış noktası Leninist siyasetin ulusal sorunu çözemediği, sosyalizmin ulusal sorunun kesin ve kalıcı çözümünü sağlamadığı üzerine inşa edilmektedir. Ele aldığımız dönemde, Sovyetler Birliği'ndeki tam tersı yöndeki olumlu gelişmelerle yazarın iddiasının ne kadar dayanaksız olduğu görülecektir. Amaç sosyalizm alternatifinin kötü gösterilmesi olunca burjuvazinin istemleri yazar ve benzerleri tarafından yerine getiriliyor. Çünkü yazarın kazanılması bir yerde başarılmıştır ve asıl daha önemli olanı bir biçimiyle hala sosyalizme gönül bağlamış ve ondan etkilenenleri de kazanmaktır. İşte böyleleri, hala bir ölçüde sosyalizmi tümüyle karşılarına almayı cesaret edemeyenleri hızla olumsuz yönde etkilemede hayli başarılı olmaktadırlar Sosyalizmi "sihirli bir değnek" sanan bazıları, bir çırpıda Sovyetler Birliği'nin muazzam ölçüde başarılı olmasını hayal etmekte ve bunu göremeyince de sosyalizmi karalama ve onun yaratıcılarını küçümseme, giderek yaşanan deneyi reddetme noktasına kadar savrulabilmektedirler. Bunların yanında, sözde Lenin-Stalin'i savunduklarını öne süren kimileri de Sovyetler Birliği'ndeki kültür devrimi sürecini "yetersiz", "hatalı" vb. şeklinde değerlendirerek burjuva revizyonist yörüngeden dışarı çıkamamaktadırlar. Bütün bu özellikleri taşıyanlar farklı şekillerde bizim coğrafyamızda da mevcutturlar. Bizde de modern revizyonizmin her çeşit etkisi bu bağlamda hayli yaygındır. Üstelik Stalin yoldaşa yönelik müthiş bir karalama kampanyası yürüterek, kazanılan başarıların gölgelenmesi arzu ve isteği ile bu dönem emekçi halkların yaşamlarında "acı ve işkence" dönemi olarak lanse edilmektedir.

Proletarya diktatörlüğü devletinin ve onun Leninist kurmayının gerçekleştirdiği tarihsel kültürel devrim deneyimi Sovyet halkları, ulus ve milliyetleri arasında hakettiği yankıyı bulmuştu. Modern revizyonistlerin bütün unutturma çabalarına ve burjuvazinin histerik saldırılarına rağmen bugün hala o günler özlemle anılabilmektedir. Özlemle anılmaması, sempati beslenmemesi mümkün mü? Aşağıya alacağımız örnek o günlerin neden unutulamayacağını ve niçin hala o günlerin arandığını yalın bir biçimde ortaya koymaktadır:

"Nenz halkını korkunç bir son tehdit ediyordu 1899 yılından kalma eski bir sözlüğe başvursanız orada, Nenzler üzerine şunları okuyabilirsiniz:"Nesli tükenmekte olan kabile, nüfusu 16. 000" ve sözlüğün 1913'deki baskısında "Nesli tükenmekte olan kabile, nüfusu 2. 000

(. .) Sovyet iktidarı döneminde Nenz halkının yaşamı tanınamayacak kadar değişime uğradı, özellikle de Nenzler, ulusal-devletsel örgütlerini —Yamalo-Nenz Ulusal Bölgesi—kurduktan (10 Aralık 1930) sonra.

(...) Çar iktidarı döneminde yerli halk arasında okur-yazar yok denecek kadar azdı. 1931 yılında bölgenin 6 ilkokulu ve 1 tane de yedi-yıllık ilkokulu vardı. 1943'de ise ilkokul sayısı 37, yedi-yıllık okul sayısı 12 ve on-yıllık okul sayısı 7 olmuştur. Göçebelerin çocukları için yatılı okullar kurulmuştu.

Bölgede bir ulusal öğretmen okulu, bir ren geyiği okulu, bir kooperatif okulu, bir meslek okulu, bir ren geyiği hastalıklarını araştırma istasyonu ve de bölgesel tarım istasyonu var. Bölgede 1 vatan müzesi, 10 kütüphane, 13 okuma yeri, 5 kültürevi vardır. 6 gazete ve 150 duvar gazetesi yayınlanmak tadır. Nenzler'ın ulusal kültürleri de gelişmeye başlamıştır." (Karpinskı, age. , sf. 49-50)

Bu türden somut örnekler çoğaltılabilir, ama gereksizdır. Çünkü Sovyetler Birliği'nde her ulus/milliyet, sayılarının azlığına-çokluğuna bakılmadan sosyalizmin nimetlerinden yararlanmışlardır. Bu değerlerin yaratıcıla-

rı olan irili-ufaklı tüm Sovyet emekçi halkları Nenzler örneğinde olduğu gibi kültürel alandaki devasa gelişmelerden doğrudan faydalanmışlardır. Konu ile ilgili objektif davranan herkes ele aldığımız dönemdeki deneyime ilişkin belge ve kaynaklara baktığında bu olguyu çok rahatlıkla saptayabilmektedir. Ulus ve milliyetlerin hayatlarında yaşanan muazzam gelişmeler ortada dururken; birkaç bin kişiden oluşan halkların bu düzeyde bir özgürlükler denizinde mutlu bir yaşam sürdürmeleri her türden burjuva ve revizyonisti derinden rahatsız etmiştir. Emperyalist merkezlerin sahte kültürel haklar demagojisini parlatıp halklara pazarlamaya çalışan burjuva aydınlar, proletarya dıktatörlüğü döneminde yaratılmaya çalışılan ortak sosyalist kültür adımlarını yok saymak, olmazsa karalamak/çarpıtmak faaliyetini aksatmadan sürdürüyorlar. Sosyalist Sovyetler Birliği'nin ulusal kültür/sosyalist kültür bağlamındaki sürecini karşısına alan ve çarpıtan burjuva yazarlar öylesine zıvanadan çıkmış bir tablo sergilemektedirler ki, Sovyet iktidarını "yeni tip bir sömürgecilik" ya da (güya başkalarına ait olduğunu iddia ettıkleri ve fakat aynı paralelde düşündükleri gayet açık olan...) "proletarya diktatörlüğü tipik bir sömürgeci özellik kazandı"ğını savlayabilecek kadar pervasızlaşabilmektedirler İşte bunun bariz bir örneği·

"Rus ve Sovyet damgasının vurulması operasyonunun dilsel bakımdan son yanı, her azınlık içinde yayılan ulusal dildeki edebiyatın içeriğiyle ilgilidir Nitekim, bu edebiyatlarda, sık sık Rus yazarların yapıtlarının çevirilerine ıdeoloji ve propaganda yapıtlarına vb rastlanmaktadır. Özgün ulusal yapıtlar ise son derece ender olarak görülmektedir. (...) ulusal dilde eğitim çoğu kez ortadan kalkmıştır" (René Cagnat ve Michel Jan, İmparatorluklar Beşiği, alan yayıncılık, sf. 154)

Gorki Rustur, Tolstoy Rustur, Çehov Rustur .. Ama, bunların temel özelliğı Rus olmaları mıdır? Yoksa kendı dallarında dönemının en iyi yazarları olmaları mıdır? Soruna milliyetçi gözlükle bakanlar ıçin Kürtçe öncelikle Kürt yazarların eserlerını yayınlaması için kullanılmalıydı! Sorun şu ki, Kürtçe yazılı eser olağanüstü azdı. Varolanları da Sovyetler Birliği yayınladı. Başkası değil!!!

Bu iflah olmaz burjuva yazarlar bütün enerjilerini kullanarak sosyalızmi gözden düşürme kampanyasını öylesine bir hırsla sürdürmektedırler kı, sosyalizmin tüm cephelerdeki kazanımlarını en bayağı yorumlara tabi tutabilmekte, halkların her alanda güvenle geleceğe doğru yürüyüşünü "eritme polıtıkası" şeklinde lanse edebilecek kadar alçalabilmektedirler. Çarlık döneminde Sıbirya halkları için layık görülen "sarhoş halk" dönemını kapatan ve yoksulluğun hüküm sürdüğü Asya çöllerini zenginlikler vahasına dönüştüren, Kafkaslardaki boğazlaşmalara son veren .. Sovyetlerin; eğitımdeki büyük dönüşümün sayesinde ülkenin her yanının bılim, kültür ve sanat merkezlerıyle donatmış olmasını elbetteki burjuva yazarlar görmezden gelecek ve/ya da küçümseyeceklerdır.

İnsanlık tarihinde ılk kez sosyalist bir ülke adım adım ınşa ediliyordu ve üstelik kültürel alan en zorlu/sancılı bır özellik gösteriyordu. Böylesi koşulların yaşandığını bilince çıkaramayanlar ya da bilerek çarpıtanlar; yüzyılların birikmiş kiri ve pasıyla mücadelenin zorluklarını basit gösterme işini de sosyalizm karşıtlığı temelinde yürütüyorlar. Kültür devriminin zamana yayılarak mümkün olabileceğini algılama basireti gösteremeyenlerin "üç-beş yıl içinde" derhal bir başarı bekleme hayali içine girmeleri bir yerde anlaşılırdır. Anlaşılırdır, çünkü böyleleri olgularla değil kendı niyet ve istekleriyle hareket etmekte; dünü somut şartları içinde değil bugünkü veri ve istekleriyle hareket etmektedir.

Sosyalist inşa koşullarında yürütülen kültürel faaliyetin süreç içinde ülkenin en ücra köşelerine kadar yayılarak büyük bir başarıyla devam ettiğini beğenmeyenlerin tamamının birleştikleri ortak payda; proletarya diktatörlüğünü kabul etmemeleri ve proletarya diktatörlüğü devleti şartlarındaki sosyalist uygulama ve gelişmeleri içlerine sindirememeleridir. Sovyetler Birliği'ni revizyonist salvolara tutarak onun içte ve dışta proletarya diktatörlüğü devleti olmadığını, hatta marksist ilkelere göre yönetilmediğini ileri sürerek sosyalist bir devlet kimliğine kavuşamadığı vs. gerekçeler öne sürenlerin proleter karakterli bir temelde başlatılan ve sürdürülen kültür devrimini benimsemeleri, bunun propağandasını yapmaları ve bu büyük eylemden övgüyle bahsetmeleri tabii ki beklenemez.

Proletarya diktatörlüğü devletine yönelik dünya ölçeğindeki bu açık saldırı bizim ülkemizde de yaygın bir kabul gördüğünü ve dahası milliyetçi önyargılarla dozajı arttırılarak ilgili saldırılara ortak olunduğunu görüyoruz. Hatırlanacaktır, modern revizyonizm önderliğindeki sosyalist maskeli tekelci devlet kapitalisti bir kimliğe sahip Rus sosyalemperyalizminin "sosyalist" söyleminde henüz havlu atmadığı yıllarda, özellikle Kürt politik çevrelerinin ağırlıklı bir bölümü Sovyetler Birliği'nde olan-bitenler hakkında daha çok geri planda kalmayı veya sessiz birer onaycılar olmayı tercih etmekteydiler. Kimilerinin ise kuzeydeki müttefiklerine toz kondurmadıklarını bu coğrafyanın insanları yaşadı, gördü. Bu çevreler genel olarak modern revizyonist Sovyetler Birliği ile arayı açmamaya endekslendiler. Bir kısmı, Sovyetler Birliği'nin bazı kabalıklarına (!) karşı belli bir cılız ses yükselti ise de, esasında verilen mesaj ve asıl istek dostluk bağlarının geliştirilmesi üzerine kuruluydu.

Ancak koşullar değişti ve sözde sosyalist Sovyetler Birliğı devleti artık varlığını sürdüremez hale geldı. Bilinen son yaşandı Gelişmelerın seyrini gören pragmatist milliyetçi anlayış kendini yeni döneme uyarlamada zorlanmadı ve geçmişe yönelik bombardımanı öne çıkardı. Tam da bu şartlarda lafızda savunulan kimı sosyalist argümanlar da hızla terkedilmeye başlandı.

Sovyetler Birliği'nde Kürtler arasında kültürel alandakı başarılanlardan memnun kalmayanlar sayıca fazla olduğu, ışte bu yıllarda tüm yönleriyle ayyuka çıktı. Bu görüş, Lenin-Stalin döneminde Kürtlerin rahat yüzü görmediğinden asimilasyona uğratıldıklarına kadar bir dizi alanda sosyalıst kazanımları yok saymaya yöneldi. Her defasında Sovyetlerdeki Kürt emekçılerinin sosya-

lizm şartlarında elde ettikleri başarıları küçümseme ve/ya da görmezden gelme tutumu içinde olanlar, Kürt emekçilerinin kültür-sanat-edebiyat alanında attıkları adımlardan da öğrenmemek ısrarı içindedirler Sovyetler Birliği'ndeki kültür devrimi pratiğinin Kürt emekçileri ile ilgili özgün boyutundan öğrenmesini bilmeyenlerin ne denli bir dar ulusalcılık çizgisinde hareket ettikleri gayet açıktır. Sahip olunan pragmatist yaklaşımlardan ötürü böylelerinin proletarya diktatörlüğü şartlarında elde edilen kültürel kazanımları kendilerine yol gösterici almaları mümkün değildir.

Hiçbır belge ve kaynak göstermeden Stalin yoldaş döneminde Kürt emekçileri arasında süren sosyalist inşa faaliyeti ve buna bağlı kültür devrimi olgusuna olumsuz yaklaşanlar keyfiyetçi bir tutumla tarih çarpıtıcılığı yapmaktadırlar. Özellikle Rus sosyalemperyalizmi ve onun çevresinde birer uydu durumunda bulunan sözde sosyalist ülkelerin tarihe karışmasının ardından, burjuvazinin komünizme karşı açtığı savaşta yönlerini şaşıran pekçok eski sosyalist(!) kendilerine geldiklerinde ağızlarında çıkan ilk şey Lenin ve Stalin dönemindeki sosyalizmin teori ve pratiğine cepheden saldırmak/tarihsel olguları saptırmak vs. oldu. İşte bu rüzgar Kürt milliyetçileri arasında alabildiğince güçlü esti ve etkisini gösterdi. Ulusalcılık ve revizyonizm birleşince Sovyet Kürtlerinin hayatlarındaki devrimin, tartışmasız sosyalizmin bir kazanımı olduğu inkar edildi. Bu inkarı bizzat kazanımlardan doğrudan yararlananların yapması ise tam bir paradoks olarak tarihe geçti, geçiyor. İnkara kalkışanların içinde bizzat bütün bu gelişmeleri yaşamış, veya ilk elden etkilerini görmüş Sovyet Kürtlerinden bazılarının yeralması/öncülüğünü yapmaya koyulması garabetini öncelikle vurgulamak gerekiyor. Böylelerinin sosyalizme olan inançsızlıkları sırıtıp orta yere serpildikçe, buradan kaynaklanan saldırıların dozajında da her geçen gün bir artış yaşanıyor. Kültür alanındaki gelişmelerin doğrudan sonuçlarını almış ve bir anlamda kültürel seferberliğin açık birer ürünü olanların günümüzde bütün bu değerleri ayaklar altına alarak yaşananları yok saymaları ve böylece kendilerini de yadsımaları; ileri sürdükleri gerekçelerin iler-tutar bir tarafının bulunmadığına tanık oluyoruz.

Emperyalist merkezlerin sahte kültürel haklar demagojisini parlatıp halklara pazarlamaya çalışan burjuva aydınlar, proletarya diktatörlüğü döneminde yaratılmaya çalışılan ortak sosyalist kültür adımlarını yok saymak, olmazsa karalamak/çarpıtmak faaliyetini aksatmadan sürdürüyorlar.

Bunlardan biri, sosyalizmin tarihsel kazanımlarından doğrudan yararlanmış ve sosyalizm ülkesinin yarattığı zemin ve oluşturduğu olanaklarla bugünlere ulaşabilmiş olan Sovyet Kürdü Prof. Nadır Nadırov' dur. Nadırov, Sovyetlerin sonraki revizyonist ve kapitalist karakterini atlayıp sosyalist adlandırmasının terkedildiği birkaç yıl öncesine kadarki bütün bir Sovyetler Birliği tarihini -pek çoğunun yaptığı gibi- sosyalist olarak nitelendirip, soruna bu pencereden yaklaşıyor. Ve ayrıca yıkılan Sovyetler Birliği'nin ardından (Bazı başka Sovyet yoldaşları da tercihlerini bu yönde yaptılar. .) o, artık sosyalistliği falan da pek önemsemiyor, açılan kapılarla Batı burjuvazisinin faziletlerini keşfediyor ve ölçüsü Batı uygarlığı oluyor!

Prof. Nadirov, R. Ballı ile Ekim 1989'daki söyleşisi içinde, diğer şeylerin yanında şunları söylüyordu:

"Stalin'i seviyor muydunuz?

Nadirov: Evet, o zaman seviyorduk. Babamıza yazar gibi Stalin'e mektup yazabiliyorduk.

Ama O, sizi sürgüne göndermişti?

Nadirov: Stalın değil de başkasının sürgüne gönderdiğini düşünüyorduk Stalin'in haberi olsa düzeltir sanıyorduk. (...)

Kruşçev 1956'daki XX. Kongre'de dedi ki, "Stalin çok kötü işler yaptı. Sürgünler, hapislikler ve ölümler oldu. " Sizler bunu duyunca ne hissettiniz?

Nadirov. İnanmadık. Kruşçev, Stalin'ı sevmediği için yalan söylüyor dedik. Stalin öldüğünde tüm memleket ağladı. Ben de ağladım.

Ne zaman inanmaya başladınız Stalin'in yaptıklarına?

Nadirov: Perestroykadan sonra."

(Rafet Ballı, Kürt Dosyası, cem yayınevi, sf 582)

Perestroykadan işi öğrendikten sonra (!) Stalin yoldaşın önderliğindeki gelişmeleri bir dizi alanda reddeden ve Stalin'i "Kürtlerin düşmanı" gibi göstermeye yeltenen Nadirov'un, yukarıda aktardığımız sözlerinden konumuzla ilintili olarak tam bir açmaza düştüğünü görüyoruz. O, bir yandan emekçi Kürtlerin Sovyet ülkesinde asimilasyona/sürgüne uğratıldığını ve gelişmelerinin önünün alındığı seneryoları üretirken, yukarıdaki sözleriyle kendini nasıl inkar ettiğini de bariz bir biçimde itiraf etmek zorunda kalıyor. Evet, Stalin'i sevdiğini söylüyor, ancak öyle anlaşılıyorki adı geçen sevgi Stalin'in layık olmadığı türdendir. Çünkü, Stalin ve Bolşevik önderlık göstermelik ve durumu kurtaran sevgiyi, sosyalist değer ve kazanımlar şahsında yükselmeyen bir sevgiyi içi boş ve bır aldatmaca olarak görüp mahkum ediyorlardı. Yazarın sevgisi de bu kategoride ıçselleşmemiş göstermelik bir sevgı olduğundan vazgeçmeside gayet basit oluvermiş! Gerçek anlamda sosyalist bir kımlik kazanamadığı için yazarın sevgısinin geçici olması normaldir de. Ancak burada daha önemli olan bir olgu sözkonusudur ve bunu yazar inkar edememektedir.

"Babamıza yazar gibi Stalin'e mektup yazardık." Yazar, bu olguyu dönemı olumlulamak için tespit etmiyor. Masum pozlarda döneme yönelik ispatsız eleştirilerinin kabul görmesi için geçmişteki Stalın sevgisinden sözediyor.

Sosyalist bir ülkede Stalin'e herhangi bir emekçinin mektup yazmasında herhangi bir ilginçlik yoktur. Bu

durum sadece şunu gösterır: Her Sovyet yurttaşı gibi emekçi Kürt yurttaşlarının da proletarya diktatörlüğü devletinde her türlü özgürlüğe sahiptir Her Sovyet yurttaşı sosyalıst devletın önderıne problemlerini doğrudan yazma rahatlığına sahiptir.

Lenin-Stalin, Sovyetler Birlığı, sosyalizm bağıntısında eğer hala "Kürtleri düşünmedıler . " vb türünden spekülasyon yapılabiliyorsa, bunda; modern revizyonizmin öğrencilerinin payı çok büyüktür.

Sosyalist inşa koşullarında ulus ve milliyetlere karşı tamamıyla enternasyonalist bir çizgi doğrultusunda işe koyulan Sovyetlerın pratikte onlarca ulus ve mılliyet arasında geliştirdiği kardeşlık bağı ve yüksek yurtseverlik bilincinın hangi zemin üzerınden yükseldiğine kafa yormayanların sosyalızmin kazanımlarını bılinçli bır çarpıtmaya tabi tuttukları bilınıyor.

Doğrudan kültür devrımi üzerıne takınılmış bir tavır olmasa da, Sovyetler Birliği'nde sosyalizm bağlamında Yalçın Küçük ve Abdullah Öcalan arasında geçen dialogda bu konuyla ılıntili değerlendirmelerinde soruna ne kadar Lenınizmden uzak yaklaştıklarını görmek mümkün. Röportajda Sovyetler üzerine geçen dialogun bır yerinde karşılıklı şu saptamalar yapılmaktadır·

"Yani, Sovyet iktidarını sürdürebilmek için sosyalizmin özünden büyük ödün verdi, diyorsunuz.

Evet, enternasyonalizmden, proletarya diktatörlüğünden, demokrasıden, özgürlükten, kısaca her şeyden büyük ödün verdi. Bunlar daha da sıralanabilir. Lenin öncesinde de biraz belirtıleri var, ama bu politika bence 1920'lerden sonra, yani Stalin döneminde hakim kılındı.

"Lenin yaşasaydı, düzeltebilirdi" diyorsunuz. Peki tamam, o şans var demek istiyorsunuz. Stalin bunu biraz daha daralttı.

Tabii o İkinci Dünya Savaşı'nda emperyalizmin yüklenmesi ile, o arada sırf taktik adı altında aslında dev gibi temel ilkeler gitti.

Çok egoist bir devrim anlayışı değil mi? Hep kendini düşünüyor?

Müthiş egoist! Ben şöyle formüle ediyorum: Dünya devriminin çıkarı Sovyetler'in çıkarıdır, Sovyetler'in çıkarı Rusların çıkarıdır, Rusların çıkarı Sovyet partisinin çıkarıdır, Sovyet partisinin çıkarı merkez komıtenin çıkarıdır, merkez komitenin çıkarı genel sekreterin çıkarıdır. Son tahlılde, her şey genel sekreterin durumuna göre ayarlanmak zorunda! Ve genel sekreterin tükenışi de sosyalızmin tükenışi oldu. Ortaya bu gerçeklik çıkıyor. Önce bir daralma, daralmanın böyle yorumlanması ve bu yorumlanmanın tükenişi! Bu bir sapmadır. Buna bürokratik sapma denılebilir, milliyetçi sapma denilebilir. (Burada A. Öcalan, aslında kendisini ve PKK'yı anlatıyor!!! / BN)] *Çünkü Rus milliyetçiliği var. Bu anlayışın doğal sonucu kesinlikle mılliyetçiliktir. Hatta benim anlayışıma göre, Almanya'dakı milliyetçilikten daha tehlikeli milliyetçiliğin bu reel sosyalizmde gelişmesi zor değildi ve nitekim de gelişiyor*[(Şimdi bunları söyleyen A. Öcalan, 1980'de aynı ülkeyı sosyalıst olarak değerlendirıyordu!!! / BN)

Ben de bu nedenle, Sovyet marksizminin en zayıf yanının milliyetler meselesi olduğunu yazdım. Pratik ve teoride bu kadar milliyetçilik varsa, milliyetler sorunu da var demektir. " *(Y. Küçük, Dirilişin Öyküsü, Weşanên Serxwebûn, Şubat 1993, sf. 282-283)*

Böylesi uzunca bir alıntı yapmamızın esas nedeni soruna yaklaşımlarının en azından bu bağlamda bütünlüklü görülebilmesi içindir. Nasıl bir görüş açısının sahibi oldukları yukarıdaki aktarmada apaçık görülmektedir. Dialogun taraflarına göre, hiç bir kuşkuya meydan vermeyecek şekilde aslında sosyalizm, sıralanan ve "sıralanabilecekler" diye belirtilen hemen tüm konularda çözüm olamamıştır! Ve yapılanlar Rus mılliyetçiliğine hizmete koşulmuştur!

Ekim devriminin açtığı yoldan ilerlemenin sürdüğü 1950'lilerin ortalarına kadar Rus olmayan ulus ve milliyetlere karşı yaklaşımda yukarıda aktardığımızın aksine "egoist" bir siyaset ve pratiğin gündeme gelmediği soruna objektif bakan her insanın rahatlıkla görebıleceği bir gerçektir. Dil vb. alanlardaki gelişmeleri "Ruslaştırma amacına hizmet" mantığıyla ele alanlar bugüne kadar bu iddialarını doğrulayabilecek en küçük bir maddi deli öne süremediler. Dillerin özgürce gelişmesi ve bunun daha verimli şekilde ilerlemesi bağlamında atılan devasa adımları Ruslaştırma için(!) tezi altında çarpıtıp sosyalizmin bu alandaki muazzam kazanımını yoksayma tutumu içinde olanlar Sovyetlerde yaratılan bu dilsel zenginliğin (Çar döneminde birkaç dil dışında onlarca dilin varlığı tanınmıyordu) ancak ve yalnız sosyalizmin bir kazanımı olduğunu bildikleri halde bu "eleştiri" kervanına katılmaktadırlar.

Günümüzde hâlâ pek çok devlet tarafından (bu devletlerin içinde "insan hakları" ve "özgürlük" söylemini kimseye kaptırmayan "uygar Batı" da dahildir!) bir kaç istisnayı saymazsak "resmi" dilin dışında kalan diğer dillerin özgürce ve yaygın kullanımının yasak olduğunu biliyoruz. Bu bağlamda 1930'lu yıllarda Sovyetlerin attığı adımı ve kattettiği büyük ilerlemeyi sosyalizmin doğrudan mükemmel bir eseri olarak adlandırmanın dışında her tür yaklaşım kesinlikle isabetsiz ve yetersiz kalır.

Sovyetlerde Kürt milliyetinin dil alanındaki çalışmalarını da kapsayacak şekilde her şeyi Rus milliyetçiliğine fatura edenler, öncelikle Kürt emekçilerinin kültürel alanda yarattıkları zenginlikleri ve elde ettikleri kazanımları objektif olarak görmeleri gerekir Bizzat Sovyet ülkesinin en önde gelen önder ve yöneticileri tarafından değişik alanlarda bazı hataların işlendiğinin, yine bizzat kültürel bağlamda da zaman zaman yanlışlıkların yapıldığı tespit edilmiştir. Bu olguyu atlayıp Sovyetler Birliği'de herşeyin güllük gülistanlık olduğunu savunanlar varmışçasına tavır takınmanın, "eleştiri" adına getırilen karalamaların anlaşılır ve kabul edilebılir bir yanı yoktur

Eğer, Lenin ve Stalin önderliğindekı Bolşevik partinin hataları görmesi, ortaya çıkarması ve onunla savaşım içerisinde proletarya enternasyonalizmi doğrultusunda yaratılan kültürden öğrenmek arzusuyla yapılan bazı hatalar üzerinde durulacaksa, bunun anlamlı olduğu söylenebilir ve nitekim komünıstler bunu yapmaktadır-

lar. Ancak söyleşide bulunanların derdi bu değildir.

Sovyetler Birliği'nde kültür devrimi dediğimiz gelişmenin bazılarınca yoksayıldığını hatırlamakta fayda var. Kendilerince" Lenin dönemi" diye özel bir "sosyalist dönem" icat eden ve görünürde Lenin yoldaşın sağlığındaki gelişmeleri doğrudan karşılarına almayarak güya savunma durumunda olduklarını ima etme ihtiyacı duyan bazı çevreler ise, Lenin yoldaşın ölümünden sonraki Sosyalist Sovyetler Birliği'ni bir karabasan dönemi olarak "mahkum" etme yarışı içindedirler Bu yarışta ülkemizin Kuzey parçası somutunda Kemal Burkay ve çevresi başından beri önceliği kimseye kaptırmamaktadır Denebilir ki, ilgili konuda bu çevrenin dışındaki başka bazılarının epey sonra yaptıkları değişikliklerin esas ilham kaynağı bunlardır.

Burkay'ın, Leninist teoriyi ve pratiği savunmadığını belirtmeye gerek yok Bu nokta yeterince açık O, Stalin'in Lenin'in yolunda zafere yürüyen biri olduğunu iyi bilmektedir. Ama Stalin'in Lenin karşıtı olduğu özel propagandasını yapmak ise yine bizzat bunların görevi. Kısaca belirtmek gerekirse; bu çevre Leninizmin temel ilkelerini reddetmektedir Bunların, Sovyetlerdeki Kürt emekçileri arasındaki gelişmelere bakış açısı da yukarıdaki ideolojik/teorik şekillenişe bağlı olarak gelişmektedir.

Sovyetlerdeki kültür devrimi değerlendirmesinde kelimenin tam anlamıyla burjuva karargahtan beslenen Burkay şunları yazmaktadır:

"Ne yazık ki Sovyetler Birliği'nde Ekim Devrimi'nin başlattığı bu olumlu demokratik hava daha sonra özünden boşaltıldı. Lenin'in içtenlikli bir enternasyonalist olduğuna ve büyük Rus şovenizmine kararlıca karşı koyduğuna kuşku yok. Ama Stalin döneminde, devrimi savunma amaç ve gereklerini aşan, emekçi yığınları ve devrimci kadroları da saran terör dalgası, ulusal sorunda başlatılmış olan olumlu süreci kesintiye uğrattı, ulusal baskının çeşitli biçimlerini geri getirdi. Kitlesel sürgünlere, zoraki asimilasyon politikalarına yol açtı." (K. Burkay, age , sayfa 246-247)

Şüphesiz somut verilere dayanmadan ve herhangi bir özgün duruma değinmeden gayet rahat bir biçimde sosyalizm pratiğini topa tutmaktadır. Ama bu madalyonun bir yüzü, öteki tarafına bakılınca artık söylem düzeyinde de dün ısrar (!) ettiklerinin ne denli hata olduğu keşfi bulunmaktadır. Burkay, belirgin biçimde biribirinden özünden farklı olan Sovyetlerin iki dönemini ayırma gereği duymadan 80'lerin sonuna kadar süren adlandırmadan hareketle bir çırpıda *"Sosyalizmin, kapitalizmin, yani şu andaki mevcut kapitalizmin çok daha üstünde ekonomik, kültürel yaşamı gerçekleştirmiş olduğunu sanıyorduk, yanıldık." (Oral Çalışlar, Öcalan ve Burkay'la Kürt Sorunu, Pencere yayınları, sf. 123)* diyerek, böylece bir yandan hiç bir şey olmamış gibi kenara çekilmekte ve fakat aynı zamanda onyılları alan ideolojik duruşunu-kendisini inkar edebilmektedir. Şüphesiz politikada da insan yanılabilir. Çeşitli nedenlerle yanılgı içine düşülebilir vs. Ancak, burada karşımıza çıkarılan "yanılgı" belirlemesi öyle masumane türden bir saptama değildir. Ne bir genç devrimcinin ilk yıllarında düştüğü bir hata ve ne de bir mucidin yarattığı eserden yanılgıya düşmesi gibi bir durum yoktur. Aksine, onlarca yıl üzerinde belki de en çok tartışılan bir konuda ve aynı zamanda Burkay'da ilk elden taraf olarak üzerinde kitaplar bile yazdığı bir konu bağıntısında, yazarın "yanıldık" açıklamasında bulunması inandırıcı değildir.

Revizyonizm etkisini göstermede gecikmedi.

Modern revizyonist önderlikli Sovyetler Birliği'nin dağılışının resmen ilan edilişinden sonra, bir dönem kendilerini "ML" olarak adlandırma hususunda "hassas" davranan kimileri tam da bu ricat yıllarında komünizme karşı en yoğun saldırı seferberliğinin yaşandığı bir anda "eleştiri" oklarını Lenin-Stalin dönemi sosyalist Sovyetler Birliği'ne yöneltmede gecikmediler. "Çoğulcu proleter devlet" türünden bir hilkat garabetini savunmaya karar verdikleri andan itibaren, özellikle 1920'lerin başından başlamak üzere proletarya diktatörlüğü devletinin kültür alanındaki bakış açısını ve uygulamalarını küçük düşürmeye, burun kıvırmaya varacak ölçüde reddetmeye koyuldular. Yaşanan sosyalizm deneyinden dersler çıkarma adına modern revizyonist bir dizi görüşü yeniden dillendiren ve "Bu sonun başlangıcını SSCB'nin kuruluş döneminden almak gerekir" kanaatine vararak Leninizmin teori ve pratiği hakkında kuşku yayma merkezi gibi bir role soyunan bu kişiler, söz Stalin dönemine gelince hepten rotayı şaşırarak "yabancılaşma, halktan kopma, bürokratlaşma" tespitlerinde buluşmada hiçte gecikmediler. Kawa'cılar, 1992'deki kongrelerinde bu anlayışlarına bağlı olarak isim vermeden Sovyetler Birliği'ndeki kültür devrimini şu sözlerle karalıyorlardı:

"Kültür Devrimi, bir süreç sorunudur, eğitim sorunudur. Kültür Devrimi, baskı ve yasakçı yöntemlerle kazanılamaz, kaos ve anarşi demek değildir." (Kawa Kongre Belgeleri, Ekim 1992, sf 68)

Kim savunuyor, kültür devriminin baskı ve yasakçı yöntemlerle kazanılacağını? Hiç kimse! Ama Kawa'nın derdi başka Onun derdi, Sovyetler Birliği'nin bu alandaki deneyine saldırmak!

Böyle tanımlanan bir proleter devrimin ve proletarya diktatörlüğü devletinin kültür devrimi alanında muazzam başarılara imza atmış olmasını bu yaklaşım sahiplerinden kabul etmelerini beklemek ve yine emekçi Kürtlerin bu koşulların doğrudan bir ürünü olarak yeni insan olma doğrultusunda oldukça ciddi bir gelişme

Sosyalist inşa koşullarında ulus ve milliyetlere karşı tamamıyla enternasyonalist bir çizgi doğrultusunda işe koyulan Sovyetlerin pratikte onlarca ulus ve milliyet arasında geliştirdiği kardeşlik bağı ve yüksek yurtseverlik bilincinin hangi zemin üzerinden yükseldiğine kafa yormayanların sosyalizmin kazanımlarını bilinçli bir çarpıtmaya tabi tuttukları biliniyor.

kaydettıklerini onaylamalarını ıstemek gerçekçi olmaz.

Sosyalizm ve kültür devriminin sonucu olarak yeni bir kimlik kazanan emekçı Kürtlerin Sovyetlerde elde ettıkleri başarıları reddeden ve sosyalizme cepheden tavır alan bazı başka yayınlar da takınılan tavırlara da kısaca bakmakta yarar var Şu anda yayın faaliyetı durmuş olan Hevdem dergisinde yazılanlara bakalım·

"4- Ermenistan ve Gürcistan sovyetleri hariç, Kürt ulusu bu devletin sınırları içerisinde, değişik ölçü ve biçimlerde, aşırı bır ulusal baskı sıyasetinden, ulussuzlaştırma ve kültürsüzleştırmeden, kültürünün ve tarihinin inkarından, sosyo ekonomisinın sömürüsünden, kararlaştırılmış bır geri bırakılmışlıktan, ırkçılık ve ayrımcılıktan. . acı çekmektedır." (Hevdem, sayı 1, Eylül 1993, sf. 16)

Burjuva kımliğe sahip olmaları ölçüsünde en açık sosyalizm karşıtlığının temsilcilerı olan ve ülkemizın kuzey parçası sözkonusu olduğunda bir de bu yönleriyle burjuva mılliyetçiliğin bir kanadını temsıl eden bu dergi çevresının, öteden beri Stalin önderliğindeki sosyalist Sovyetler Birliği devletinin genel olarak Kürtlere yönelık politıkasını benimsemediğini hatırlatmakta yarar var. Sovyetler Birliği'nde emekçı Kürt kıtlelerı ıçin sosyalist temelde yapılanlar böylelerı tarafından en hafifinden "zorla asimılasyon" olarak görülmektedır.

Hevdem çevresi gıbi burjuva milliyetçi bir kimliğe sahip ve şu anda yayın faalıyetı durmuş olan Xebat'ın görüşü de tamamen sosyalizm karşıtlığı üzerinde şekillenmektedır. Dığer burjuva millıyetçı Kürt yapılanmaları gıbi, bunlar da sosyalizmın ve onun önemli bir ayağını oluşturan kültür devriminin Kürt emekçileri içın muazzam bir değişim ve ilerlemeyı gerçekleştirdiğini kabul etmemektedirler. Sosyalizm karşıtı burjuva milliyetçi Xebat'ta yazılanlar:

"Ulusal sorunların, sosyalist demokrasinin, insan hak ve özgürlüklerinın, çözülemediğini izledık. Çarlık Rusya'nın, Hanların ülkesının, yüzbınlerce emekçi halkın direnişıyle yıkılıp, yeni bır dünya kuruluşunun çağı başlatılırken, yenı çar ve hanlarla sosyalizm saptırılarak, yeni çarlık-yenı hanlık yönetimleri kuruldu." (Xebat, sayı 18, sf. 11)

Kürt burjuvazısının, kültüre yaklaşım bağlamında daha bugünden proletaryanın yarattığı esere karşı olumlu yaklaşım içinde olması beklenemez. Sosyalızmın ürünü olan gelişmeleri doğru olarak aktarması ve/veya sahiplenmesi onun doğasına aykırıdır. Tıpkı Eğıt ve Cangir beyler örneğinde olduğu gibi Xebatçılar ve benzerlerı yarının sosyalist Kürdistanı'na karşı burjuva karakterlerinin doğal bir sonucu olarak benzer bir rolü oynamaya adaydırlar.

• • •

Sovyetlerdeki kültürel gelışmenın önemini küçümseyenlerın, yaşanan aydınlanma hareketinden gerekli derslerı çıkarmayanların 50-70 yıl önce kültürdeki devrim eylemini küçuk düşürme gayreti içıne gırmelerinden olumlu yönde öğrenilecek zerre kadar bir şey yoktur Yoktur, çünkü bu cenahta yeralanların neredeyse tamamı "Sosyalizm koşullarında nasıl bir kültür devrımi" ya da "Sosyalızm ve ulus/milliyetler sorunu nasıl çözülür?" vb. gıbi çok ciddi temel sorunlarda en küçük bir projeleri (Bu bağlamda, Kürdistan'daki bir dizı Kürt parti ve örgütünün Kürdistan'da nasıl bir sosyalizm noktasında tam bir suskunluk ve en genel anlamda "şimdı zamanı değil" diyerek geçıştirme tutumu içinde oldukları; Kürdistan'da ulus özellikleri olmayan ve fakat mılliyet konumunda bulunan on civarındakı azınlığın sorunlarının nasıl, ne şekilde çözüleceği hakkında kayda değer bir planlarının bulunmayışları ve ayrıca her iki noktada da çok sınırlı da olsa yazdıklarının çok büyük yanlışlıklarla dolu olduğu vs. hatırlanmalıdır...) ve ayrıca güya eleştirdiklerinin yerine alternatif olarak önerdıkleri hiçbir şey yoktur. Bu küçümsenemez yanlışa sosyalızme yönelik hayali saldırılar da eklenince ne denli bir olumsuzluk içinde yüzdükleri daha iyi görülecektir/görülmektedir. Emekçi Kürtlerin kültürel alandaki başarılarını küçümseme bağlamında aynı sonuç geçerlidir

Günümüzde; özellikle ülkemizde roman, şiir, folklor, tarih, dil, bilim vb. noktalarda hala kayda değer bir gelışme sağlanamamışsa, bu diğer şeylerin yanısıra Sovyet Kürtlerinin kültürel devriminden öğrenilemediğinı ve aynı zamanda 60 yıl önceki düzeyin de fazlasıyla gerisinde kalındığını gösterir. Sovyetler Birliği'nde kültür alanında atılan devasa adımları beğenmeyen ve görmezden gelenlerin önce kendi gerçeklıklerinı gözden geçirmeleri daha sağlıklı olsa gerek! Bu nokta da ciddi bır düşünme sürecine girmeye ihtiyaçları olanların sosyalizmin pratiğine burun kıvırmalarındansa, oturup kendi yetmezlıklerını masaya yatırmaları ve nedenlerı üzerine kafa yormaları gerekir.

• • •

Buraya kadar vurgulamaya çalıştık, yeniden özetleyelim; ilk sosyalıst devletin önündeki en önemli zorluklardan bırı kültür alanındaki savaşımdı. Okuma-yazma oranın alabıldığıne düşük olduğu ve buna parelel eğitimin sınırlı düzeyde kaldığı, cehaletin egemen olduğu ve eskinın alışkanlık ve geleneklerinin canlı durduğu bır ortamda deyim uygunsa bu canavarla mücadelede zafer kazanmak akşamdan sabaha mümkün olamazdı. Bununla mücadelede muzaffer olabilmek için Ekim Devriminin açtığı yoldan sosyalist ülkenin her alanda gelişmesi/güçlenmesi gerekiyordu. Sovyet yurttaşlarının hayatları yaşanabilir bir seviyeye çekilmesi şarttı. Kısaca sosyalizmin ınşası öncelikli görevdi. Bu öncelikli göreve bağlı kalarak kültürde de ilerleme ve yeniye ulaşma hedefi adım adım gerçeğe dönüşecekti. Burada doğal engeller halıyle kendini dayatıyordu. Eski olanla mücadelede acele edenler, tecrübesiz ve yetersiz kesimlerin yolaçtığı rahatsızlıklar, yüzden fazla değişik ulus ve milliyetin mevcudiyetinin yarattığı zenginliğin yanısıra bu olgunun aynı zamanda belli bir zorlanmayı da beraberınde getirmesi neticesinde geçmişin önyargılarının bir biçimiyle varlığı ve bu sorunların yanında içeride ve dışarıda sahıp olunan diğer güçlüklerin yanyana bulunduğu koşullarda hataların yapılmaması –her şeyin istisnasız çok düzenli ve isabetli sonuçlanması– garip olurdu.

Kafkaslar özgülündeki sorunlar tablosu daha derin ve

yaygın, aynı zamanda karmaşık bir özellik gösteriyordu. Kaba bir tanımla Kafkaslar sorunlar yumağı görüntüsü veriyordu ve bu görüntünün ardındaki gerçek çok kapsamlı bir çalışmayı gerektiriyordu. Sovyetler Birliği sınırları içindeki "sorunlu" bölgelerin başında gelen Kafkaslardaki problemlerin ancak sosyalizmin inşasına paralel bir şekilde giderilebileceği doğru saptaması sonrasında zamanla bu bölge ulus ve milliyetler açısından gerçek anlamda bir barış ve kardeşlik coğrafyasına dönüştü.

Proletarya diktatörlüğü döneminde kelimenin gerçek anlamında giderek sorunsuz bir bölgeye dönüşen Kafkaslar'daki bu durum şüphesizki sınıf mücadelesinin doğrudan bir sonucudur. Eğer gerçek anlamda Kafkaslarda ve konumuz bağıntısında Kürtlerin de yaşadıkları bölgelerde sınıf mücadelesi yürütülmemiş olsaydı işte asıl kargaşa ve kaos o zaman egemen olurdu. Unutulmamalıdır ki, bütün kötülükleri sosyalizm koşullarında sınıf mücadelesinin sürdürülmesine fatura edenler genel olarak Sovyetlerde, Kafkaslar ozgülünde ve ulusumuzun nüfus olarak çok küçük bir bölümünü oluşturan Sovyet Kürtleri somutundaki gelişmelerin ve gerçeklerin sağlıklı bir değerlendirmesini yapmaları mümkün değildir.

Bu bölgede yaşayan Kürtler bir dizi bakımdan diğer parçalardaki Kürtlerden daha geri bir konumda bulunuyorlardı Oldukça dağınık olmalarının yanında göçebe/çoban bir yaşam içinde bulunmalarının getirdiği bir dizi zorluk vardı.

Buna, Kürt bey ve şeyhlerinin sınırsız egemenliği de eklenince durumun ne kadar zorluklarla dolu olduğu kendiliğinden ortaya çıkar. İşte böylesi koşullarda Kürtler arasında kültürel devrimin temelleri atıldı. Bu temel sayesinde Kürt halkı/emekçileri arasında diğer halklara karşı güçlü sevgi bağları oluştu ve kardeşçe ilişkiler gelişti Yeni sosyalist kültür aracılığıyla ulusal (milliyet) nihilizm yerine uluslararası proletaryanın enternasyonalist kültürü hakim hale geldi. Ve deyim uygunsa "Kürdün Kürdü sevmesi" yerine "İnsanın insanı sevmesi gerekir" belgisi doğrultusunda yeni sosyalist kültür gün geçtikçe gelişti ve tüm toplum üzerinde belirgin etkilerini göstermeye başladı.

Dolayısıyla ulusal değerler temelindeki sevginin yerine, insan sevgisi geçtiği oranda ve ölçüde zamanla yeni insan yaratıldı Kültür deyince "el yüz yıkama"yı hatırlayanların, ya da ufku burjuva demokrasisini aşmayan "Batı medeniyeti"ni savlayanların, ulusun kültürü dışında sahıplenilecek birşey bulamayanların sevgi, dürüstlük, arkadaşlık ve yoldaşlık. uzerine inşa edilen yeni yaşamı ve sosyalist içerikteki kültür devrimini onaylamaları/sahiplenmeleri elbette olanaklı değil.

Emekçi Kürtler arasındaki rönesansın sonuçlarını yetersiz bulan ve hatta küçümseyenlerin böylesi ucuz tutumlar içine girmeden önce olgular üzerine kafa yormaları ve ondan sonra eleştirilerini yapmaları beklenir. Ayrıca beğenmedikleri ya da karşı çıktıkları bir şey varsa, bunu somut olarak ve belgeleyerek ortaya koymaları gerekir.

SONUÇ

Sosyalizm koşulları altında sürekliliği sağlanmış bir aydınlanma hareketinin her alanda yürütüldüğü Sovyetler Birliği sosyalist devletinde, diğer bir dizi muazzam gelişmenin yanısıra, özellikle kültürel bağlamda devasa gelişmeler yaşandı. Sovyetleri oluşturan ulus ve milliyetler işte bu kültür devrimi sayesinde yeni bir kimlik (sosyalist bir karakter kazanarak kendini ulusal kökeni ve özelliklerinin bilincinde Sovyet yurttaşı olarak görme ve bu ölçüde bir anlamda ulus/ milliyet kimliği ile anılmayı geride bırakarak Sovyet yurttaşı şeklindeki bir değişim doğrultusunda küçümsenemeyecek bir ilerleme sağlandı) edinme yolunda büyük mesafe aldılar. Bu anlamda denebilir ki, tarihin ilk kez tanıklık yaptığı bir Kültür Devrimi olgusu sosyalizmin en erişilemez bir üstünlüğü olarak tartışılmaz bir gerçeklik haline dönüştü. İşte Sovyetlerdeki emekçi Kürt kitleleri de bu muazzam devrimin doğrudan sonuçlarını/ ürünlerini kendi yaşamlarında bizzat yaratarak, geliştirerek, onun gereklerini gün geçtikçe daha fazla bir şekilde yerine getirerek sahiplendiler

Sovyetler Birliği'nde yaşayan tüm diğer halklar gibi Kürt emekçileri de, Ekim Devriminin hemen ardından başlatılan büyük Kültür Devrimi seferberliğinin aktif katılımcıları/sürdürücüleri oldular. Eskinin köhnemiş dünyasına , en genel anlamda cehalete karşı açılan bu yeni savaşta Kürt emekçileri de yerlerini aldılar.

Sosyalizmin yeni insanı yaratma gibi en zor ve imkansız görüneni başarma istek ve yüksek özverisini göremeyenlerin; Lenin-Stalin önderliğindeki proletarya ve emekçilerin geri ve eski olana, kısaca ortaçağ karanlığına/cehalete karşı açtıkları kültür devrimi seferberliğinin anlamını ve zaferini kavrayamayanların; Sovyetlerdeki emekçi Kürt kitlelerinin kültür devriminin engin denizinde aydınlanma ve geleceği fethetme yolunda attıkları büyük başarılardan öğrenmeye muktedir olacaklarını beklemiyoruz.

Bu muazzam pratikten öğrenmek eylemi bugün de önümüzde durmaktadır ve mutlaka bu ölümsüz eserden öğrenmeliyiz. Kimi eksiklikler ve ayrıntılarda bazı olumsuzlukların asla varolmadığını iddia etmiyoruz. Tam aksine yeryüzünde ilk kez devasa adımlarla ilerlenilen bir kültür devrimi seferberliğinde yanlışlıkların olmaması ilginç olurdu. Fakat temel politika ve bu alandaki uygulamalar esasta doğrudur. Önemli olan bu ana halkadan –eksiklik ve yanlışlıkları unutmadan– dersler çıkarmasını bilmektir.

Bugün de aslolan Sovyet emekçi Kürtlerinin de yaratılmasında katkıda bulundukları kültür devrimi eserinden sonuna kadar öğrenmektir Aksi durumda, geleceğin özgür ve sosyalist Kürdistan'ını sosyalist deneyim ışığında inşa etmek; Kürdistan'da sosyalist temelde bir kültüre ulaşmak ve komünizm için yeni insanı yaratmak mümkün değildir.

Eylül 1998 ✖

FIKRÊN NÛ DI NAV MILET DE BELAV DIBIN

Dema dayına xûkıya bega û sıxreya wan hatıbû.

Egid beg bı xulamên xwe jı eşirê re da zanin ku herın cıyê pezê wi yê zıvıstanê çêkın. Cangir beg ji emir da êla xwe.

Gundıyên feqir û pi (yên hıneki xweşhal), berê ku jı xwe re tışteki bıkın, dıvıya bû ku, mal û zar û zêçên xwe lı bın ezmên bıhêlın, bı mer û bêra herın şıxulê bega bıqedinın.

Gelek jı wan qebûl ne kır, lı dora Gezo cıvıyan û ne razibûna xwe nişan dan.

Mecid beg, qemçıyek dı dest de, dı ber koçera re derbaz bû û bı awır lı wan nêrı. Tu kes jı yên rûnıştî jı bo ıkaraha adetên kevın, bı hatına wi ranebû

-Xem nakê, baş e, baş e, rûnın!... Egid beg gote wan. Dı nêzık de, ezê we jı bav û kalanên we bêtır bêxım bın hıkma xwe. Hûn bawer dıkın ku nizama we ewê dom bıke, ne?!! Hunê paşê bıbinın!.. Ingıliz û Taşnaq çermê we û yê xortên we yên Komunist wê rakın...

Tu kesi bersiva wi ne da. Mecid beg derbaz bû. Lı wi, alıyê wargehê, hempa, şêx û eşraf lı cem Egid beg dıcıvıyan û bı saetan ve, şewra hev dıkırın...

Gava, hın feqir û pi bı danina konên began mıjûl bûn komsomolek (Endameki jı xortên komunist) jı bo xwestına êgır çû cem wan

- Here bıxebıte! . Tu çı kari dıki, tıralo?!! Zılameki kal ku dıxebıti gotê, ên lı emrê bega ne em tenê ne...

- Ez tu cara şıxulê dıjmınên xwe nakın, Komsomol vegerandê.

- Ew jı kû dıjmınên me ne? Kalo heyıri...

Dı vê gavê de Mışto derket, gotınên wan bıhistın û gote kalo:

- Dıjmınên me kine, ezê jı tere bıbêjım; gotınên mın xweş bêxe serê xwe, wan dı nav nas û hevalên xwe de belav bıke û wan ji lı dıjmınên xwe rake. Eger em destê hev bıgırın, em bı hevre heval ê yek bın emê bıkarıbın zora wan bıbın jı ber ku heq bı me re ye...

- Mın dıjmınên me ki ne hin fehım ne kır? Kalo disa pırsi.

- Dıjmınên me yên pêşın û dıjwartır, beg, axa, şêx û hempa ne. Bı wesıteya adetên kevın, ew me jı xwe re dıkın xulam û me jı bo şıxulên xwe dıxebıtinın. Va ye bınêr! Ewrên reş jı nıhu de kom dıbın; bısteke dın, baran wê bıkeve, kıfletên te wê şıl bıbın; jı ber ku berê ku tu konê xwe deyni, beg te mecbûr dıke ku tu yê pezê wi deyni. Em nıkarın êdi, bı vi awayi bıjin. Lı gora adetên kevın, dıvê ku em bê gotın, serê xwe lı ber beg, axa, şêx û hempa, xwar bıkın û guh bıdın gotınên wan, ne jı ber ku ew zılamên qenc, xwenda, zana û bı eqıl ın, lê, jı ber ku bı tenê beg an dewlemend ın. Em jı alıyê wan çıqas tên êşandın û kêm kırın!.. Lı cem dewlemenda, kon tıjê mal û pere ye, lê, lı pışta feqira kırasek nine. Dıvê ku em adet û qanûnên xwe yên kevın bavêjın û êdi guh ne dın beg û axa ku emırên wek van dıdıne me: "Zıdi qudsıyeta şêxa tışteki mebêjın! Ewê we kor bıkın!..." û gava yek qala şêxeki dıke, beg wi davêje ber dara.

Bi vi awayı ew hev û du dıgırın û jı feqira xebat û etaetê dıxwazın. Dıvê em van qanûna ku jı alıyê beg, axa, şêx û dewlemenda hatıne danin berdın û qanûnên welê çêkın ku pê feqir bıkarıbın bıjin û xwe jı bın ıstıbdada axa û şêxan xılas bıkın. Çıma beg, axa û şêxên feqir tune ne? Jı ber ku ew me ıcbar dıkın ku em jı wan re bıxebıtın.

Lı dınyayê her tışt bı xebatê çêdıbe, lê eger tu bıxebıti û xebata te jı xeyrê te re be, bê şık, tu ê feqir û bı ser de ji bın dest û mehkûm bımini...

Berê, gelek mıletên dın weke me dıjin.

Ew ji weke me koçer û gundi bûn. Lê, ewan beri me fehım kırın, bı zıraet û çandınıyê re seneat ji elımin û jı xwe ra bajarên mezın çêkırın. Lê, em hin wek berê dımının. Em dı koçerıyê de dıdın dû bega, û, dı gunda de ji, bı navê eşirtiyê, gırêdayi axayeki dımının, xızmeta wan dıkın, jı bo nav, mezınahi û dewlemandıya wan, şerê feqirên dın dıkın, hev û du dıkujın, û bı xwena xwe, jı beg, axa an şêxên xwe re erazıyên dın vedıgırın. Ev hal, mina vê meselê ye: Herweki baveki du kur hebûn; yek jı wan, pışti ku hate dınê, mıdetekê dı derguşê de ma, pıştıre meşıya, mezın bû û bû zılam Lê, ê dın tım dı derguşê de ma û tu cara jê derneket.

Em wek vı kurê paşin ın. Ev çend hezar sal ın ku em hatınê dınê, lê em hin dı derguşê de ne û em bı jirıya xelkê dıjin. Êdi, jı bo me ji wext e da ku em ji rabın ser xwe û wek mıletên dın bıjin. Bınêr, meselen, lı gora adetên me yên koçera, dıvê ku her kurd konê xwe bı awaki mıayen dêyne, yan na, jı qanûn derketın, mal û malbata wi tev de, wê bine helakê. Lê, dıgel vê yekê, beg û şêxên me, konên xwe bı kêfa xwe datinın û tu bela nayê serê wan. Ne xwe ev çıma bı tenê, jı me, jı feqira re kıfr e? Disa lı gora adetên eşırtıyê, dıvê ku her eşir, her bavık, bı serê xwe bıjı û wek dewleteke bıyanı, xwe bı xwe idare bıkê, û çavên wan ji, hema, tım lı mılk û malên eşiran bavıkên dın bın. Gava zılamek, jı eşirekê dıbe dıjmınê zılameki, jı eşirêke dın, her du eşir jı bo van her du

zılama, dıbın dıjmınên hev, û, bê sebeb, xwina hev dırıjının. Ev tışt ne jı bo carekê, an du cara, lê tım û tım. Û ev pevçûn, şer û xwınrıjandın, bı tênê bı kêri beg û axeya tên Heta, ew bı xwe vê dubendıyê dıxın nav xelkê.

Bıgır meselen. Dıjmıntıya eşırên Ortli û Kasan; ev çend sal ın ku hev û du dıkujın, û bı ser de jı, bertila dıdın bega lê, ev êdi eşkere bûye ku dıjmıntıya her du qebıle bı teşwıqa Egid beg destpêkır. Bro, lı ber mırınê bı xwe got ku tu kes jı qebileya Kasan lı kuştına wı ne dıgerıya, lê Egid beg bı xwe fıtne dabû wan; ewı bı guhê xwe bıhistıbû. Hıngê, Kasana xwe avêtın wi û derba mırınê danê.

Çı xırabı û perışani jı van tıştan tên serê kurdên koçer û gundi...

Pıştıre, lı gora adetên me, dıvê ku şıxulên gıran û dıjwar jı alıyê jına bên qedandın. Ew jı vi tışti zû nexweş û pır dıbın û zû dımırın. Û jın anın lı cem me çawa çêdıbe? Bırayê xwe bıgır meselen; kal buyê û hın heya nıhu jı xwe re jın ne anıye; jı ber ku pereyê wi nıne û nıkare qelen bıde Lê dewlemend bı xwe?. Ha jı te re Egid beg: Sê jınên wı hene û nıhu ji jı xwe re keça Nado ya donzde sali xwestıye Apê Cangır beg 56 sali ye, lê dı van rojan de, bı pere, keça Tahır a 14 sali jı xwe re ani. Kê ev qanûn danine? Û kê gotıye ku dewlemend dıkarın bızewıcın û gelek jına jı xwe re binın û, em feqir nıkarın yekê ji bıstinın? Bê şık, beg, axa û şêxa ev adet û qanûn danıne.

Dı her cıvınê de, mın rakırına qelen xwest û we gış destê xwe radıkır. Em hemû, rojek beri rojekê, rakırına qelen û jı vı niri, xılaskırına mılet dıxazın. Vê havınê lı zozana, dı (Cıvina Mezın) de, pır, kal, keç û xort tevde, me rakırına qelen teleb kırıbû.

-Lê, beg, axa û şêxa jı bo vi tışti çı dıgotın? Komsomol jı kalo pırsi

- Çı dıgotın .? Dıgotın ku ev bê ımkan e, ku ev gunehe, ku Mısto xayıneki dınê me ye, ku ewi jı xwe re jıneka Ûrıs anıye û sımbêlê xwe kur kırıye. Wan rojên ha, êvarekê, beg lı hev cıvıya bûn û dıfıkırın bı çı awayi xwe ji Mısto xılas bıkın..

Cemaet xwe ker kır Komsomol demekê rama, pıştıre jı bêrıka xwe kaxıtek derêxist û bı dengeki bılınd, emrê lexûbûna qelen xwend û got ku heçı bı pere jınekê binê, ewê bête gırtın û 500 rûbıl ceza, wê jê bêne standın. Pıştıre, heta ku keçık ne buye şanzde û kurık jı hejde salı, nıkarın bızewıcın Û dıvê ku, dı nav jın û mêr de ji 10 sal bêtır ferq nebe Û dawıyê, qanûn êdı nahêle ku tu kes jı jınekê bêtır bine

- Bıjı..! Kalo ban kır û jı kêfa xwe mera xwe avête hewayê

Kurdên ku bı ışên bega mıjul bûn, hatın û lı dora wan kom bun. Kalo jı Komsomol xwest ku careke di emrê lexûkırına qelen bıxwine. Ewi dısa, ew xwend û jı wan re, her tışt da fehım kırın

- Bıjı Mısto! Bıji Mısto! Xelkê kır qirin

Mecid beg deng û kenên wan bıhıstın. Rabû û ber bı wan ve çû Mısto bı gotara xwe ya bırı dom dıkır.

- Belê, her weki mın dıgot, em hın dı dergûşê de mane; me adetên bav û kalan, wek tıştên mıqedes gırtıne. Lê, beg, axa û şêxên me bı xwe, van adeta jı bo mezınahi, dewlemendi û merkezên xwe, ji xwe re dıkın alet; û mılet feqir, nezan, perışan û paşde mayi dıhêlın. Çıma em bê xwendın ın? Çıma em bê seneat ın? Jı ber ku, beg, axa û şêxên me, bı nezan, şıvan, gavan, rencber û feqır mayına me, me bê zahmet jı xwe re dıkın xulam û kole û bı kêfa xwe bı me dıleyzın. Û, jı bo mayına vi hali, ev mezınên me yên ha destê xwe dıxın destê xwınxwarên me û dıjmınên ınsanıyet û pêşveçûnê Hûn dıbının ku me hın bı Taşnaq û Ingiliza dıtırsının We nıhu seh kır çıma beg, axa û şêx, dıjmınên me yên pêşin ın.

Lê eger, em baş bıfıkırın û em destê xwe bıdıne hev, em dıkarın jı bın zılım û nirê wan xwe xılas bıkın, û roj bı roj pêşde herın

- Ev gış rast e, gundıya, tev de, bın dengekı gotın. Mısto dı ci de ew berdan û çû gundekı dın.

Mecıd beg hate cem koma feqıra; gava çavê wı lı Komsomol ket, xwe nêzikı wi kır û jı serê wı heya pıyên wi lê nêri û bı xeyıd lê kıre qir:

- Çıma tu şıxulê me dısekınıni? Careke dın, eger tu bê obeya mın, ezê stuyê te badım..

Komsomol qet xwe şaş ne kır·

- Jı mêj ve êdı obeya te ne maye Va ye obeya te! Xort ev gotın û bı destê xwe şıkeftek nişan dayê: - Emê te dı nêzıkê de, bêxınê.

Mecid beg qemçıya xwe rakır û xwe avête Komsomol ku lı wi xe. Lê zılamên pır û kal ku şıxulê wi dıkırın bı enır gotın:

- Destê xwe nedı vı mêrxasê ha, yan na emê alıyê wi bıgırın û emê te pıs bıkın..!

- Hûn lı van zugırtên ha bınêrın.. Ne bı tenê jı wan re qemçi lazım e, lê dıvê, ku quna wan ji bı hesıneki sorkırı bête dax kırın, herweki Egid beg dı Şerqıya re kır.

- Ev bı xwe tıştekı nake û nahêle em jı bıxebıtın, zılamên bega gotın, dıvê serê Mısto jı bête pelaxtın, ewi ev serserıyên ha rakırın mezına...!

Mecid beg sekını, qebza xencera xwe gıvaşt û bı awır lı xelkê ku gazın dıkırın nêrı û mırmırı· "Xem nake. Dı nêzikê de dora me wê bê, û emê şani we bıdın, kurên sa ..!"

Komsomol bê deng vegerıya mala xwe

(Ereb Şemo, Şıvanê Kurd,
Weşanên Rıya Azadi, 1990 Koln, Rupel 96-101)

SÊWETA SAZÛBÎYAYENA PARTÎYA BOLŞÊWÎK

astarê bolşewîk

AMOR: 5 · KORTQIRANE'98 · CERM: 150.000 TL

Min zinciran kevn kir ji hesreta te

AHMED ARİF

Te, qal kirina te,
Ji minalên çak ra, ji qehremanan ra.
Te, qal kirina te,
Ji ê narius ra, bê fêma
Direwa qehpe ra.

Li pey hev
Gur radza, çûk radiza, zindan radiza.
Li derve dinêkî gurr e gurr...
Her ez ranezam,
Çend leylê bihar,
Min zinciran kevn kir ji hesreta te.
Gulên xwine li porê te xim
Ge vi ali,
Ge wi ali...

Te, karibim te biqirim,
Ji birên bê binî ra,
Ji istêra ku dîherikê ra,
Heta ji dasiya kivritê ra,
Dasiya kivritê ra ku ketiye
Dûrtirin gêlên oqyanosê.

Sêhrên xwe winda kirine hez kirinên te yên pêşîn,
Maçên xwe winda kime,
Bê parin ji şeva ku ji nişka ve tê.
Qedehêk, cixarêk, ê ku di biraninan da winda dibe,

Te, karibim te qal bikim...
Nebûna te, navê din ê cehennemê ye
Çavên xwe meqre, bi min sare...